M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATA

X. 12. IN 40

Usum Scholæ Westmonasterienſis.

LONDINI,
Ex Officina J. REDMAYNE.
MDCLXXVII.

MVNIFICENTIA
REGIA. 1715
GEORGIVS D.G. MAG. BR. FR. ET HIB. REX F.D.
J. Pine
sculp.

349-13

VITA
M. VAL. MARTIALIS
EX PETRO CRINITO.

Marc. Valerius Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut veteres autores tradunt & ipse Martialis cum pluribus locis demonstrat, tum maxime his versibus ad Licinianum municipem suum,

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostræque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romã, quo facilius in litterarum studio versari posset, suumque ingenium erudire: sed cum agendis causis minime se idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit judicio veterum. Maxime autem valuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studiis, adeo urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis; quibus satis colligere possumus quanti fecerit hunc ipsum poetam, quantumque illius versibus oblectari consueverit. Itaque minime mirari oportet, si Ælius Verus Imperator (qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit) solitus est singulari affectu prosequi lepores atque jocos poetæ Martialis, suumque Virgilium vocare. Neque dubium est illum Romæ publicis honoribus ornatum

atque honeſtatum fuiſſe. Nam equeſtri dignitate donatus eſt, & prætura, & jure trium liberorum; ut ipſe de ſe teſtatur. Lib. XII. *Epigrammaton compoſuit miro ingenio & ſingulari urbanitate: quibus adjecit Xenia & Apophoreta libellis duobus abſoluta. In his ſecutus eſt Marſum poetam, Pedonem, atque Getulicum. Valerium quoque Catullum, & Licinium Calvum plurimi fecit. In duodecimo libro Nervæ atque Trajano Imperatoribus blanditus eſt, damnatis temporibus Domitiani Cæſaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à noſtris grammaticis, ut vetuſti codices probant. Inter amicos præcipuo habuit Stellam Patavinum, Decimum Silium Italicum, Val. Flaccum, Partheniun, alioſque complures: ad quos ſæpenumero ſcribit. Sertinius vir clariſſimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum conceſſit ipſius ingenio atque doctrinæ, ut viventi adhuc imaginem more veterum in ſua bibliotheca poſuerit. Poſtremo cum Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atque in natali ſolo paulo poſt interiit, non ſine lacrymis ac magno mœrore C. Plinii; ut ingenue confeſſus eſt, ſcripta epiſtola ad Cornelium Priſcum.*

C. Plinius

C. Plinius Cæcilius Secundus, Epistola lib. III ultima.

CORNELIO PRISCO SUO S.

AUdio Valerium Martialem decessisse; & molestè fero. Erat homo ingeniosus, acutus, acer, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis; nec candoris minus. Prosequutus eram viatico recedentem. Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam versiculis, quos de me composuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel singulorum laudes, vel urbium scripserant aut honoribus, aut pecuniâ ornare. Nostris verò temporibus, aut alia speciosa & egregia, ita hoc imprimis exolevit. Nam postquam desivimus facere laudanda, laudari quoque inceptum putamus. Quæris qui sunt versiculi quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipsum Volumen, nisi quosdam tenerem: Tu si placuerint hi, cæteros in libro requires. *Libr.* X *epigr.* XIX) Alloquitur Musam, mandat ut domum meam in Esquiliis quærat, adeat reverenter.

Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum
Hic, quod sæcula posteriqué possint
Arpini quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.

TESTIM DE MARTIALE.

Hæc hora eſt tua, cùm furit Lyæus,
Cùm regnat roſa, cùm madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Meri óne cum, qui hoc de me ſcripſit & tunc dimiſi amiciſſimè & nunc, ut amiciſſimum, deſu: ctum eſſe doleo; Dedit enim mihi quantum maximè potuit; daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari majus, quàm gloria, laus & æternitas? At non erunt æterna, quæ ſcripſit? Non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit, tanquam futura. Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM *LIBER PRIMUS.*

AD LECTOREM EPISTOLA.

SPero me secutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non possi, quisquis de se benè senserit, cùm salvâ infirmarum quoque personarum reverentiâ ludant; quæ adeo antiquis autoribus defuit, ut nominibus non tantùm veris abusi sint, sed & magnis. Mihi fama vilius constet, & probetur in me nunc novissimum ingenium. Absit à jocorum nostrorum simplicitate malignus interpres, nec epigrammata mea scribat. Improbè facit, qui in alieno libro ingeniosus est. Videor mihi meo jure facturus, si Epistolam versibus clausero.

Ad Eundem, I.

Hic est, quem legis ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis Epigrammatôn libellis:
Cui, Lector studiose, quod dedisti
Viventi decus atque sentienti,
Rari post cineres habent Poetæ.

Ad eundem. II.

QUi tecum cupis esse meos ubicunque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme quos arctat brevibus membrana tabellis:
Scrinia da mignis, me manus una capit.
Nec tamen ignores ubi sim venalis, & erres
Urbe vagus totâ: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundum,
Limina post Pacis, Palladiumque forum.

Ad librum suum. III.

ARgiletanas mavis habitare tabernas,
Cùm tibi, parve liber, scrinia nostra vacent.
Nescis, heu, nescis dominæ fastidia Romæ:
Crede mihi, nimiùm Martia turba sapit.
Majores nusquam ronchi: juvenesque senesque,
Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande sophos, dum basia captas,
Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu, ne cotidie domini patiare lituras,
Neve notet lusus tristis arundo tuos;
Ætherias, lascive, cupis volitare per auras.
I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

COntigeris nostros, Cæsar, si fortè libellos,
Terrarum dominum pone supercilium.
Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphi,
Materiam doctis nec pudet esse ducem.
Quâ Thymelen spectas, derisoremque latinum,
Illâ fronte, precor, carmina nostra legas.

Ad seipsum sub persona Cæsaris. V.

DO tibi Naumachiam, tu das Epigrammata nobis:
Vis, puto, cum libro, Marco, natare tuo.

De leone Cæsaris. VI.

ÆTherias aquilâ puerum portante per auras,
Illæsum timidis unguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsarios exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.

Quæ

Quæ majora putas miracula; summus utrisque
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris illa Jovis.

Ad Catonem VII.

CUr in theatrum Cato severe venisti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

Ad Maximum de columba Stellæ. VIII.

STellæ delicium mei, columba,
Veronâ licet audiente dicam,
Vicerit, Maxime, passerem Catulli,
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò passere major est columba.

Ad Deo anum. IX.

QUod magni Thrasex, consummatique Catonis,
Dogmata sic sequeris, salvus ut esse velis.
Pectore nec nudo strictos incurris in enses:
Quod fecisse velim te, Deciane, facis.
Nolo virum facili redimit qui sanguine famam:
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

In Cottam X.

BEllus homo & magnus vis idem Cotta, videri:
Sed qui bellus homo est Cotta, pusillus homo est.

De Gemello & Matonillæ. XI.

IUrat Gemellus nuptias Matonillæ,
Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra est? immo fœdius nil est,
Quid ergo in illa petitur & placet? tussit.

In Sextilianum. XII.

CUm data sint equiti bis quina numismata quare
Bis decies solus, Sextiliane bibis.
Jana defecisset portantes calda ministros,
Si non potares, Sextiliane, merum.

De Regulo. XIII.

ITur ad Herculei gelidas quà Tiburis arces,
Canaque sulphureis Albula fumat aquis;
Rura, nemusque sacrum, delectaque jugera Musis
Signat vicina quartus ab urbe lapis;

Hic rudis æstivas præstabit porticus umbras,
Heu quam penè novum porticus ausa nefas!
Nam subito collapsa ruit, cùm mole sub illa
Gestatus bijugis Regulus esset equis.
Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,
Quæ partam magnæ non erat invidiæ.
Nunc & damna juvant: sunt ipsa pericula tanti:
Stantia non poterant recta probare Deos.

De Arria & Peto. XIV.

CAsta suo gladium cum traderet Arria Pæto,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
Siqua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit,
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

De leone Cæsaris. XV.

DElicias, Cæsar, lususque jocosque leonum
Vidimus: hoc etiam præstat arena tibi.
Cùm prensus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus,
Unde potest avidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen esse tuus dicitur, ergo, potest.

Ad Julium. XVI.

O Mihi post nullos Juli memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque jura valent.
Bis jam penè tibi consul trigesimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas quæ posse negari;
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curæque catenatique labores:
Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
Hæc utrâque manu, complexuque affere toto:
Sæpe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi sapientis dicere, vivam:
Sera nimis vita est crastina; vive hodie.

Ad Avitum de Libro. XVII.

SUnt bona, sunt quædam, mediocria, sunt mala plura
Quæ legis hîc: aliter non fit, Avite, liber.

Ad

Ad Titum. XVIII.

COgit me Titus actitare cauſſas,
Et dicit mihi ſæpe, magna res eſt.
Res magna eſt, Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. XIX.

QUid te, Tucca, juvat vetulo miſcere Falerno
In Vaticanis condita muſta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi peſſima vina?
At quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile eſt: ſcelus eſt jugulare Falernum,
Et dare Campano toxica ſæva mero.
Convivæ meruere tui fortaſſe perire:
Amphora non meruit tam pretioſa mori.

Ad Ælium. XX.

SI memini fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes.
Expuit una duos tuſſis, & una duos.
Jam ſecura potes totis tuſſire diebus:
Nil iſtic, quod agat, tertia tuſſis habet.

Ad Cæcilianum. XXI.

DIc mihi, quis furor eſt? turbâ ſpectante vocatâ,
Solus boletos, Cæciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre gulaque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Mucio Scævola. XXII.

CUm peteret regem decepta ſatellite dextra,
Injecit ſacris ſe peritura focis.
Sed tam ſæva pius miracula non tulit hoſtis,
Et raptum flammis juſſit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mucius igne.
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit,
Major deceptæ fama eſt & gloria dextræ
Si non errâſſet, fecerat illa minus.

De leone Cæſaris. XXIII.

QUid nunc ſæva fugis placidi lepus ora Leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis iſti cervicibus ungues,
Nec gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.

Prædi

Præda canum lepus est vastos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

Ad Faustinum XXIV

EDe tuos tandem populo, Faustine libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec fileant nostri prætereantque senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famam?
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te victuræ pectore quoque vivere charæ
Incipiant: cineri gloria sera venit.

In Sextilianum. XXV.

SExtiliane, bibis quantum subsellia quinque
Solus, aquâ toties ebrius esse potes.
Nec consessorum vicina numismata tantùm,
Acta sed à cuneis ulteriora petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
Uva nec in Tuscis nascitur ista jugis.
Testa sed ant qui felix Secatur Opimi,
Egerit & nigros Massica cella cados.
A cauponе tibi fæx Laletana petatur,
Si plus quàm decies, Sextiliane, bibis.

Ad Procillum. XXVI.

HEsternâ tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto post decem peractos,
Cœnares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem statim putâsti,
Et non sobria verba subnotâsti;
Exmeplo nimiùm periculoso.
Μετὰ μνήμονα συμπότην, Procille.

De Acerra. XXVII.

HEsterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur, in lucem semper Acerra bibit.

Ad Fidentinum plagiarium. XXVIII.

FAma refert nostros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam:
Si dici tua vis; hæc eme, ne mea sint.

In Diaulum. XXIX.

CHirurgus fuera, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Cœpit quo poterat clinicus eſſe modo.

Ad Sabidium XXX.

NOn amo te, Sabidi: nec poſſum dicere quare.
Hoc tantùm poſſum dicere, non amo te.

De Gellia. XXXI.

AMiſſum non flet, cùm ſola eſt, Gellia patrem:
Si quis adeſt, juſſæ proſiliunt lacrymæ,
Non luget, quiſquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Ad Lucanum & Tullum fratres. XXXII.

SI, Lucane, tibi, vel ſi tibi, Tulle, darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
Quòd pro fratre mori vellet uterque prior.
Diceret infernas & qui prior iſſet ad umbras;
Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

Ad Fidentinum. XXXIII.

QUem recitas, meus eſt, ô Fidentine, libellus:
Sed male cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Decianum. XXXIV.

SI quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaque novit anus;
Si quis Cecropiæ madidus Latiæque Minervæ
Artibus, & verâ ſimplicitate bonus:
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis;
Diſpeream, ſi non hic Decianus erit.

Ad Lividum. XXXV.

QUi ducis vultus, & non legis iſta libenter;
Omnibus invideas, Livide; nemo tibi.

In Cæcilium. XXXVI.

URbanus tibi, Cæcili, videris:
Non es, crede mihi: quid ergo? verna es.
Hoc quod Transtiberinus ambulator,

Qui

Qui pallentia ſulfurata fractis
Permutat vitreis: quod otioſæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod cuſtos dominuſque viperarum:
Quod viles pueri ſalariorum:
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus propinis:
Quod non optimus Urbicus Poëta.
Quare deſine jam tibi videri,
Quod ſoli tibi, Cæcili, videris,
Qui Galbam ſalibus tuis, & ipſum
Poſſis vincere Seſtium Caballum,
Non cuicunque datum eſt habere naſum,
Ludit qui ſtolida procacitate,
Non eſt Seſtius ille, ſed caballus.

De Porcia. XXXVII.

COnjugis audiſſet fatum cùm Porcia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quæreret arma dolor:
Nondum ſcitis, ait, mortem non poſſe negari?
Crediderat ſatis hoc vos docuiſſe patrem.
Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas:
I nunc, & furtum turba moleſta nega.

In Mancinum. XXXVIII.

BIs tibi triceni fuimus, Maneine, vocati;
Et poſitum eſt nobis nil herè præter aprum.
Non quæ de tardis ſervantur vitibus uvæ;
Duloibus aut certant quæ melimela favis:
Non pyra quælentâ pendent religata geniſtâ,
Aut imitata breves Punica mala roſas.
Ruſtica lactantes nec miſit fiſcina metas,
Nec de Picenis venit oliva cadis.
Nudus aper, ſed & hic minimus, qualiſque necari
A non armato pumilione poteſt.
Et nihil inde datum eſt: tantum ſpectavimus omnes,
Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.
Ponatur tibi nullus aper poſt talia facta:
Sed tu ponaris, qui Charidemus, apro.

Ad

Ad Stellam. XXXIX.

LAſcivos leporum curſus, luſuſque leonum,
Quod major nobis charta minorque gerit.
Et bis idem facimus, nimium ſi, Stella, videtur.
Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro ſuo. XL.

EDita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τὸν δ' ἀπαμειβόμενον.

De Diaulo. XLI.

NUper erat medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus,
Quod veſpillo facit, fecerat & medicus.

De leonum & leporum ſpectaculo. XLIII.

RIctibus hic tauros non eripuere magiſtri,
Per quos præda fugax itque reditque lepus.
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoſte,
Cùm nil à tantâ nobilitate refert.
Tutior in ſola non eſt cùm currit arena,
Nec caveæ tantâ conditur ille fide.
Si vitare canum morſus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugias ora leonis habes.

Ad Liciniānum. XLIII.

VIr Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræque laus Hiſpaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem,
Sterilemque Caunum nivibus, & fractis ſacrum
Vadaveronem montibus,
Et delicati dulce Botrodi nemus,
Pomona quod felix amat,
Tepidi notabis lene Congedi vadum,
Molleſque nympharum lacus;
Quibus remiſſum corpus adſtringas brevi
Salone, qui ferrum gelat.
Præſtabit illic ipſa figendas propè
Vobierta prandenti feras.
Æſtus ſerenos aureos franges Tago,
Obſcurus umbris arborum.

Avidam

Avidam rigens Dircenna placabit ſitim,
Et Nemea quæ vincit nives.
At cùm December canus, & bruma impotens
Aquilone rauco mugiet;
Aprica repetes Tarraconis littora,
Tuamque Laletani-m.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & vernas apros;
Leporemque fortè callidum rumpens equo,
Cervos relinques vilico.
Vicina in ipſum ſilva deſcendet focum
Infante cinctum ſordido.
Vocabitur venator, & veniet tibi
Conviva clamatus prope
Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga,
Olidæque veſtes murice:
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens,
Imperia viduarum procul,
Non rumpet altum pallidus ſomnum reus,
Sed manè totum dormies.
Mercetur alius grande & inſanum ſophos:
Miſerere tu felicium;
Veroque fruere non ſuperbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita, quod reliquum eſt, petit,
Cum fama, quod ſatis eſt, habet.

In Æmilianum. XLIV.

Si tibi Miſyllus cocus, Æmiliane, vocatur;
Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad Leporem. XLV.

Non facit ad ſævos cervix niſi prima leones,
Quid fugis hos dentes, ambitioſe lepus?
Stilicet à magnis ad te deſcendere tauris,
Et, quæ non cernunt, frangere colla velint:
Deſperanda tibi eſt ingentis gloria fati,
Non potes hoc tenuis præda ſub hoſte mori.

Ad Quinctianum. XLVI.

Commendo tibi, Quinctiane, noſtros,
Noſtros dicere ſi tamen libellos.

Poſſim

Possim, quos recitat tuus Poëta:)
Si deservitio gravi querentur.
Assertor venias, satisque præstes;
Et, cùm se dominum vocabit ille,
Dicas esse meos, manuque missos.
Hoc si terque quaterque clamitâris;
Impones plagiario pudorem.

In Fidentinum plagiarium. XLVII.

UNa est in nostris tua, Fidentine, libellis
Pagina, sed certâ domini signata figurâ;
Quæ tua traducit manifesto carmina furto.
Sic interpositus vitio contaminat uncto
Urbica Lingonicus Tyrianthina bardo cucullus:
Sic Aretinæ violant crystallina testæ:
Sic niger, in ripis errat cùm fortè Caystri,
Inter Ledæos ridetur corvus olores:
Sic, ubi multisonâ fervet lacer Atthide lucus,
Improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus est nostris, nec vindice, libris:
Stat contrà, dicitque tibi tua pagina, Fures.

Ad Fuscum. XLVIII.

SI quid, Fusce vacas adhuc amari,
(Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici)
Unum, si superest locum rogamus.
Nec me, quòd tibi sim novus recuses.
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tunc ùm inspice, qui novus paratur.
An possit fieri vetus sodalis.

Votum Martialis ad Frontonem. XLIX.

VOta tui breviter si vis cognoscere Marci,
Clarum militiæ, Fronto, tegæque decus;
Hoc petit: esse sui, nec magni curis arator,
Sordidaque in parvis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora saxi.
Et mutinum portat ineptus avis;
Cui licet, exigui nemoris ruris que beati,
Ante focum plenas explicuisse plagas;

Et

Et piscem tremulâ salientem ducere setâ
Flavaque de rubro promere mella cado:
Pinguis inæquales onerat cui villica mensas,
Et sua non emptus præparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quisquis me non amat, opto:
Vivat & urbanis albus in officiis.

Ad Cauponem. L.

COntinuis vexata madet vindemia nimbis:
Non potes, ut cupias, vendere, caupo, merum.

Ad Flaccum. LI.

QUalem, Flacce, velim quæris, nolimve libellum?
Nolo nimis facilem, difficilemve nimis.
Illud quod medium est atque inter utrumque probamus.
Nec volo quod cruciat; nec volo quod satiat.

Ad Eundem. LII.

DAt Bajana mihi quadrantes sportula centum.
Inter delicias quid facit ista fames?
Redde Lupi nobis, tenebrosaque balnea Grylli:
Tam malè cùm cœnem; cur bene, Flacce, lavor?

De leone Cæsaris. LIII.

IN tres ampla licèt torvi lepus ora leonis,
Esse tamen vacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos?
Alta juvencorum vulnera figet ubi?
Quid frustra nemorum dominum regemque fatigas?
Non nisi delectâ pascitur ille ferâ.

Ad Licinianum. LIV.

VErona docti syllabas amat Vatis,
Marone felix Mantua est:
Censetur Apona Livio suo tellus,
Stellaque nec Flacco minús:
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
Nasone Peligni sonant:
Duosque Senecas, unicumque Lucanum,
Facunda loquitur Corduba;

Gaudent

Gaudent jocosæ Canio suo Gades,
Emerita Deciano meo.
Te, Liciniane, gloriabitur nostra,
Nec me tacebit, Bilbilis.

De Lavina. LV.

CAsta, nec antiquis cedens Lævina Sabinis,
Et quamvis tetrico tristior ipsa viro,
Dum modò Lucrino, modò se permittit Averno,
Et dum Bajanis sæpe fovetur aquis,
Incidit in flammas, juvenemque secuta, relicto
Conjuge, Penelope venit, abit Helene.

Ad Celerem. LVI.

UT recitem tibi nostra rogas Epigrammata: nolo?
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam. LVIII.

BElla es; novimus: & puella; verum est:
Et dives; quis enim potest negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
Nec dives, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum. LVIII.

CUm dixi ficus, rides quasi barbara verba;
Et dici ficos, Cæciliane, jubes.
Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci,
Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

Ad Plagiarium. LIX.

ERas, meorum fur avare librorum,
Fieri poëtam posse qui putas tanti.
Scriptura quanti constet, & tomus vilis,
Non sex paratur aut decem sophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas novit unus, scrinioque signatas
Custodit ipse virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non potest liber notus,
Sed pumicatâ fronte si quis est nondum,
Nec umbilicis cultus atque membrana,

Mer-

Mercare tales adeò, nec ſciet quiſquam.
Aliena quiſquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

Ad Chærilum. LX.

Liber homo es nimium, dicis mihi, Chœrile, ſemper:
In te qui dicit, Chœrile, liber homo eſt.

De Rufo. LXI.

Quidquid agit Rufus, nihil eſt niſi Nævia Rufo;
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poſcit, negat, inquit, una eſt
Nævia: ſi non ſit Nævia mutus erit.
Scriberet heſternâ patri cùm luce ſalutem
Nævia lux inquit, Nævia lumen, ave.

Ad Maximum De Canio Rufo. LXIII.

Cœpit, Maxime, Pana quæ ſolebat,
Nunc oſtendere Canium Terentos.

Ad Librum. LXIII.

Vade ſalutatum; pro me, liber, ire juberis
Ad Proculi nitidos, officioſe, Lares.
Quæris iter? dicam, vicinum Caſtora cane
Tranſibis Veſtæ, virgineamque domum.
Inde ſacro veneranda petes pallatia clivo,
Plurima quæ ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata coloſſi
Quæ Rhodum moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hâc quà madidi ſunt tecta Lyæi,
Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
Protinus à læva clari tibi fronte Penates,
Atriaque excelſæ ſunt adeunda domus.
Hanc pete nec metuas faſtus, limenque ſuperbum:
Nulla magis toto janua poſte patet:
Nec propior quàm Phœbus amet, doctæque ſorores.
Si dicet quare non tamen ipſe venit?
Sic, licet, excuſes. Quia qualiacunque leguntur
Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

In Fidentinum plagiarium. LXIV.

NOstris versibus esse te poëram,
Fidentine, putas cupisque credi?
Sic dentata sibi videtur Ægle,
Emptis ossibus, Indicoque cornu:
Sic, quæ nigrior est cadente moro,
Cerussata sibi placet Lycoris,
Hâc & tu ratione, quâ poeta es,
Calvus cùm fueris, eris comatus.

De Lino. LXV.

DImidium donare Lino, quàm eredere totum
Qui mavult, mavult perdere dimidium.

Ad Flaccum, LXVI.

OMihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, Antenorei spes & alumne Laris:
Pierios differ cantusque chorosque sororum:
Æs dabit ex istis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo; nummos habet arca Minervæ;
Hæc sapit. hæc omnes fœnerat una deos.
Quid possent ederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & serra, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum semper inane, sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permessidos unda?
Romanum propius, divitiusque forum est,
Illic æra sonant: at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras basia sola crepant.

De Festo. LXVII

INdignas premeret pestis cùm rabida fauces
Inque ipsos vultus serperet atra lues?
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
Decrevit Stygios Festus adire lacus.
Nec tamen obscuro pia polluit ora Veneno,
Aut torsit lentâ tristia fata fame.
Sanctam Romanâ vitam sed morte peregit,
Dimisitque animam nobiliore viâ.

Hanc

Hanc mortem satis magni præferre Catonis
Fama potest : hujus Cæsar amicus erat.

Ad Attalum. LXVIII.

SEmper agis causſas, & res agis, Attale, ſemper;
Est, non est, quod agas, Attale, ſemper agis.
Si res, & causſæ deſunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne quod agas deſit, agas animam.

Ad Canum. LXIX.

SPortula, Cane, tibi ſuprema nocte petita est.
Occidit, puto, te, Cane, quòd una fuit.

Ad Sosibianum. LXX.

EServo ſcis te genitum, blandéque fateris ;
Cùm dicis dominum, Soſibiane, patrem.

De Regulo. LXXI.

HÆc quæ pulvere diſſipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet abſoluta caſu !
Tectis nam modo Regulus ſub illis
Geſtatus fuerat, receſſeratque :
Victa eſt pondere cùm ſuo repentè ;
Et poſtquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule, poſt merum querelæ,
Quis curam neget eſſe te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina ?

De Mario. LXXII.

VEnderet exultos colles cùm præco facetus,
Atque ſuburbani jugera pulchra ſoli:
Errat, ait, ſi quis Mario putet eſſe neceſſe
Vendere : nil debet ; fœnerat immo magis.
Quæ ratio eſt igitur ? ſervos ubi perdidit omnes,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, niſi qui ſua perdere vellet
Omnia ? ſic Mario noxius hæret ager.

De Novio. LXXIII.

VIcinus meus eſt, manuque tangi
De noſtris Novius poteſt feneſtris.

Quis

Quis non invideat mihi, putetque
Horis omnibus esse me beatum,
Juncto cui liceat frui sodale?
Tam longè est mihi, quàm Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre saltem,
Non audire licet! nec urbe totâ
Quisquam est tam propriè tam proculque nobis.
Migrandum est mihi longiùs, vel illi.
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, si quis Novium videre non vult.

Ad Fescenniam. LXXIV.

NE gravis hesterno fragres, Fescennia, vino,
Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
Ista linunt dentes jentacula: sed nihil obstat,
Extremo ructus cum venit à barathro.
Quid? quòd olet graviùs mistum diapasmata virus,
Atque duplex animæ longiùs exit odor.
Notas ergo nimis fraudes, deprensaque furta
Jam tollas, & sis ebria simpliciter.

De Alcimo. LXXV.

ALcime, quem raptum domino crescentibus annis
Labicana levi cespite velat humus;
Accipe non Pario nutantia pondera saxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæque virent lachrymis roscida prata meis.
Accipe, care puer, nostri monumenta doloris:
Hic tibi perpetuo tempore vivit honor.
Cùm mihi supremos Lachesis pervenerit annos,
Non aliter cineres mando jacere meos.

In Cinnam. LXXVI.

GArris in aurem semper omnibus, Cinna:
Garris & illud, teste quod licet turbâ.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, judicas, cacas, clamas.

Adeóne

Adeóne penitus ſedit hic tibi morbus,
Ut ſæpe in aurem, Cinna, Cæſarem laudes?

Ad Lælium. LXXVII.

CUm tua non edas, carpis mea carmina, Læli:
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

De Aquino & Fabricio. LXXVIII.

FAbricio junctus fido requieſcit Aquinus,
Qui prior Elyſias gaudet abiſſe domos.
Ara duplex primi teſtatur munera pili:
Plus tamen eſt, titulo quod breviore legis;
Junctus uterque ſacro laudatæ fœdere vitæ,
Famaque quod raro novit, amicus erat.

Ad Ælium. LXXIX.

QUòd clamas ſemper, quòd agentibus obſtrepis Æli,
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

Ad Maternum. LXXX.

SI non moleſtum eſt, teque non piget, Scazon,
Noſtro (rogamus) pauca verba Materno
Dicas in aurem, ſic ut audiat ſolus.
Amator ille triſtium lanternarum,
Et Bæricatus atque leucophæatus,
Qui coccinatos non putat viros eſſe,
Amethyſtinaſque mulierum vocat veſtes;
Nativa laudet, habeat & licet ſemper
Fuſcos colores; Galbanos habet mores.
Quæris, quis hic ſit? excidit mihi nomen.

Ad Nævolam. LXXXI.

CUm clamant omnes, loqueris tu, Nævole, tantùm,
Et te patronum, cauſſidicumque putas.
Hâc ratione poteſt nemo non eſſe diſertus:
Ecce, tacent omnes, Nævole, dic aliquid.

In Diodorum, Ad Flaccum. LXXXII.

LItigat, & podagrâ Diodorus, Flacce, laborat:
Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra eſt.

Ad Calenum avarum. LXXXIII.

NOn plenum modò vicies habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, preceſque noſtras;
Atque intra, puto, ſeptimas Calendas,
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu ſic quaſi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiſti
In tantum miſer eſuritionem,
Ut convivia ſumptuoſiora,
Toto quæ ſemel apparas in anno,
Nigræ ſordibus explices monetæ:
Et ſeptem veteres tui ſodales
Conſtemus tibi plumbeâ ſelibrâ,
Quid dignum meritis precemur iſtis?
Optemus tibi millies, Calene:
Hoc ſi contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. LXXXIV.

MAmmas atq; tatas habet Afra, ſed ipſa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma poteſt.

De Demetrio. LXXXV.

ILla manus quondam ſtudiorum fida meorum,
Et felix domino, notaque Cæſaribus.
Deſtituit primos viridis Demetrius annos:
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus deſcenderet umbras;
Ureret implicitum cùm ſcelerata lues.
Cavimus; & domini jus omne remiſimus ægro,
Munere dignus erat convaluiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia, meque patronum
Dixit, ad infernas liberaturus aquas.

Ad Lycorim. LXXXVI.

QUid pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto, pictor eſt Minervæ.

In Scævolam. LXXXVII.

SI dederint superi decies mihi millia centum,
Dicebas, nondum, Scævola, factus eques:
Qualiter, ô, vivam, quàm large, quamque beatè!
Riserunt faciles, & tribuere Dei.
Sordidior multò post hoc toga; penula pejor;
Calceus est sarta terque quaterque cute.
Deque decem plures semper servantur olivæ;
Explicat & cœnas unica mensa duas.
Et Veientani bibitur fæx crassa rubelli;
Asse cicer tepidum constat, & asse caro.
In jus, ô fallax atque inficiator, eamus:
At vive, aut decies, Scævola, redde deis.

De leonibus Cæsaris. LXXXVIII.

PLaco quòd juga delicata collo
Pardus sustinet; improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello;
Mordent aurea quòd lupata cervi;
Quòd fræno Libyci domantur ursi;
Et quantùm Calidon tulisse fertur.
Paret purpureis aper capistris;
Turpes effeda quòd trahunt bisontes;
Et molles dare jussa quòd choreas
Nigro belluæ nil negat Magistro;
Quis spectacula non putet deorum?
Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque captos,
Et securior est in ore præda;
Laxos cui dare perviosque rictus
Gaudent & timidos tenere dentes;
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cùm modò venerint juvencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed tôrunt cui serviant leones.

Ad

Ad Ovidium. LXXXIX.

IN Nomentanis, Ovidi, quod naſcitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum.
Exuit annoſa mores nomenque ſenecta,
Et, quidquid voluit, teſta vocatur anus.

Ad Lucium Julium. XC.

SÆpe mihi dicis, Luci charisſime Juli,
Scribe aliquid magnum: deſidioſus homo es.
Otia da nobis; ſed qualia fecerat olim
Mecœnas Flacco, Virgilioque ſuo:
Condere victuras tentem per ſecula chartas,
Et nomen flammis eripuiſſe meum.
In ſteriles campos nolunt juga ferre juvenci:
Pingue ſolum laſſat, ſed juvat ipſe labor.

Ad Gallum. XCI.

ESt tibi (ſitque precor, multos creſcatq; per annos)
Pulchra quidem, verùm Transtiberina domus,
At mea Vipſanas ſpectant cœnacula laurus:
Factus in hac ego ſum jam regione ſenex.
Migrandum eſt, ut manè domi te, Galle, ſalutem:
Es tanti, vel ſi longiùs illa foret.
Sed tibi non multum eſt, unum ſi præſto togatum,
Multum eſt, hunc unum ſi mihi, Galle, nego.
Ipſe ſalutabo decima vel ſeriùs hora.
Manè tibi pro me dicat avere liber.

De Iſſa, cetellâ Publii. XCII.

ISſa eſt paſſere nequior Catulli.
Iſſa eſt purior oſculo columbæ.
Iſſa eſt blandior omnibus puellis.
Iſſa eſt carior Indicis lapillis.
Iſſa eſt deliciæ catella Publi.
Hanc tu, ſi queritur, loqui putabis.
Sentit triſtitiamque, gaudiumque.
Collo nixa cubat, capitque ſomnos,
Ut ſuſpiria nulla ſentiantur:
Et deſiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla;
Sed blando pede ſuſcitat, toroque

Deponi monet, & rogat levari,
Caſtæ tantus ineſt pudor catellæ.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta Publius exprimit tabella,
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Ut ſit tam ſimilis ſibi nec Iſſa.
Iſſam denique pone cum tabella,
Aut utramque putabis eſſe veram,
Aut utramque putabis eſſe pictam.

Ad Velocem. XCIII.

SCribere me quereris, Velox, epigrammata longa;
Ipſe nihil ſcribis: tu breviora facis.

Ad Regulum. XCIV.

CUm tibi ſit Sophiæ par fama & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo:
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dati.

In Priſcum. XCV.

CUm te non nôſſem, dominum regemq; vocabam:
Cùm bene te novi, jam mihi Priſcus eris.

Ad Lectorem. XCVI.

QUæcunque luſi juvenis & puer quondam,
Apinaſque noſtras, quas nec ipſe jam novi;
Male collocare ſi bonas voles horas,
Et invidebis otio tuo, lector,
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

De Antulla, ad Fauſtinum. XCVII.

HOs tibi vicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos
Fænius, & brevem us, udaque prata tenet.
Condidit hîc natæ cineres, nomenque ſacravit
Quod legis Antullæ, dignior ipſe legi;
Et Stygias æquum fuerat pater iſſet ad umbras:
Quod quia non licuit; vivit, ut oſſa colat.

De Eadem. XCVIII.

HOc nemus æterno cinerum ſacravit honori
Fænius, & culti jugera pauca ſoli.

Hoc

Hoc tegitur cinò rapta ſuis Antulla ſepulchro;
Hoc erit Antullæ miſtus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo ne ſperet agellum:
Perpetuo dominis ſerviet iſte ſuis.

Ad Lupercum. XCIX.

Occurris quoties, Luperce, nobis,
Vis mittam puerum, ſubinde dicis,
Cui tradas Epigrammatôn libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non eſt quòd puerum, Luperce, vexes:
Longum eſt ſi velit ad Pyrum venire,
Et ſcalis habito tribus, ſed aliis.
Quod quæris, propriùs petas licebit.
Argi nempe ſoles ſubire letum:
Contra Cæſaris eſt forum taberna
Scriptis poſtibus hinc & inde totis,
Omnes ut cito perlegas Poëtas:
Illinc me pete; nec roges Atrectum,
(Hoc nomen dominus gerit tabernæ:)
De primo dabit alterove nido
Raſum pumice, purpurâque cultum
Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais? ſapis Luperce.

Ad Cæcilianum. C.

Cui legiſſe ſatis non eſt epigrammata centum,
Nil illi ſatis eſt, Cæciliane, mali.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM.

LIBER II.

Ad Decianum.

QUid nobis, inquis, cum epistola? Parúmne tibi præstamus, si legimus epigrammata? Quid hic porrò dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video, quare Tragœdi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, & contenta sunt suâ, id est, malâ linguâ. In quacunque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli, rogo, si tibi videtur rem facere ridiculam, & togam saltanti inducere personæ. Denique videris, an te delectet contra retiarium serula. Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant. Puto, me hercule, Deciane verum dicis. Quid si scias, cum qua & quàm longa epistola negotium fueris habiturus? itaque quod exigis fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginam non lassi pervenient.

Ad librum suum. I.

TEr centéna quidem poteras epigrammata ferre;
Sed quis te ferret, perlegeretve, liber?
At nunc succincti quæ sint bona disce libelli.
Hoc primum est, brevior quòd mihi charta perit.
Deinde, quòd hæc unâ peraget librarius horâ;
Nec tantùm nugis serviet iste meis.
Tertia res hæc est quòd si cui for è legêris,
Sis licèt usque malus, non odiosus eris
Te conviva leget misto quincunce; sed antè
Incipiat positus quàm tepuisse calix.
Esse tibi tantâ eautus brevitate videris?
Hei mihi! quàm multis sic quoque longus eris!

Ad Domitianum. II.

CReta dedit magnum majus dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodque Metellus habet.

Nobilius

Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex Cattis laurea, tota tua est.

Ad Sextum. III.

SExte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur:
Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

Ad Decianum. IV.

NE valeam, si non totis Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed duo sunt, quæ nos distingunt, millia passûm:
Quatuor hæc fiunt, cùm rediturus eam.
Sæpe domi non es; cùm sis quoque sæpe, negaris:
Vel tantùm causſis, vel tibi sæpe vacas.
Tentamen ut videam, duo millia non piget ire,
Ut te non videam, quatuor ire piget.

Ad Severum. V.

INunc, edere me jube libellos.
Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas ἰσχιατοκαίλιον, Severe,
Et longas trahis oscitationes.
Hæc sunt, quæ relegente me solebas
Raptim scribere, sed Vitellianis.
Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra.
Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis,
Quid prodest mihi tam macer libellus,
Nullo crassior ut sit umbilico,
Si totus triduo tibi legatur?
Nusquam deliciæ supiniores:
Lassus tam citò deficis viator?
Et cùm currere debeas Bovillas,
Interjungere quæris ad Camœnas?
Inunc, edere me jube libellos.

In Attalum. VI.

DEclamas bellè, causſas agis, Attale, bellè:
Historias bellas, carmina bella facis.

Componis bellè mimos, epigrammata bellé:
Bellus Grammaticus, bellus es Aſtrologus.
Et bellè cantas, & ſaltas, Attale bellé:
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias; facis attamen omnia bellé:
Vis dicam quid ſis? magnus es ardelio.

Ad Lectorem. VII.

SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in iſtis,
Sive obſcura nimis, ſive Latina parùm;
Non meus eſt error: nocuit librarius illis,
Dum properat verſus annumerare tibi.
Quòd ſi non illum ſed me peccâſſe putabis;
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Iſta tamen mala ſunt, quaſi nos manifeſta negemus,
Hæc mala ſunt: ſed tu non meliora facis.

In Poſthumum. VIII.

BAſia dimidio quòd das mihi, Poſthume, labro
Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Poſthume, dimidium.

Ad Rufum, de Selio. IX.

QUòd fronte Selium nubilâ vides, Rufe,
Quod ambulator porticum terit ſeria,
Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,
Quod penè terram tangit indecens naſus,
Et dextra pectus pulſat, & comam vellit;
Non ille amici fata luget, aut fratris:
Uterque natus vivit, & precor vivat:
Salva eſt & uxor, ſarcinæque, ſervique:
Nihil colonus, villicuſque deconxit.
Mœroris igitur cauſſa quæ domi cœnat.

In Poſthumum. X.

ESſe quid hoc dicam, quòd olent tua baſia myrtham,
Quòdque tibi eſt nunquam non alienus odor?
Hoc mihi ſuſpectum eſt, quod oles bene, Poſthume, ſemper:
Poſthume, non bene olet, qui bene ſemper olet.

Ad

Ad Sextum. XI.

ET Judex petit, & petit patronus.
Solvas censeo, Sexte, creditori.

De Selio, ad Paulinum. XII.

NIl intentatum Selius, nil linquit inausum.
Cœnandum quoties jam videt esse domi.
Currit ad Europen, & te, Pauline, tuosque
Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.
Hic quoq; deceptus Memphytica templa frequentat,
Assidet, & cathedris mœsta juvenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis;
Illinc Pompeii dona, nemusque duplex.
Nec fortunati spernit, nec balnea Fausti;
Nec Grylli tenebras Æoliamque Lupi:
Nam thermis iterum cunctis iterumque lavatur.
Omnia cùm fecit, sed renuente deo;
Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
Si quis ibi serum carpat amicus iter,
Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.

In Hermum. XIII.

QUòd nulli cœnam tuum propinas,
Humanè facis, Herme, non superbè.

In Zoilum. XIV.

ZOilus ægrotat, faciunt hanc stragula febrem:
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid totus à Nilo, quid sindone cinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omneis.
Vis fieri sanus, stragula sume mea.

In Maximum. XV.

CApto tuam pudet, heu, sed capto, Maxime, cœnam:
Tu captas aliam, jam sumus ergo pares.
Manè salutatum venio: tu dicenis esse
Antè salutatum, jam sumus ergo pares.

Sum comes ipſe tuus, tumidique antеambulo regis:
Tu comes alterius; jam ſumus ergo pares.
Eſſe ſat eſt ſervum: jam nolo vicarius eſſe.
Qui rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XVI.

FElicem fieri credis me, Zoile, cœna,
Felicem cœnâ Zoile, deinde tuâ;
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Paullo. XVII.

CArmina Paullus emit, recitat ſua carmina Paullus.
Nam quod emas, poſſis dicere jure tuum.

In Poſthumum. XVIII.

BAſia das aliis; aliis das Poſthume, dextram:
Dicis, utrum mavis? eligo: malo manum.

De eodem. XIX.

QUid mihi vobiſcum eſt, ô Phœbe, novemque ſorores?
Ecce nocet vati Muſa jocoſa ſuo.
Dimidio nobis dare Poſthumus antè ſolebat
Baſia; nunc labro cœpit utroque dare.

De eodem. XX.

NOn dicam, licèt uſque me rogeris,
Quis ſit Poſthumus in meo libello:
Non dicam, quid enim mihi neceſſe eſt
Has offendere baſiationes,
Quæ ſe tam bene vindicare poſſunt?

In Candidum. XXI.

SI det iniqua tibi triſtem fortuna reatum;
Squallidus hærebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patriâ damnatum excedere terrâ;
Per freta, per ſcopulos exſulis ibo comes.
Dat tibi divitias, ecquid ſunt iſta duorum?
Das partem? multum eſt; Candide, das aliquid?
Mecum eris ergo miſer: quòd ſi Deus ore ſereno
Annuerit; felix, Candide, ſolus eris.

Ad

Ad Gallum. XXII.

DAs nunquam, semper promittis, Galla roganti:
Si semper fallis, jam rogo, Galla, nega.

De Nævia, ad Bythinicum XXIII.

QUòd querulum spirat, quòd æerbum Nævia tussit,
Inque suos mittit sputa subinde sinus:
Jàm te rem factam, Bythinice, credis habere?
Erras: Blanditur Nævia, non moritur.

De Selio. XXIV.

LAudantem Selium, cœnæ cum retia tendit,
Accipe, sive legas, sive patronus agas.
Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!
Hoc volui: facta est jam tibi cœna, tace.

Ad Rufum. XXV.

RUfe, vides illum subsellia prima tenentem,
Cujus & hinc lucet sardonichata manus;
Quæque Tyron totiès epotavere lacernæ,
Et toga non tactas vincere jussa nives:
Cujus olet toto pinguis coma Marceliano,
Et splendent vulso brachia trita pilo.
Non hesterna sedet lunatâ lingula plantâ;
Coccina non læsum pingitalura pedem;
Et numerosa linunt stellantem splenia frontem,
Ignoras quis sit? splenia tolle, leges.

In Cajum. XXVI.

MUtua viginti sestertia fortè rogabam;
Quæ vel donanti non grave munus erat.
Quippe rogabatur felix que vetusque sodalis,
Et cujus laxas area flagellat opes.
Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.
Quod peto, da Cæi; non pero consilium.

In Ponticum. XXVII.

LIs mihi cum Balbo est; tu Balbum offendere non vis,
Pontice: cum Licino est; hic quoque magnus homo est.

Vexat

Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæsaris ire times.
Abrogat, & retinet nostrum Laronia servum:
Respondes; orba est, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, servo servitur amico:
Sit liber, dominus qui volet esse meus.

Ad Phœbum. XXVIII.

CUm sint crura tibi simulent quæ cornua lunæ,
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

Ad Pannicum. XXIX.

PEctere te nolim, sed nec turbare capillos:
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium, Pannice; nolo parum.
Sunt tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
Horrida; sed mens est, Pannice, vulsa tibi.

In Cæcilianum. XXX.

QUidquid ponitur hinc & inde, vertis:
Mammas suminis, imbricemque porci.
Communemque duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murenæque latus, femurque pulli,
Stillantemque aliclâ suâ palumbum.
Hæc cùm condita sunt madente mappâ,
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accumbimus otiosa turba.
Ullus si pudor est, repone cœnam:
Cras te, Cæciliane, non vocavi.

In Linum. XXXI.

QUid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

Do Mœchæ veste. XXXII.

COccina famosæ donas & Janthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit, munera? mitte togam.

In Tongilium. XXXIII.

URi Tongilius malè dicitur hemitritæo.
Novi hominis mores, esurit atque sitit.

Subdola

Subdola tenduntur craſſis modò retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur atque lupum.
Cæcuba ſaccentur, quæque annus coxit Opimî:
Condantur parco fuſca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici juſſere lavari.
O ſtulti, febrem creditis eſſe? gula eſt.

Ad Maximinam, puellam edentulam XXXIV.

RIde, ſi ſapis, ô puella, ride.
Pelignus, puto, dixerat Poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Verùm ut dixerit omnibus puellis.
Non dixit tibi, tu puella non es:
Nam tres ſunt tibi, Maximina, dentes,
Sed planè piceique, buxeique.
Quare ſi ſpeculo mihique credis,
Debes non aliter timere riſum,
Quàm ventum Spanius, manumve Priſcus;
Quàm crocata timet Fabulla nimbum,
Ceruſſata timet Sabella ſolem.
Vultus induito magis ſeveros:
Quàm conjux Priami, nuruſque major:
Mimos ridiculi Philiſtionis,
Et convivia nequiora vita;
Et quidquid lepidâ procacitate
Laxat perſpicuo labella riſu.
Te mœſtæ decet aſſidere matri,
Lugentique virum, piumque fratrem;
Et tantùm tragicis vacare Muſis.
At tu, judicium ſecuta noſtrum,
Plora, ſi ſapis, ô puella, plora.

In Zoilum. XXXV.

ZOïle, quid ſolium ſubluco podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoïle, merge caput.

In Candidum. XXXVI.

CAndide κοινὰ φίλων, hæc ſunt tua, Candide, πάντα,
Quæ tu magniloquus nocte dieque ſonas?
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege Parma dedit:

At

At me quæ passa est furiosi cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima suam.
Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas.
Non vendes nummis coccina nostra tribus.
Tu Lybicos Indis suspendis dentibus orbes:
Fulcitur testa fagina mensa mihi.
Immodici tibi flava tegunt chrysendeta mulli:
Concolor in nostra, cammare, lance rubes.
Ex opibus tantis veteri fidoque sodali
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

In Sextum fœneratorem. XXXVII.

EMi seu puerum, togamve pexam,
Seu tres, ut puto, quatuorve libras:
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem nôstis veterem meum sodalem,
Ne quid fortè peream, timet, cavetque;
Et secum, sed ut audiam, susurrat:
Septem millia debeo Secundo:
Phœbo quatuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus est in arca.
O grande ingenium mei sodalis!
Durum est, Sexte, negare, cum rogaris:
Quantò duriùs, antequam rogeris?

In Nævolum. XXXVIII.

FLorida per varios ut pingitur Hybla colores,
Cùm breve Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua suppositis pellucent præla lacernis;
Sic micat innumeris arcula synthesibus.
Atque unam vestire tribum tua vellera possunt,
Appula non uno quæ grege terra tulit.
Tu spectas hyemem succincti lentus amici,
(Pro scelus:) & lateris frigora trita mei.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,
(Quid renuis?) non te Nævole, sed tineas?

Ad Rufum. XXXIX

CAuponem, lanionque, balneumque.
Tonforem, tabulamque, calculosque.

Et

Et paucos, sed ut eligam libellos.
Unum non nimium rudem sodalem;
Hæc præsta mihi Rufe, vel Bitonti,
Et thermas tibi habe Neronianas.

Ad Maximum. XL.

VIs fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris si, Maxime nolis:
Vcientana tuam si domat uva sitim:
Si ridere potes miseri chrysendera Cinnæ:
Contentus nostrâ si potes esse togâ.
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
Liberior Partho vivere rege potes.

Ad Sextum. XLI.

VIs te, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum est tibi; quod jubes, colêtis.
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In fictum divitem. XLII.

HIc, quem videtis gressibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat septa;
Quem non lacernis Publius meus vincit.
Non ipse Codrus alpha penulatorum:
Quem grex togatus sequitur, & capillatus,
Recensque sella linteisque lorisque:
Oppigneravit Claudii modò ad mensam
Vix octo nummis annulum, unde cœnaret.

In Zoilum. XLIII.

PExatus pulchrè rides mea, Zoile, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoile; sed mea sunt.

Di cœnatione Cæsaris, quæ appellatur Mica. XLIV.

MIca vocor: quid sim, cernis: cœnatio parva.
Ex me Cæsareum prospicis, ecce, tholum.
Frange toros; pete vina; rosas cape: tingere nardo:
Ipse jubet mortis te meminisse Deus.

In

In Laurum. XLV.

DUm modò cauſidicum, dum te modò rhetora fingis,
Et non decernis, Laure, quid eſſe velis;
Peleos, & Priami tranſîr, vel Neſtoris ætas;
Et fuerat ſerum jam tibi deſinere.
Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si ſchola damnatur; fora litibus omnia fervent:
Ipſe poteſt fieri Marſya cauſſidicus.
Eja age, rumpe moras; quò te ſpectabimus uſque;
Dum, quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nihil.

In Saletanum. XLVI

CUr triſtiorem cernimus Saletanum?
An Cauſſa levis eſt? extulit, inquis, uxorem.
O grande fati crimen! ô gravem caſum!
Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Saletane.

In Lalagen. XLVII.

UNus de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, incertâ non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculo quo viderat, ulta eſt;
Et cecidit ſectis ira Plecuſa comis.
Define jam, Lalage, triſtes ornate capillos,
Tangat & inſanum nulla puella caput.
Hoc ſalamandra noret, vel ſæva novacula nudet,
Ut digna ſpeculo fiat imago tuo.

In Poſthumum. XLVIII

OCcurris quocunq; loco mihi, Poſthume clamas
Protinus, & prima eſt hæc tua vox. Quid agis?
Hoc, ſi me decies unâ conveneris horâ,
Dicis, habes, puto, tu, Poſthume, nil quod agas.

Ad Olum. XLIX

QUòd te nomine jam tuo ſaluto,
Quem regem & dominum priùs vocabam.

Ne

Ne me dixeris esse contumacem:
Totis pilea farcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit
Quod reges dominique concupiscunt,
Servum si potes, Ole, non habere;
Et regem potes, Ole, non habere.

In Classicum. L.

INvitum cœnare foris te, Classice, dicis.
Si non mentiris, Classice, dispeream,
Ipse quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire;
Cùm cœnaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
Cogor, ais, verum est: cogitur & Selius.
Eu rogat ad cœnam Melior te, Classice, rectam.
Grandia verba ubi sunt? si vires, ecce, nega.

Ad Cæcilianum. LI.

CAndidius nihil est te, Cæciliane, (notavi,)
Si quando ex nostris dicticha pauca legis,
Protinus aut Marsi recitas, aut scripta Catulli:
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.
Ut collata magis placeant mea? credimus illud.
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

De Saufello, ad Maternum. LII.

CInctorum togatis post & antè Saufellum,
Quantâ reduci Regulus solet turbâ,
Ad alta consum templa cùm reum misit,
Materne, cernis? invidere noli to;
Comitatu iste sit, precor, tuus nunquam.
Hos illi amicos & greges togatorum
Fusciculenus præstat, & Faventinus.

De Leone. LIII.

VErbera securi solitus leo ferre magistri,
Insertamque pati blandus in ora manum,
Dedidicit pacem subitò feritate reversâ,
Quanta nec in Libycis debuit esse jugis.

Nam

Nam duo de tenera puerilia corpora turbâ,
Sanguineam raſtris quæ renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide, prædo,
A noſtrâ pueris parcere diſce lupâ.

De Mario. LIV.

ARgenti libras Marius tibi quinque reliquit,
Cui nihil ipſe dabas, is tibi verba dedit.

Ad Coſconium LV.

COſconi, qui longa putas epigrammata noſtra,
Utilis ungendis exibus eſſe potes.
Hâc tu credideris longum ratione coloſſum,
Et puerum Bruti dixeris eſſe brevem
Diſce, quod ignoras: Marſi. doctique Pedonis
Sæpe duplex unum pagina tractat opus
Non ſunt longa, quibus nihil eſt quod demere poſſis:
Sed tu, Coſconi, diſticha longa facis.

Ad Cæcilianum LVI.

ÆStivo ſerves ubi piſcem tempore, quæris?
In thermis ſerva, Cæciliane, tuis.

Ad Naſicam. LVII.

INvitas tunc me, cùm ſcis, Naſica, vocatum:
Excuſatum habeas me, rogo: cœno domi.

De Fannio. LVIII.

HOſtem cùm fugeret, ſe Fannius ipſe peremit.
Hic (rogo) non furor eſt nemoriare, mori?

Ad Zoilum LIX.

LAxior hexaphoris tua ſit lectica licebit;
Dum tamen hæc tua ſit, Zoïle, ſandapila.

Ad Ponticum LX.

ABſciſâ ſervum quid fingis, Pontice, lingua?
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Ad Amicum. LXI.

VImine clauſa levi niveæ cuſtodia coctæ,
Hæc tibi Saturni tempore munus erit,

Dona-

Dona quòd æstatis misi tibi mense Decembri,
Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

Ad Classicum. LXII.

Quòd nec carmine glorior supino,
Nec retro lego Sotaden cinædum;
Nusquam Græcula quòd recantat Echo,
Nec dictat mihi luculentus Attis
Mollem debilitate Galliambon;
Non sum, Classice, tam malus poëta,
Quid si per graciles vias parauri
Invitum jubeas subire Ladam?
Turpe est difficiles habere nugas,
Est stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palæmon;
Me raris juvat auribus placere.

In Mamercum. LXIII.

Nil recitas, & vis, Mamerce, poëta videri.
Quidquid vis, esto, dummodo nil recites.

In Gaurum. LXIV.

Quòd nimio gaudes noctem producere vino,
Ignosco; vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quòd scribis Musis, & Apolline nullo,
Laudari debes; hoc Ciceronis habes.
Quòd vomis, Antoni; quod luxuriaris, Apici,
Quòd fœres, vitium dic mihi cujus habes?

Ad Quinctilianum. LXV.

Quinctiliane, vagæ moderator summe juventæ,
Gloria Romanæ, Quinctiliane, togæ;
Vivere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo satis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere census,
Atriaque immodicis æquat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis.
Sit mihi verna satur, sit non doctissima conjux;
Sit nox cum somno, sit sine lite dies.

Petis

Petit poeta à Cæsare jus trium liberorum. LXVI.

RErum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
Sospite quo magnos credimus esse deos;
Si festinantis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina nostra tuos;
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credat ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

De eodem ad uxorem. LXVII.

NAtorum mihi jus trium roganti,
Musarum pretium dedit mearum.
Solus qui poterat, valebis uxor.
Non debet domini perire munus.

Ad Regulum. LXVIII.

PRimus ubi est, inquis, cùm sit liber iste secundus;
Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum;
Unum de titulo tollere jota potes.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM.

LIBER III.

Ad Lectorem. I.

HOc tibi, quidquid id eſt, longinquis mittit aboris
Gallia Romanæ nomina dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortaſſe priorem.
Illa, vel hæc mea ſunt; quæ meliora putas?
Plus ſanè placeat, domina qui natus in urbe eſt:
Debet enim Gallum vincere verna liber.

Ad librum ſuum. II.

CUjus vis fieri, libelle, munus?
Feſtina tibi vindicem parare,
Ne nigram cito raptus in culinam
Cordyllas madidâ tegas papyro,
Vel thuris, piperiſque ſis cucullus.
Fauſtini fugis in ſinum? ſapiſti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore
Pictis luxurieris umbilicis;
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat ſuperbus index.
Illo vindice nec Probum timeto.

Ad eundem. III.

ROmam vade liber: ſi, veneris unde requiret:
Æmiliæ dices de regione viæ.
Si quibus in terris, qua ſimus in urbe, rogabit:
Corneli referas me, licet, eſſe foro.
Cur abſim, quæret: breviter tu multa fatere;
Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
Si, quando veniet? dicet: reſponde, Poëta
Exierat, veniet cùm citharœdus erit.

Ad

Ad eundem. IV.

VIs commendari ſine me curſurus in Urbem,
Parve liber, multis? an ſatis unus erit?
Unus erit (mihi crede) ſatis, qui non eris hoſpes,
Julius, aſſiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc primi quæres in limine tecti:
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.
Eſt illi conjux quæ te manibuſque ſinuque
Excipiet, vel ſi pulverulentus eas.
Hos tu ſeu pariter, ſive hanc, illumve priorem
Videris, hoc dices; Marcus avere jubet.
Hoc ſatis eſt, alios commendet epiſtola, peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

In mulierem deformem. V.

FOrmoſam faciem nigro velamine celas?
Sed non formoſo corpore lædis aquas.
Ipſam crede deam verbis tibi dicere noſtris:
At aperi faciem, vel tunicata lava.

Ad Marcellinum. VI.

LUx tibi poſt Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline tuis bis celebranda ſacris.
Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licèt dederit jucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

De ſportula. VII.

CEntum miſelli jam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium laſſi,
Quos dividebat balneator elixus.
Quid cogitatis, ô fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt,
Nihil ſtrophrarum eſt: jam ſalarium dandum eſt.

In Quinctum. VIII.

THaida Quinctus amat, quam Thaida; Thaidi luſcam,
Unum oculum Thais non habet, ille duos.

In

In Cinnam. IX.

VErsiculos in me narratur scribere Cinna.
Non scribit, cujus carmina nemo legit.

In Philomusum. X.

COnstituit, Philomuse, pater tibi millia bina
Menstrua, perque omnes præstitit illa dies,
Luxuriam premeret cùm crastina semper egestas,
Et vitiis essent danda diurna tuis.
Idem te moriens hæredem ex asse reliquit:
Exhæredavit te, Philomuse, pater.

In Fabullum. XI.

UNguentum (fateor) bonum dedisti
Convivis, here; sed nihil scidisti,
Res falsa est bene olere, & esurire.
Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Nævium. XII.

DUm non vis leporem, dum non vis carpere mullum.
Et plùs quàm patri, Nævia, parcis apro:
Accusas, rumpisque coquum, tanquam omnia cruda
Attulerit: nunquam sic ego crudus ero.

In Tuccium, de sportula. XIII.

ROmam petebat esuritor Tuccius,
Profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula:
A ponte rediit Milvio.

Di Codro. XIV.

PLùs credit nemo, quàm totâ Codrus in urbe,
Cùm sit tam pauper: quomodo? emtus amat.

In cerdonem munerarium. XV.

DAs gladiatores, sutorum regule, cerdo:
Quodque tibi tribuit subula, sica rapit,
Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam,
Ut velles corio ludere, Cerdo, suo.

Lu-

Lusisti, satis est, sed te, mihi crede, memento,
Nunc in pelliculâ, cerdo, tenere tuâ.

In Sabidium. XVI.

Circumlata diu mensis scriblita secundis,
Urebat nimio sævâ calore manus,
Sed magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est.
Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

In Maximum. XVII.

Perfrixisse tuas quæsta est præfatio fauces.
Cum te excusâris, Maxime, quid recitas?

De vipera in ore ursæ. XVIII.

Proxima centenis ostenditur Ursa columnis,
Exornant fictæ quà Platanona feræ.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas, teneram mersit in ore manum.
Vipera sed cæco scelerata latebat in ore,
Vivebatque animâ deteriore fera.
Non sentit puer esse dolos, nisi dente recepto
Dum petit, ô facinus, falsa quod ursa fuit.

De Canio. XIX.

Die Musa, quid agat Canius meus Rufus,
Utrúmne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi jocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus heroïs?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in schola poëtarum
Lepôre tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi?
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
Titúne thermis, an lavatur Agrippæ?

An

An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad quartum?
An æstuantes jam profectus ad Baias
Piger Lucrino naviculatur in stagno?
Vis scire quid agat Canius rus? ridet.

In crudelem dominum XX.

PRoscriptum famulus servavit fronte notatus:
Non fuit hæc domini vita, sed invidia.

De Apicio. XXI.

DEderas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi laxum.
Hoc tu gravatus, ne famem & sitim ferres,
Summa venenum potione duxisti.
Nil est, Apici, tibi gulosius factum.

In Invitatorem. XXII.

OMnia cùm retro pueris obsonia tradas:
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

Ad Faustinum. XXIII.

SI temperari balneum cupis fervens,
Faustine, quod vix Julianus intraret:
Roga, lavet utì rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum. XXIV.

PRædia solus habes, & solus, Candide, nummos;
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & Opimi Cæcuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium:
Omnia solus habes: hoc me puta velle negare:
Uxorem sed habes, Candide, cum populo.

In Gallum. XXV.

NUnquam me revocas, venias cùm sæpe vocatus;
Ignosco, nullum si modò, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium est utriusque. quod? inquis.
Et mihi cur non est; nec tibi, Galle, puto.

In Neſtorem. XXVI.

AUriculam Mario graviter miraris olere?
Tu facis hoc: garris Neſtor in auriculam.

In Zoilum. XXVII.

HAs, cum geminâ compede, dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoïlus, annulos priores.

Ad Gargilianum. XXVIII.

SPortula nulla datur; gratis conviva recumbis:
Dic mihi quid Romæ, Gargiliane, facis?
Cum ratione licet dicas te vivere ſummâ:
Quod vivis, nullâ cum ratione facis.

Ad Rufinum. XXIX.

SUnt tibi, confiteor, diffuſi jugera campi,
Urbanique tenent prædia multa Lares:
Et ſervit dominæ numeroſus debitor aræ,
Suſtentatque tuas aurea menſa dapes.
Faſtidire tamen noli, Rufine, minores.
Plus habuit Didymus, plus Philomelus habet.

De piſcibus ſculptis. XXX.

ARtis Phidiacæ toreuma clarum,
Piſces adſpicis: adde aquam, natabunt.

In Fabianum. XXXI

QUod novus & nuper factus tibi præſtat amicus,
Hoc præſtare jubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo ſemper te mane ſalutem,
Per mediumque trahat me tua ſella lutum:
Laſſus ut in thermas decimâ, vel ſeriùs, horâ
Te ſequar Agrippæ, cùm laver ipſe Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut ſim tiro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, togâ, triâque meâque.
Ut nondum credas me meruiſſe rudem?

In iraſcentes amicos. XXXII.

IRaſci tantùm felices nóſtis amici.
Non bellè facitis: ſed juvat hoc facere.

Ad Sextum. XXXIII.

QUæ te cauſſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer.
Cauſſas, inquis, agam Cicerone diſertiùs ipſo,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſſas, & Caius: utrumque
Nôras: ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis?
Audieris, dices eſſe Maronis opus.
Inſanis: omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt tibi; Naſones, Virgilioſque vides.
Atria magna colam, vix treis, aut quatuor iſta
Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? ſuade: nam certum eſt vivere Romæ,
Si bonus es, caſu vivere, Sexte, potes.

In Theleſinum. XXXIV.

MUtua quòd nobis, ter quinquagena dediſti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit,
Eſſe tibi magnus, Theleſine, videris amicus.
Tu magnus, quòd das? immò ego, quòd recipis.

De lacerta cælata. XXXV.

INſerta phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

In Pollam, XXXVI.

SImpliciter pateat vitium fortaſſe puſillum?
Quod tegitur, majus creditur eſſe malum.

In Lentinum. XXXVII.

MEntiris juvenem tinctis, Lentine, capillis;
Tam ſubitò corvus, qui modò cygnus eras.
Non omnes fallis, ſcit te Proſerpina canum:
Perſonam capiti detrahet illa tuo.

Ad Ligurinum. XXXVIII.

OCcurrit tibi nemo quòd libenter:
Quòd quacunque venis, fuga eſt, & ingens.
Circa te, Ligurine, ſolitudo;

Quid ſit ſcire cupis? nimis Poëta es.
Hoc valde vitium periculoſum eſt.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipſas medio peruſta Sole,
Nec ſic ſcorpius improbus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et ſtanti legis, & legis ſedenti:
Currenti legis, & legis ſtudenti.
In thermas fugio; ſonas ad aurem.
Piſcinam peto; non licet natare.
Ad cœnam propero; tenes euntem.
Ad cœnam venio; fugas ſedentem.
Laſſus dormio; ſuſcitas jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vir juſtus, probus, innocens timeris.

De eodem. XXXIX.

Lugerit an menſas Phœbus cœnamque Thyeſtæ,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta eſt, dapibuſque inſtructa ſuperbis:
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullumve bilibrem;
Nec volo boletos, oſtrea nolo: tace.

Ad Candidum. XL.

Exigis à nobis operam ſine fine togatam.
Non eo, libertum, ſed tibi mitto meum.
Non eſt, inquis idem, multò plus eſſe probabo,
Vix ego lecticam ſubſequor; ille feret.
In turbam incideris; cunctos umbone repellet;
Invalidum eſt nobis, ingenuumque latus.
Quidlibet in cauſſis narraveris; ipſe tacebo:
At tibi tergeminum mugiet ille ſophos.
Iis erit; ingenti faciet convicia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præſtabis amicus?
Quidquid libertus, Candide, non poterit.

De Baſſa. XLI.

Cæna grandi porta quà pluit guttâ,
Phrygiæque matris Almo quà lavat ferrum,

Ho-

Horatiorum quà viret sacer campus,
Et quà pusilli fervet Herculis fanum,
Faustine, plenâ Bassus ibat in rhedâ,
Omnes beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
Et utrumque portum, sessilesque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles betas:
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læsum Gallici canis dente.
Nondumque victâ lacteum fabâ porcum,
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta fœno cursor ova portabat,
Urbem petebat Bassus? imò rus ibat.

De Olle. XLII.

PAuperis exstruxit cellam, sed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In Invitatorium. XLIII.

VEientana mihi misces, tu Massica potas;
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Ligurinum. XLIV.

HÆc tibi, non alia est ad cœnam caussa vocandi,
Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Deposui soleas, affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumque liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur:
Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
Et quartum recitas, & quinctum denique librum,
Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
Quod si non scombris scelerata poëmata donas:
Cœnabis solus jam, Ligurine, domi.

Ad Tongilianum. XLV.

EMpta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abstulit hanc nimiùm casus in urbe frequens
Collatum est decies. rogo, non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam. XLVI.

QUòd quacunque venis, Coſmum migrare puta-
Et fluere excuſſo cinnama fuſa vitro: (mus
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis:
Scis, puto, poſſe meum ſic bene olere canem.

De ciſterna Ravennate. XLVII.

SIt ciſterna mihi, quàm vinea, malo, Ravennæ:
Cùm poſſim multo vendere pluris aquam.

De caupone. XLVIII.

CAllidus impoſuit nuper mihi caupo Ravennæ.
Cùm peterem mixtum, vendidit ille merum.

De villa Fauſtini, ad Baſſum. XLIX.

BAiana noſtri villa, Baſſe, Fauſtini,
Non otioſis ordinata myrtetis,
Viduaque platano, tonſilique buxeto
Ingrata lati ſpatia detinet campi:
Sed rure vero barbaroque lætatur.
Hic facta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat teſta ſenibus autumnis.
Hic poſt Novembres, imminente jam bruma,
Seras putator horridus refert uvas.
Truces in alta valle mugiunt tauri,
Vitulúſque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba ſordidæ cortis,
Argutus Anſer, gemmeique pavones,
Nomenque debet quæ rubentibus pennis,
Et picta perdix, Numidicæque guttatæ,
Et impiorum phaſiana Colchorum.
Rhodias ſuperbi fœminas premunt galli;
Sonoríque turtes plauſibus columbarum;
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Avidi ſequuntur villicæ ſinum porci?
Matremque plenam mollis agnus exſpectat.
Cingunt ſerenum lactei focum vernæ.
Et larga feſtos lucet ad Lares ſylva.
Non ſegnis albo paller otio caupo;
Nec perdit oleum lubricus palæſtrita:

Sed

Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis.
Tremulave captum linea trahit piſcem,
Aut impeditam caſſibus refert damam.
Exercet hilares faciliſ hortus urbano,
Et pædagogo non jubente laſcivi
Parêre gaudent villico capillati;
Et delicatus opere fruitur eunuchus.
Nec venit inanis ruſticus ſalutator;
Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
Metamque lactis Saſſinate de ſylva.
Somniculoſos ille porrigit glires;
Hic vagientem matris hiſpidæ fœtum;
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimine offerunt texto
Grandes proborum virginis colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus,
Nec avara ſervat craſtinas dapes menſa:
Veſcuntur omnes, ebrioque non novit
Satur miniſter invidere convivæ.
At tu ſub urbe poſſides famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis meras laurus,
Furem Priapo non timente ſecutus:
Et vinitorem farre paſcis urbano,
Pictamque portas otioſus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caſeum, muſtum,
Rus hoc vocari debet, an domus longè?

De muneribus gladiatoriis. I

SUtor, credo, dedit tibi, culta Bononia, munus,
Fullo dedit Mutinæ: nunc tibi caupo dabit?

In Ponticum. LI.

CUm vocor ad cœnam, non jam venalis, ut antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino;
Sumitur inciſo mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti; fungos ego ſumo ſuillos.
Res tibi cum rhombo eſt; at mihi cum ſparulo,
Cereus immodicis turtur te clunibus implet;
Ponitur in cavea mortua pica mihi,

Cur ſine te cœno, cùm tecum, Pontice, cœnem?
Sportula quòd non eſt, profit: edamus idem.

In Cinnam. LII.

Eſſe nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna.
Si nil Cinna petis; nil tibe Cinna, nego.

In Quinctum. LIII.

Centenis quòd emis pueros, & ſæpe duceni:
Quòd rege Numa condita vina bibis:
Quòd conſtat decies tibi non ſpecioſa ſupellex:
Libra quòd argenti millia quinque rapit:
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:
Quòd pluris mula eſt, quàm domus empta tibi;
Hæc animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris, hæc animus, Quincte, puſillus emit.

In Cotilum. LIV.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile multi.
Audio: ſed quid ſit die mihi, bellus homo.
Bellus homo eſt, flexos qui digerit ordine crines:
Balſama qui ſemper, cinnama ſemper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana ſuſurrat:
Qui movet in varios brachia volſa modos:
Inter fœmineas totâ qui luce cathedras
Deſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat:
Qui legit hinc illinc miſſas, ſcribitque tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti:
Qui ſcit, quam quis amet: qui per convivia currit:
Hiſpini veteres qui bene novit avos,
Quid narras? hoc eſt, homo. Cotile, bellus:
Res præcricoſa eſt, Cotile, bellus homo.

Ad Caſſianum LV.

Sirenas, hilarem navigantium pœnam,
Blandaſque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam deferebat auditas.
Fallax Ulyſſes dicitur reliquiſſe,
Non mirror: illud, Caſſione, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquiſſet.

Ad

Ad Diadumenum. LVI.

QUod ſpirat tenerâ malum mordente puellâ:
Quod de Corycio quæ venit aura croco:
Vinea quod primis floret cùm cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modò carpſit ovis:
Quod myrtus, quod meſſor Arabs, quod ſuccina trita:
Pallidus Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quòd æſtivo lenitèr cùm ſpargitur imbre:
Quod madidis nardo ſparſa corona comis:
Hoc deprompta tuis loculis munuſcula fragrant,
Quid ſi dona dares magna, ſine invidiâ?

In M. Antonium. LVII.

PAr ſcelus admiſit Phariis Antonius armis:
Abſcidit vultus enſis uterque ſacros,
Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos:
Hoc tibi, Roma, caput, cùm loquereris, erat.
Antonii tamen eſt pejor, quàm cauſſa Pothini:
Hic facinus domino præſtitit; ille ſibi.

De pigris nautis. LVIII.

CEſſatis pueri, nihilque môſtis,
Vatreno, Eridanoque, pigriores:
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos tingitis ad celeuſma remos.
Jam prono Phaëthonte ſudat Æthon,
Exarſitque dies, & hora laſſos
Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Turæ luditis orium carinæ.
Non nautas puto vos, ſed Argonautas.

In Gargilianum. LIX.

PSilothro faciem lævam, & dropace calvam.
Nunquid tonſorem, Gargiliane, times?
Quid facient ungues? nam certè nòn poteſ illos
Reſinâ, Veneto nec reſecare luto.
Deſine, ſi pudor eſt, miſeram traducere calvam:
Hoc fieri porco, Gargiliane, ſolet.

In Baticum. LX.

NEc mullus, nec te delectat, Bætice, turdus;
Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba juvant, nec sectæ quadra placentæ;
Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aves.
Capparin, & putri cepas alece natantes,
Et pulpam dubio de petasone voras.
Teque juvant gerres, & pelle melandrya canâ:
Resinata binis vina Falerna fugis.
Nescio quod stomachi vitium secretius esse
Suspicer, ut quid enim, Bætice, saprofagis?

Ad Paullinum SXI.

MInxisti currente semel, Paulline, carinâ,
Meiere vis iterum? jam Palinurus eris.

In Zoilum. LXII.

COnviva quisquis Zoïli potest esse,
Summœnianas cœnet inter uxores,
Curtâque Ledæ sobrius bibat testâ.
Hoc esse levius, puriusque contendo,
Jacet occupato galbanatus in lecto!
Cubitisque trudit hinc & inde convivas,
Effultus ostro, sericisque pulvinis.
Propè stat minister suggeritque ructanti
Pinnas rubentes, cuspidesque lentisci;
Et æstuanti tenue ventilat frigus,
Fugatque muscas myrtea puer virga.
At ipse retro flexus ad pedum turbam,
Inter catellas anserum extalambentes.
Partitur apri glandulas palæstritis.
Ligurumque nobis saxa cùm ministrentur,
Vel cocta fumis musta Massilitanis!
Opimianum motionibus nectar
Chrystallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
Non erubescit murice aureo nobis
Dividere mœchæ pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus stertit:
Nos accubamus, & silentium ronchis

Præ-

Præstare jussi, nutibus propinamus,
Hos Malchionis patimur improbi fastus.

Ad Phœbum. LXIII.

UTere lactucis, & mollibus utere malvis:
Nam faciem, durùm, Phœbe, cacantis habes.

In Vetustillam. LXIV.

CUm tibi trecenti consules, Vetustilla,
Et tres capilli, quatuorque sint dentes,
Pectus cicadæ, cruscolumque formicæ:
Rugosiorem cùm geras stolâ frontem;
Et aranearum cassibus pares mammas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angusta,
Meliusque ranæ garriant Ravennates;
Et Adrianus dulciùs culex cantet,
Videasque quantum noctuæ vident manè,
Et illud oleas, quod viri capellarum:
Cùm bruma mensem, sit tibi per Augustum,
Regelare nec te pestilentiâ possit:
Audes ducentas nuptum ire post mortes;
Virumque demens cineribus tuis quæris,
Quis coniugem, quis te vocabit uxorem,
Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Sternatur à Coriele clinico lectus,
Thalassionem qui tuum decet solus.
Ustorque tedas præferat noctuæ nuptæ.

In Rufum. LXV.

ESse negas coctum leporem, poscisque flagella
Mavis, Rufe, coquum scindere, quàm leporem;

In Nævolum. LXVI.

NUnquam dicis ave, sed reddis Nævole, semper:
Quod prior & corvus dicere sæpe solet.
Cur hoc exspectas à me rogo. Nævole, dicas:
Nam puto nec melior Nævole nec priores.
Præmia laudato tribuit mihi Cæsar uterque,
Natorumque dedit jura paterna trium.

Ori-

Ore legor multo, notumque per oppida nomen,
Non exſpectato dat mihi fama rogo
Eſt & in hoc aliquid: vidit me Roma tribunum;
Et ſedeo quà te ſuſcitat Oceanus.
Quot mihi Cæſareo facti ſunt munere cives,
Nec famulos totidem ſuſpicor eſſe tibi.

Ad cerdonem. LXVII.

Raſci noſtro non debet, cerdo, libello.
Ars tua, non vita, eſt carmine læſa meo.
Innocuos permitte ſales, cur ludere nobis
Non liceat, licuit ſi jugulare tibi?

Ad Rufum. LXVIII.

CUrſorem ſextâ tibi, Rufe, remiſimus horâ,
Carmina quem madidum noſtra tuliſſe reor:
Imbribus immodicis cœlum nam fortè ruebat.
Non aliter mitti debuit iſte liber.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆsaris alma dies, & luce sacratior illâ,
Conscia Dictæum qua tulit Ida Jovem,
Longa precor Pythioque veni numerosior ævo,
Semper & hoc vultu, vel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida cultus in arvo,
Perque manus tantas plurima quercus erat.
Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Terentus habet,
Magna quidem, superi, petimus, sed debita terris,
Pro tanto quæ sunt improba vota deo?

De Horatio II.

SPectabat modò solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cùm plebs, & minor ordo, maximusque
Sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repentè cœlo:
Albis spectat Horatius lacernis.

De nivibus, III.

ADspice, quàm densum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæsaris, inque sinus.
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,
Et madidis Helicen dissimulare comis.
Qui siccis lascivit aquis, & ab æthere ludit,
Suspicor has pueri Cæsaris esse nives.

In Bassam. IV.

QUod siccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,
Fiscinæ vetus aura quod marinæ,

Iassi

Laſſi Bardiacus quod evocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod jejunia ſabbatariorum,
Mœſtorum quod anhelitus reorum,
Quod ſpurcæ moriens lucerna tedæ,
Quod ceromata fœce de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
Mallem, quàm quod oles, olere Baſſa.

Ad Fabianum. V.

VIr bonus & pauper, linguaque & pectore vetus,
Quid tibi vis? urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec commeſſator haberi,
Nec pavidos triſti voce citare reos;
Vendere nec vanos circa pallatia fumos;
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Unde miſer vives? homo fidus, certus amicus?
Hoc nihil eſt, nunquam ſic Philomelus eris.

In Maſilianum. VI.

CRedi virgine caſtior pudicâ,
Et frontis teneræ cupis videri;
Cùm ſis improbior, Maſiliane,
Quam qui compoſitos metro Tibulli
In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Euphemum. VII.

PRima ſalutantes atque altera continet hora;
Exercet rauco tertia cauſſidicos
In quinctam varios extendit Roma labores;
Sexta quies laſſis, ſeptima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palæſtris;
Imperat exſtructos frangere nona toros.
Hos libellorum decima eſt, Eupheme, meorum,
Temperat ambroſias cùm tua cura dapes;
Et bonus interea laxatur rectare Cæſar,
Ingeniique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte jocos, greſſu timet ire licenti
Ad matutinum noſtra Thalia Jovem,

Ad

Ad Fauſtinum. VIII.

DUm novus eſt, neque adhuc rasâ miti fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene ſicca timet:
I, puer, & caro perfer leve munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre; ſed inſtructum comite ut pumice librum
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ, Fauſte, lituræ
Emendare jocos: una litura poteſt.

In Ant. Saturnium. IX.

DUm nimiùm vano tumefactus nomine gaudes
Et Saturninum te, miſer eſſe pudet:
Impia Parrhaſia moviſti bella ſub urſa,
Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
Exciderat ne adeò fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
An tibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuiſſet aquis?
Ille etiam noſtris Antonius occidit armis;
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

Ad Rufum, de nuptiis Pudentis, & Claudiæ Peregrinæ. X.

CLaudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
Macte eſto tedis ô Hymenæe tuis.
Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
Maſſica Theſeis tam bene vina favis.
Nec meliùs teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus lotos aquas, litora myrtus amat.
Candida perpetuo reſidet Concordia lecto:
Tamque pari ſemper ſit Venus æqua jugo,
Diligat ille ſenem quondam: ſed & ipſa marito,
Tunc quoque cùm fuerit, non videatur anus.

Ad Silium. XI.

SIli Caſtalidum decus ſororum,
Qui perjuria barbari furoris,

In-

Ingenti premis ore, perfidioſque
Aſtus Hannibalis, leveque Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis;
Paullùm ſepoſitâ ſeveritate,
Dum blanda vagus aleâ December
Incertis ſonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo,
Noſtris otia commoda Camœnis.
Nec torvâ lege fronte ſed remiſſâ.
Sic forſan tener auſus eſt Catullus
Magno mittere paſſerem Maroni.

Ad Cæcilianum XII.

MIlle tibi nummos heſternâ nocte roganti,
In ſex aut ſeptem, Cæciliane, dies;
Non habeo, dixi: ſed tu cauſſatus amici
Adventum, lancem paucaque vaſa rogas.
Stultus es; an ſtultum me credis, amice? negavi
Mille tibi nummos: milia quinque dabo?

De puero ſtriâ jugulato. XIII.

QUa vicina pluit Vipſanis porta columnis,
Et madet aſſiduo lubricus imbre lapis,
In jugulum pueri, qui roſcida templa ſubibat,
Decidit hiberno prægravis unda gelu:
Cúmque peregiſſet miſeri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non ſæva ſibi voluit fortuna licere?
Aut tibi mors non eſt, ſi jugulatis aquæ?

De endromide. XIV.

HAne tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnæ,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet,
Sordida, ſed gelido non aſpernenda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromidem.
Seu lentum ceroma teris tepidumve trigona;
Sive harpaſta manu pulverulenta rapis;
Plumea ſeu laxi partiris pondera follis;
Sive levem curſu vincere quæris Atham:
Nec madidos intret penetrabile frigus in artus,
Nec gravis ſubita te premat Iris aqua.

Ride

Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres.
Non sic in Tyria sindone tutus eris.

De Carelia & Gallia. XV.

DIcit se vetulam, cùm sit Cærelia puppa:
Puppam se dicit Gellia, cùm sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Coline, nec illam.
Altera ridicula est, altera putidula.

De Selio. XVI.

NUllos esse deos, inane cœlum
Affirmat Selius, probatque; quòd se
Factum, dum negat hoc, videt beatum.

Ad Thaliam de Brutiano. XVII.

DUm tu lentæ nimis, diuque quæris,
Quis primus tibi, quisve sit secundus;
Graium quisve epigramma comparabit;
Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
Qui si Cecropio satur lepore,
Romanæ sale luserit Minervæ;
Illi me facias, precor, secundum.

Ad Fabianum. XVIII.

OMnes quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
Extulit: uxori fiat amica meæ.

De litoribus Altini. XIX.

ÆMula Bajanis Altini litora villis,
Et Phaëthontei conscia sylva rogi;
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupsit ad Euganeos sola puella lacus;
Et tu Ledæo felix Aquileia Timavo,
Hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas;
Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
Si juris fuerint otia nostra sui.

Ad Posthumum. XX.

QUòd te manè domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
Ignoscès; togulam, Posthume, pluris emo.

Ad

Ad Domitianum. XXI.

SÆpe meos laudare soles, Auguste, libellos.
Invidus ecce negat: non minùs ergo soles.
Quid, quòd honorato non solâ voce dedisti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da, Cæsar, tantò tu magis, ut doleat.

Ad Chloen. XXII.

DOnâsti tenero, Chloë, Luperco
Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
Et lotam tepido togam Galeso,
Indos sardonycas, Scythas smaragdos,
Et centum dominos novæ monetæ;
Et quidquid petit usque & usque donas.
Væ glabraria, væ tib misella:
Nudam te statuet tuus Luperens.

Ad Pudentem. XXIII.

OBstat, care Pudens, nostris sua turba libellis:
Lectoremque frequens lassat, & implet opus.
Rara juvant primis sic major gratia pomis:
Hybernæ pretium sic meruêre rosæ.
Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quàm levis in totâ Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcunque libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

De piscibus Baianis. XXIV

BAiano procùl à lacu, monemus,
Piscator, fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Qui nôrunt Dominum, manumque lambunt
Illam, quâ nihil est in orbe majus.
Quid, quòd nomen habent, & ad magistri
Vocem quisque sui venit citatus.
Hoc quondam Lybis improbus profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repentè cœcus
Captum non potuit videre piscem:

Et

Et nunc sacrilegos perosus hamos,
Baianos sedet ad lacus rogator
At tu, dum potes, innocens recede,
Jactis simplicibus cibis in undas,
Et pisces venerare dedicatos.

Ad Hippodamum. XXV.

QUòd cupis in nostris dicique legique libellis,
Et nonnullus honos creditur esse tibi:
Ne valeam, si non res est gratissima nobis,
Et volo te chartis inseruisse meis.
Sed tu nomen habes aversa fronte sororum
Impositum, mater quod tibi dura dedit?
Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia possit,
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta
Non semper belè dicitur Hippodamus.

De Ape electro inclusa. XXVI.

ET latet, & iucet Phaëontide condita gutta,
Ut videatur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Sosibianum. XXVII.

PLena laboratis habeas cùm scrinia libris,
Emittis quare, Sosibiane, nihil?
Edent hæredes, inquis, mea carmina, quando
Tempus erat jam te, Sosibiane, legi.

Ad Attalum. XXVIII.

SOrdida cùm tibi sit, verum tamen. Attale, dixit
Quisquis te niveam dixit habere togam.

De pugna damarum. XXIX.

FRontibus adversis molles concurrere damas
Vidimus, & fati sorte jacere pari.
Spectavere canes prædam: stupuitque superbus
Venator, cultro nil superesse suo.
Unde leves animi tanto caluere furore?
Sic pugnat tauri, sic cecidere viri.

Ad

Ad Olum. XXX.

CAna est barba tibi, nigra est coma, tingere barbam
Non potes, hæc cùm sit, sed potes, Ole, comam.

Ad Asrum. XXXI.

CEntum Coranus, & ducenta Mancinus.
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumque Serranus;
Ex insulis, fundisque tricies soldum,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi:
Totis diebus, Afer, hoc mihi narras;
Et teneo melius ista quàm meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati possim;
Quotidianam reflce nauseam nummis.
Audire gratis, Afer, ista non possum.

Ad Charinum. XXXII.

ARgenti genus omne comparâsti.
Et solus veteres Myronis Artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus Phidiaci toreuma cœli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec desunt tibi vera Glaniana,
Nec quæ Callaïco linuntur auro,
Nec mensis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror,
Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Posthumum. XXXIII.

ATria Pisonum stabant cùm stemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus,
Prætulimus tantis solum te, Posthume, regnis:
Pauper eras, & eques, sed mihi consuleras.
Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas:
Communis nobis lectus & unus erat.
Jam donare potes, jam perdere plenus honorum,
Largus opum: exspecto, Posthume, quid facias.
Nil facis: & serum est alium mihi quærere regem.
Hoc, Fortuna, placet? Posthumus imposuit.

In male recitantem. XXXIV.

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt noſtris auribus illa magis.

De Veſuvio monte. XXXV.

Hic eſt pampineis viridis modò Veſvius umbris:
Preſſerat hic madidos nobilis uva lacus.
Hæc juga quàm Nyſæ colles plùs Bacchus amavit?
Hoc nuper ſatyri monte dedêre choros.
Hæc Veneris ſedes, Lacedæmone gratior illi;
Hic locus Herculeo nomine clarus erat,
Cuncta jacent flammis, & triſti merſa favillâ:
Nec ſuperi vellent hoc licuiſſe ſibi.

Votum Parthenii, ad Phœbum. XXXVI.

Hæc tibi pro nato plenâ dat lætus acerrâ,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Ut qui prima novo ſignat quinquennia luſtro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris. ſic te tua diligat arbor,
Gaudeat & certâ virginitate ſoror.
Perpetuo ſic flore mices: ſic denique non ſint
Tam longæ Bromio, quàm tibi, Phœbe, comæ.

De Sabello. XXXVII.

Saturnalia divitem Sabellum
Fecerunt. meritò tumet Sabellus?
Nec quemquam putat eſſe, prædicatque
Inter cauſſidicos beatiorem.
Hoſpaſius, animoſque dat Sabello
Fatris ſemodius, fabæque freſſæ,
Et thuris piperiſque tres ſelibræ,
Et Lucanica ventre cum Faliſco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libycâ gelata teſtâ,
Cum bulbis, cochleiſque, caſeoque.
Piceno quoque venit à cliente
Parcæ ciſtula non capax olivæ,
Et craſſo figuli polita cœlo
Septenaria ſyntheſis Sagunti,

Hiſpa-

Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Er lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaethonte encauſtico. XXXVIII.

ENcauſtus Phaëthon tabulâ depictus in hâc eſt.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëthonta facis?

Ad Flaccum. XXXIX.

NEſcis, crede mihi, quid ſint epigrammata, Flacce,
Qui tantum luſus illa jocoſque putas,
Ille magis ludit, qui ſcribit prandia ſævi
Tereos, aut cœnam, crude Thyeſtæ, tuam.
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas
Paſcentem Siculas aut Polyphemon oves.
A noſtris procul eſt omnis veſica libellis,
Muſa nec inſano ſyrmite noſtra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant,
Confiteor: laudant illa, ſed iſta legunt.

Ad Cæcilianum. XL.

CUm tibi non eſſent ſex millia, Cæciliane,
Ingenti *latè vectus es hexaphoro:
Poſtquam bis decies tribuit Dea cæca, ſinumque
Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Dî reddant ſellam, Cæciliane, tibi.

* lanè

In Hedylum. XLI

GEſtari juncti: niſi deſinis, Hedyle, capris?
Qui modo ficus eras, jam caprificus eris

Ad Coſmum. XLII.

HUnc, quem ſæpe vides inter penetralia noſtra
Pallados, & templi limina, Coſme, novi.
Cum baculo, peraque ſenem: cui cana putriſque
Stat coma, & in pectus ſordida barba cadit;
Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati:
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Eſſe putas Cynicum, deceptus imagine falſa,
Non eſt hic Cynicus, Coſme: quid ergo? canis.

Ad

Ad Colinum. XLIII.

O Cui Tarpeias licuit contingere quercus.
Et meritas primâ cingere fronde comas;
Si sapis, utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: observant quem statuere diem.
Divitior Crispo, Thraseâ constantior ipso,
Lautior & nitido sis Meliore licèt,
Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
Explicat, & semper de tribus una secat.

Ad Lucium. XDIV.

LUci, gloria temporum tuorum,
Qui * Gaurum veterem, Tagumque nostrum
Arpis cedere non finis disertis; * Graium
Argivas generatus inter urbes
Thebas carmine canter, aut Myceuas,
Aut claram Rhodon, aut libidinosæ
Ledæas Lacedæmonis palæstras.
Nos Celtis genitos & ex Iberis
Nostræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre versu:
Sævo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalybasque, Noricosque;
Et ferro Plateam suo sonantem,
Quam fluctu tenui, sed inquieto,
Armorum Salo temperator ambit:
Tutelamque, choroque Rixamarum,
Et convivis festa Carduarum,
Et textis Peteron rosis rubentem,
Atque antiqua patrum theatra Rigas,
Et certos jaculo levi Silaos:
Turgentisque lacus, Petrisæque,
Et parvæ vada pura Vetonissæ:
Et sanctum Baradonis ilicetum,
Per quod vel piger ambulat viator:
Et quæ fortibus excolit juvencis
Curvæ Manlius arva Matinesiæ.

Hæc

Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit,
Hæc tam ruſtica malo, quàm Bituntos.

In Gargilianum. XLV.

MUnera quòd ſenibus viduiſque ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem.
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus:
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſic largiti, quid ſit donare; docebo,
Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

Ad Fauſtinum. XLVI.

DUm nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argivi regnum, Fauſtine coloni,
Quò te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida ſed fervent Nemeæi pectora monſtri:
Nec ſatis eſt, Baias igne calere ſuo.
Ergo ſacri fontes, & littora grata valete;
Nympharum pariter, Nereïdumque domus,
Herculeos colles gelidâ vos vinetie brumâ;
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. XLVII.

IN tenebris luges amiſſum, Galla, maritum:
Non plorare pudet te, puto, Galla virum.

De vipera electro incluſa. XLVIII.

FLentibus Heliadum ramis dum vipera ſerpit,
Fluxit in obſtantem ſuccina gutta feram:
Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Concreto riguit vincta repentè gelu.
Ne tibi regali placeas Cleopatra, ſepulchro.
Vipera ſi tumulo nobiliore jacet.

De obitu Curiatii. XLIX.

ARdea ſolſtitio, Pæſtanaque rura petantur.
Quique Cleonæo fidere fervet ager:

Cùm

Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere: cùm mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Mancinum L.

DOnâsse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo lætus ore jactasti.
Quartus dies est, in schola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Empras lacernas munus esse Pompillæ:
Sardonycha verum, lineisque ter cinctum,
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamque jurasti,
Herè de Theatro, Pollione cantante,
Cùm subitò abires, dum fugis, loquebaris;
Hæreditatis tibi trecenta venisse,
Et manè centum, & post meridiem centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere jam crudelis, & sile tandem.
Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra quod velimus audire.

De Lycori. LI.

TIbur in Herculeum migravit nigra Lycoris.
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærellia. LII.

DUm petit à Baulis mater Cærellia Baias,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit, vobis! hæc monstra Neroni
Nec quondam jussæ præstiterastis aquæ.

De hortis Julii Martialis. LIII.

JUli jugera pauca Martialis,
Hortis Hesperidum beatiora,
Longo Janiculi jugo recumbunt,
Lati collibus imminent recessus;
Et planus modico tumore vertex
Cœlo perfruitur sereniore;
Et curvas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari,

Puris leniter admoventur astris
Celsæ culmina delicata villæ.
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet æstimare Romam:
Albanos quoque Tusculosque colles,
Et quodcunque jacet sub urbe frigus;
Fidenas veteres, brevesque Rubras;
Et, quod virgineo cruore gaudet,
Annæ promiserum nemus Parennæ
Illic Flaminiæ, Salariæque
Gestator patet, essedo tacente,
Ne blando rota sit molesta somno;
Quem nec rumpere nautieum celeusma,
Nec clamor valet helciariorum.
Cùm sit tam propè Mulvius, sacrumque
Lapsæ per Tiberim volent carinæ.
Hoc rus (seù potiùs domus vocanda est)
Commendat dominus: tuam putabis;
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hospitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,
Aut facti modò divitis Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tibur,
Vel Prænestè domare, pendulamque
Uni dedite Seriam colono:
Dum, me judice, præferantur istis
Jali jugera pauca Martialis.

De Thilænide. LIV.

OCulo Philænis semper altero plorat.
Quo fiat istud quæritis modo? lusca est.

Ad Linum, LV.

EGisti vitam semper, Line, municipalem:
Quâ nihil omnino vilius esse potest.
Idibus, & raris togula est excussa Kalendis:
Duxit & æstates syntheses una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemptum:
Sylva graves turdos exagitata dedit.

Rapius

Raptus flumineo venit de gurgite piscis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica missus de gente minister,
Sed stetit inculti rustica turba foci.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis.
Supposita est blando nunquam tibi tessera talo:
Alea sed parcæ sola fuere nuces.
Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit.
Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. LVI.

PRætorem pauper centum sestertia Gaurus
Orabat cana notus amicitia:
Dicebatque suis hæc tantùm deesse trecentis,
Ut posset domino plaudere justus eques.
Prætor ait; scis me Scorpo Thalloque daturum:
Atque utinam centum millia sola darem!
Ah pudet ingratæ, pudet ah malè divitis arcæ.
Quod non vis equiti, vis, dare, Prætor equo?

Ad Sextum. LVII.

INvitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
Ut cœnem invitor, Sexte, an ut invideam?

Ad Papilum. LVIII.

TU Setina quidem semper, vel Massica ponis,
Papile: sed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus cœlebs quater esse lagena,
Nec puto, nec credo, Papile; nec sitio.

De Ammiano ad Maronillum. LIX.

NIhil Ammiano præter aridam restem
Moriens reliquit ultimis pater seris.
Fieri putaret posse quis, Maronille,
Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

Ad Quinctum LX.

EXigis ut donem nostros tibi, Quincte, libellos.
Non habeo, sed habet bibliopala Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina sanus?
Non, inquis, faciam tam fatué, nec ego.

De Veſtino. LXI.

Cum gravis extremas Veſtinus duceret horas,
Et jam per Stygias eſſet iturus aquas,
Ultima volvenies orabat penſa ſorores.
Ut traherent parva ſtamina pulla mora:
Jam ſibi defunctus, caris dum vivit amicis.
Moverunt tetricas tam pia vota deas,
Tum largas partitus opes à luce receſſit:
Seque mori poſthac credidit ille ſenem.

De damis. LXII.

ADſpicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prœlia: tam timidis quanta ſit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæſar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. LXIII.

( ) Felix animo, felix, Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.
Te patrios miſcere juvat cum conjuge cenſus,
Gaudentem ſocio, participique viro.
Arſerit Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alceſtim fama ſub aſtra ferat.
Tu melius certo meruiſti pignore vitæ,
Ut tibi non eſſet morte probandus amor.

In avarum amicum. LXIV.

MIlia miſiſti mihi ſex, bis ſena petenti.
Ut bis ſena feram, bis duodena petam.

In Zoilum. LXV.

Nunquam divitias deos rogavi,
Contentus modicis, meoque lætus,
Paupertas, veniam dabis, recede.
Cauſſa eſt quæ ſubiti, novique voti?
Pendentem volo Zoïlum videre.

In Varum. LXVI.

AD cœnam nuper Varus me fortè vocavit:
Ornatus dives, parvula cœna fuit,
Auro, non dapibus oneratur menſa: miniſtri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.

Tunc

Tunc ego: non oculos, ſed ventrem paſcere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel auſer opes.

In Afrum. LXVII.

COndita cùm tibi ſit jam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo;
Diſcurris torâ vagus urbe nec ulla cathedra eſt.
Cui non mane feràs irrequietus, ave
Et fine te nulli fas eſt prodire tribuno,
Nec caret officio conſul uterque tuo.
Et ſacro decies repetis Pallatia clivo,
Sigerioſque meros, Partheniosque ſonas.
Hæc faciant ſanè juvenes; deformius, Afer,
Omnino nihil eſt ardelione ſene.

Ad Mathonem. LXVIII.

HOſpes eras noſtri ſemper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis, impoſui: rus tibi vendo tuum.

Ad Mathonem. LXIX.

DEclamas in frebre, Mathon: hanc eſſe phreneſim
Si neſcis, non es ſanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus.
Si ſuadere aliter non potes, eſt ratio.
Magna tamen res eſt, erras; cùm viſcera febris
Exurit, res eſt magna tacere, Mathon.

Ad Rufum. LXX.

HOs quoque commenda Venulcio, Rufe, libellos;
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paullum curarum, operumque ſuorum,
Non tetricâ nugas exigat aure meas [tem:
Sed nec poſt primum legat hæc, ſummumve trien-
Sed ſua cùm medius prœlia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe duos; tibi charta plicetur
Altera: divilum ſic breve fiet opus.

In Nævolum. LXXI.

SEcuro nihil eſt te, Nævole, peſus: eodem
Solicito nihil eſt, Nævole, te melius.
Securus, nullum reſaluras, deſpicis omnes;
Nec quiſquam liber, nec tibi gratus homo eſt.

Solicitus, donas, dominum regemque salutas;
Invitas, esto, Nævole, solicitus.

In Tonicum. LXXII.

NOs bibimus vitro, tu myrrhâ. Pontice; quare?
Prodat perspicuus ne duo vina calix.

Ad librum de Apollinari. LXXIII.

SI vis auribus Atticis probari.
Exhortor, moneoque te, libelle,
Ut docto placeas Apollinari.
Nil exactius eruditiusque est.
Sed nec candidius benigniusque.
Si te pectore, si tenebit ore.
Nec ronchos metues malignorum,
Nec scombris tunicas dabis molestas,
Si damnaverit, sed salariorum
Cultas scrinia protinus licebit,
Inversa pueris arande charta.

De Bassa. LXXIV.

INfantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
Collocat, & lusus, deliciasque vocat.
Et quod miteris magis, infantaria non est.
Ergo quid in causa est? pedere Bassa solet.

In dissimulatorem. LXXV.

NUlla remisisti parvo pro munere dona;
Et jam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex scriptula Septiciani,
Missa, nec à querulo mappa cliente fuit:
Antipolitani nec quæ de sanguine thynni
Testa rubet, nec quæ coctana parva gerit:
Nec rugosarum vimen breve Picenarum:
Dicere te posses, ut meminisse mei.
Decipies alios verbis vultuque benigno:
Nam mihi jam notus dissimulatoreris.

De rusticatione. LXXVI.

RUre morans quid agam, respondeo pauca roga.
Luce deos oro famulos, post arva revisos (tus;
Par-

Partibus atque meis justos indico labores
Inde lego, Phœbumque cio, Musamque lacesso.
Hinc oleo corpusque frico, mollique palæstrâ
Stringo libens animo gaudens, ac fœnore liber.
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco.
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi:
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

Ad Librum. LXXVII.

OHe, jam, satis est, ohe, libelle
Jam pervenimus usque ad umbilicos:
Tu procedere adhuc, & ire quæris,
Nec summa potes in scheda teneri?
Sic tanquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoque pagina peracta est.
Jam lector queritur que, deficitque;
Jam librarius hoc & ipse dicit,
Ohe, jam, satis est, ohe, libelle.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER V.

Ad Cæsarem. I.

Hoc tibi Palladiæ seu collibus uteris Albæ,
Cæsar, & hinc Triviam prospicis inde Thetin:
Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,
Plana suburbani quà cubat unda freti:
Seu Placet Æneæ nutrix, seu filia Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis;
Mittimus, ô rerum felix tutela salusque
Sospite quo gratum credimus esse Jovem.
Tu tantùm accipias; ego te legisse putabo:
Et tumidus Galla credulitate fruar.

Ad lectorem. II.

Matronæ, puerique, virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Hic, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimiùm, salesque nudi,
Turpes, Marse, tuos legat libellos:
Noster cum domino libet jocetur:
Quem Germanicus ora non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

Ad Domitianum III.

Accola jam nostræ Degis, Germanice, ripæ,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Lætus & attonitus, viso modò præside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos;
Sors mea quàm fratris melior: cui tam prope fas est
Cernere, tam longè quem colit ille Deum.

Ad Paullum, de Myrtale. IV.

Fœtere multo Myrtale solet vino
Sed fallat ut nos, folia devotat lauri,

Me-

Merumque cauta fronde, non aquâ miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contrà,
Dicas licebit; Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum, V.

SExte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore dei;
Nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
Et secreta ducis pectora nosse licet?
Sit locus & nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marsus, quaque Catullus erit.
Ad Capitolini cœlestia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Parthenium.

Si non est grave, nec nimis molestum,
Musæ, Parthenium rogate vestrum:
Sic te serior & beata quondam,
Salvo Cæsare, finiat senectus,
Et sis invidia favente felix;
Sic Burrus ei ò sentiat parentem;
Admittas timidam brevemque chartam
Intra limina sanctioris aulæ.
Nôsti tempora tu Jovis sereni,
Cum fulget placidus, suoque vultu.
Quo nil supplicibus solet negare.
Non est, quòd metuas preces iniquas:
Nunquam grandia, nec molesta poscit,
Quæ cedro decorata purpuraque,
Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec portexeris ista, sed teneto
Sic, tanquam nihil offeras agasque,
Si novi dominum novem sororum,
Ultro purpureum petet libellum.

Ad Vulcanum VII.

QUaliter Assyrios renovant incendia nidos,
Una decem quoties secula vixit avis:

Taliter exuta est veterem nova Roma senectam,
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.
Jam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ
Parce: sumus Martis turba, sed & Veneris.

De Phaside. VIII.

EDictum Domini Deique nostri.
Quo subsellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit.
Dum laudat modò Phasis in Theatro,
Phasis purpureis rubens lacernis,
Et jactat tumido superbus ore;
Tandem commodiùs licet sedere,
Nunc est reddita dignitas equestris;
Turba non premimur, nec inquinamur:
Hæc, & talia dum refert supinus,
Illas purpureas & arrogantes
Jussit surgere Lectius lacernas.

In Symmachum. IX.

LAnguebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ,
Non habui febrem, Symmache; nunc habeo.

Ad Regulum De famæ Poetarum. X.

ESse quid hoc dicam, vivis, quòd fama negatur:
Et sua quòd rarus tempora lector amat?
Hi sunt invidiæ nimium, Regule, mores,
Præferat antiquos semper ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompeii quærimus umbram;
Et laudant Catuli Julia templa senes.
Ennius est lectus salvo, tibi, Roma Marone;
Et sua riserunt secula Mœonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
Nôrat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen ô nostri, ne festinate, libelli:
Si post fata venit gloria, non propero.

Ad Severum, de Stella. XI.

SArdonychas smaragdos, adamantas, iaspidas uno
Versat in articulo Stella, Severe, meus.

Mul-

Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies? Inde est hæc, puto, culta manus.

De eodem. XII.

Quòd nutantia fronte perticata
Gestat pondera Maschion superbus;
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quòd pueros levat vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
Uno cùm digito, vel hoc, vel illo,
Fortet Stella meus decem puellas.

In Callistratum. XIII.

Sum fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
Sed non obscurus, nec malè notus eques.
Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic est,
Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaque Niliacæ servit tibi gleba Syenes;
Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuque sumus sed quod sum, non potes esse.
Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

De Manneio. XIV.

Sedere primo solitus in gradu semper,
Tunc cùm liceret occupare, Manneius;
Bis excitatus terque transtulit castra,
Et inter ipsas penè tertius sellas
Post Caiumque Luciumque consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus,
Oculoque ludos spectat indecens uno.
Et hinc miser dejectus in viam transit.
Subsellioque semifultus extremo,
Et malè receptus altero genu jactat
Equiti, sedere. Lectioque, se stare.

Ad Domitianum. XV.

Quinctus nostrorum liber est Auguste, jocorum,
Et queritur læsus carmine nemo meo.
Gaudet honorato sed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.

Quid

Quid tamen hæc prosunt quamvis venerantia mul-
Non prosint: sane me tamen ista juvant. (tos?

Ad Lectorem. XVI.

Seria cùm possim, quòd delectantia malim
Scribere tu causſaes, lector amice, mihi.
Qui legis, & totâ cantas mea carmina Româ.
Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
Solicitisque velim vendere verba reis;
Plurimus Hispanas mitter mihi nauta merretas.
Et fiet vario sordidus ære sinus.
At nunc conviva est, commessatorque libellus,
Et tantùm gratis pagina nostra placet.
Bellè, inquis, dixti: satis est; laudabimur usque:
Dissimulas? faciesme, puto, causſidicum.

In Gelliam XVII.

Dum proavos, atavosque refers, & nomina magna;
Dum tibi noster eques sordida conditio est:
Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
Nubere: nupsisti, Cellia, cistifero.

Ad Quinctianum. XVIII.

Quod tibi Decembri mense, quo volant mappæ,
Graciliesque ligulæ, cereique, charæque,
Et acura senibus testa cum damascenis;
Præter libellos vernulas nihil misi,
Fortasse avarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum & malas artes.
Imitantur hamos dona: namque quis nescit
Avidum vorata decipi scarum muscâ?
Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis est pauper.

Ad Domitianum. XIX.

Si qua fides veri, præferri maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere dei?

Pul-

Pulchrior & major quo ſub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Eſt tamen hoc vitium, ſed non leve, ſit licèt unum,
Quod colit ingratas pauper amicitias
Quis largitur opes veteri, fidoque ſodali?
Aut quem proſequitur non alienus eques?

Ad eundem. XX.

SAturnalitiæ ligulam miſiſſe ſelibræ,
Flammaræve togæ ſcriptula tota decem,
Luxuria eſt, tumidique vocant hæc munera reges,
Qui crepit aureolo, forſitan unus erit.
Quatenus hi non ſunt, eſto tu, Cæſar amicus,
Nulla ducis virtus dulcior eſſe poteſt.
Jam dudum tacito rides, Germanice, naſo:
Utile, quod non vis, dotibi conſilium.

Ad Julium Martialem. XXI.

SI tecum mihi, chare Martialis,
Securis liceat frui diebus;
Si deſponere tempus otioſum,
Et veræ pariter vacare vitæ:
Nec nos atria, nec domus potentum,
Nec lites tetricas, forumque triſte
Noſſemus, nec imagines ſuperbas:
Sed geſtatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, umbra, villa, thermæ;
Hæc eſſent loca ſemper, hi labores.
Nunc vivit ſibi neuter, heu! bonoſque
Soles effugere, atque abire ſentit;
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quiſquam vivere cùm ſciat, moratur?

De Apollonio. XXII.

QUinctum pro Decimo, pro Craſſo, Regule, Ma-
Antè ſalutabat rhetor Apollonius. (erum
Nunc utrumque ſuo reſalutat nomine, quantum
Cura, laborque poteſt! ſcripſit, & edidicit.

In

In Paullum. XXIII.

MAnè domi ſi te merui, voluique videre,
Sint mihi, Paulle, tuæ longiùs Exquiliæ
Sed Tiburtinæ ſum proximus accola pilæ;
Quò videt antiquum ruſtica Flora Jovem.
Alta ſuburbani vincenda eſt ſemita clivi,
Et nunquam ſicco ſordida ſaxa gradu:
Vivque datur longas mulorum vincere mandras:
Quæque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quòd te poſt mille labores,
Paulle, neget laſſo janitor eſſe domi.
Exitus hic operis vani, togulæque madentis:
Vix tanti Paullum manè videre fuit.
Semper inhumanos habet officioſus amicos:
Rex, niſi dormieris, non potes eſſe meus.

Ad Baſſum. XXIV.

HErbarum fueras indutus, Baſſe, colores,
Jure theatralis dum ſiluere loci.
Quæ poſtquam placidi cenſoris cura ranaſci
Juſſit, & Oceanum cernior audit eques;
Non niſi vel cocco madidâ, vel murice tinctâ
Veſte nites, & te ſic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ ſunt, Baſſe, lacernæ:
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

De Hermete. XXV.

HErmes, Martiâ ſeculi voluptas:
Hermes omnibus erudītus armis:
Hermes & gladiator, & Magiſter:
Hermes turba ſui tremorque ludi:
Hermes quem timet Helius, ſed unum:
Hermes cui cadit Advolans, ſed uni;
Hermes vincere, nec ferire doctus:
Hermes ſuppoſititius ſibi ipſi;
Hermes divitiæ locariorum;
Hermes cura, laborque ludiarum:
Hermes belligera ſuperbus haſta;
Hermes æquoreo minax tridente:
Hermes caſſide languida timendus:

Hermes

Hermes gloria Martis univerſi;
Hermes omnia ſolus, & ter unus.

De Charestrato. XXVI.

QUadringenta tibi non ſunt, Charestrate, ſurge,
Lectius ecce venit: ſta, fuge, curre, late.
Ecquis, iô, revocat, diſcedentemque reducit?
Ecquis, iô, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famæque damus, populiſque loquendum;
Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuſo permaduiſſe croco?
Quàm non ſenſuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi naſus ubique micet?
O fruſtra locuples ô diſſimulator amice,
Hæc legis & laudas; quæ tibi fama perit?

Ad Codrum. XXVII.

QUòd a'pha dixi, Codre, penulatorum
Te nuper, aliqua cum jocaret in charta:
Si fortè bilem movit hic tibi verſus,
Dicas licebit beta me togatorum.

In fictum equitem. XXVII.

INgenium, ſtudiumque tibi, moreſque, genuſque
Sunt equitis fateor: cætera plebis habes.
Bis ſeptena tibi non ſunt ſubſellia tanti,
Ut ſedias viſo pallidus Oceano.

In Mamercum. XXIX.

[ ]T bene loquatur, ſentiatque Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus poſſis:
Pietate fratres Curtios licèt vincas,
Quiete Nervas, comitate Ruſones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, jocis Paullos:
Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forſan eſſe tu credas:
Ego eſſe miſerum credo, cui placet nemo.

Ad

Ad Gelliam. XXX

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non deridos, si verum, lux mea, narras:
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem

Ad Varronem. XXXI

VArro Sophocleo non inficiande coturno,
Nec minùs in Calabra suspiciende lyra;
Differ opus: nec te facundi scena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoso non adspernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo.
Commodius nisi fortè tibi, potiusque videtur,
Saturnalitias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum juvencis. XXXII.

ADspice, quàm placidis insultet turba juvencis.
Et sua quàm facilis pondera taurus amet,
Cornibus hic pendet summis: vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget: non esset arena
Tutior, & possent fallere plana magis
Nec trepidant gressus: sed de discrimine palmæ
Securus puer est, solicitumque pecus.

Ad Faustinum, de Crispo. XXXIII.

QUadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit uxori, cui dedit ergo? sibi.

In Caussidicum. XXXIV.

CArpere caussidicus fertur mea carmina, qui sit
Nescio: si sciero, væ tibi, caussidice.

De Erotio. XXXV.

HAnc tibi, Fronto pater, genitrix Plaecilla puellam
Oscula commendo deliciasque meas:
Pallida ne nigras horrescat Erotion umbras,
Oraque Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextæ modò frigora brumæ,
Vixisset totidem ni minùs illa dies.

Inter

Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
Et nomen blæso garriat ore meum.
Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
Terra gravis fueris: non fuit illa tibi.

Ad Fabullum, de Euclide. XXXVI.

DUm sibi redire de Parrensibus fundis
Ducenta clamat coccinatus Euclides.
Corinthioque plura de suburbano;
Longumque pulchra stemma repetit à Leda,
Et suscitanti Lectio reluctatur;
Equiti superbo, nobili, locupleti,
Cecidit repentè magna de sinu clavis
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

Ad Faustinum. XXXVII

LAudatus nostro quidam, Faustine, libello,
Dissimulat, quasi nil debeat: imposuit.

De Erotio puella. XXXVIII.

PUella senibus dulcior mihi cycnis,
Agna Galesi mollior Phalantini,
Concha Lucrini delicatior stagni;
Cui nec lapillos præferas Erythræos;
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,
Niveisque primas, liliumque non tactum:
Quæ crine vincit Betici gregis vellus,
Rhenique nodos, auteamque nitellam:
Fragravit ore, quod rosarium Pæst;
Quod Atticarum prima mella ceratum;
Quod succinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat pavo.
Inamabilis sciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recenti cepet Erotion busto,
Quam pessimorum lex avara fatorum
Sexta peregit hieme, nec tamen tota,
Nostros amores, gaudiumque, lususque.
Et esse tristem me meus vetat Pætus:
Pectusque pulsans, pariter & comam vellens;
De flere non tevernulæ pudet mortem?

Ego

Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam, superbam, nobilem, locupletem.
Quid esse nostro fortius potest Pæto?
Ducenties accepit, & tamen vivit.

Ad Sextum, in Calliodorum. XXXIX.

CAlliodorus habet censum (quis nescit?) equestrem.
Sexte; de & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta secat, quid dicit σῦκα μέριζε;
Uno credis equo posse sedere duos?
Quid cùm fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
Non esset Pollux si tibi, Castor eras.
Unus cùm sitis; duo, Calliodore, sedetis.
Surge: solœcismum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledæ; aut cum fratre sedere
Non potes, alternis, Calliodore, sede.

In Carinum. XL.

SUpremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, misi
Hyblæis madidas thymis placentas.
Defeci: miserere jam, Carine.
Signa rariùs, aut semel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosque sacculumque,
Crœso divitior licèt fuissem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si conchen toties meam comesses.

Ad Artemidorum. XLI.

PInxisti Venerem; colis, Artemidore, Minervam:
Et miraris, opus displicuisse tuum?

In Didymum spadonem. XLII.

THeatra loqueris, & gradus, & edicta;
Trabeasque, & Idus, fibulasque, censusque:
Et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

Ami-

Amicis donandum XLIII.

CAllidus effractâ nummos fur auferet arcâ:
Proſternet patrios impia flamma Lares:
Debitor uſuram pariter, ſortemque negabit:
Non reddet ſterilis ſemina jacta ſeges:
Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica:
Mercibus exſtructas obruet unda rates.
Ex a fortunam eſt quicquid donatur amicis,
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

De Thaide & Lecania. XLIV.

THais habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quæ ratio eſt? emptos hæc habet illa ſuos.

In Dentonem. XLV.

QUid factum eſt, rogo quid repentè factum?
Ad cænam mihi, Dento, quod vocanti
(Quis credat?) quater auſus eſt negare.
Sed nec reſpicis, & fugis ſequentem;
Quem thermis modò quærere, & theatris,
Et conclavibus omnibus ſolebas.
Sic eſt: captus es unctiore cœnâ,
Et major rapuit canem culina
Jam te: ſed citò cognitum & relictum
Cùm faſtidierit propina dives,
Antiquæ venies ad oſſa cœnæ.

In Baſſam. XLVI.

DIcis formoſam, dicis te, Baſſa, puellam,
Iſtud quod non eſt, dicere Baſſa ſolet.

De Philone. XLVII.

NUnquam ſe cœnaſſe domi Philo jurat: & hoc eſt:
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

Ad Labienum. XLVIII

VIdiſſem modò fortè cùm ſedentem
Solum te, Labiene: tres putavi.
Calvæ me numerus tue fefellit.
Sunt illinc tibi, ſunt & hinc capilli,

Qua-

Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec ullas
In longa pilus arca notatur.
Hic error tibi profuit Decembri.
Tunc cùm prandia misit Imperator;
Cum panariolis tribus redisti,
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo porticum Philippi:
Si te viderit Hercules, peristi.

In Charopinum. XLIX.

Cœno domi quoties, nisi te, Charopine, vocavi;
Protinus ingentes sunt inimicitiæ:
Meque petis stricto medium transfigere ferro,
Si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum feciſſe licebit?
Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
Desine jam nostram, precor, observare culinam.
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

Ad Rufum. L.

Hic qui libellis prægravem gerit lævam,
Notariorum quem premit chorus lævis,
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epistolisque commodat gravem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque;
Exprimere, Rufe, fidiculæ licèt cogant,
Ave Latinum, χαῖρε non potest Græcum.
Si fingere me istud putas, salutemus.

In Posthumum LI.

Quæ mihi præstiteris memini semperque tenebo:
Cur igitur taceo? Posthume, tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat; dixerat ipse mihi.
Non bellè quædam faciunt duo: sufficit unus
Huic operi: si vis ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Posthume, dones,
Auctoris pereunt garrulitate sui.

Ad

Ad Baſſum. LII.

COlchida quid ſcribis? quid ſcribis, amice, Thyeſtem?
Quid tibi vel Niobe, Baſſe, vel Andromache?
Materia eſt, mihi crede, tuis aptiſſima chartis
Deucalion; vel, ſi non placet hic, Phaëthon.

De rhetore Apollonio. LIII.

EX temporalis factus eſt meus rhetor:
Calpurnium non ſcripſit, & ſalutavit.

Ad Lupum. LIV.

CUi tradas, Lupe, filium magiſtro,
Quæris ſolicitus diu, rogaſque.
Omnes grammaticoſque rhetoraſque
Devites, moneo: nihil ſit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famæ Tutilium ſuæ relinquat.
Si verſus facit, abdices Poëtam.
Artes dicere vult pecuniоſas?
Fac, diſcat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingenii videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. LV.

CUm voco te dominum, noli tibi, Cinna placere:
Sæpe etiam ſervum ſic reſaluto meum

Ad Poſthumum. LVI.

CRas te victurum, cras dicis, Poſthume, ſemper.
Dic mihi cras illud, Poſthume, quando venit?
Quam longè cras iſtud? ubi eſt? aut unde petendum
Numquid apud Parthos, Armenioſque latet?
Jam cras iſtud habet Priami vel Neſtoris annos.
Cras iſtud quanti, dic mihi, poſſit emi?
Cras vives: hodie jam vivere, Poſthume, ſerum eſt.
Ille ſapit, quiſquis, Poſthume, *vixit heri.*

Ad Stellam. LVII.

QUòd non argentum, quòd non tibi mittimus aurum,
Hoc facimus cauſſa, Stella diſerte, tua
Quiſ-

Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti
Fictilibus nostris exoneratus eris.

Ad detractorem. LVIII.

ADlatres licèt usque nos & usque,
Et gannitibus improbis lacessas:
Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser, necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Unus, vel duo, tresve, quatuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à scabie tenemus ungues,

Ad hospites. LIX.

Iure tuo nostris maneas licet, hospes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex;
Nam mea jam digitum sustulit hospitibus.
Nulla regit fractos nec inanis culcitra lectos:
Putris & abruptâ fascia reste jacet.
Sit tamen hospitium nobis commune dnobus.
Emi hortos; plus est; instrue tu; minus est.

Ad Ponticum. LX.

QUid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
Sic me solicitus, Pontice, sæpe rogas.
Admiror; stupeo; nihil est perfectius illis:
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis; faciat tibi sic bene Cesar,
Sic Capitolinus Jupiter, imò tibi.

Ad Callistum & Alcimum, suos ministros. LXI.

SExtantes, Calliste, duos infunde Falerni;
Tu super æstivas, Alcime, funde nives.
Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassenturque rosis tempora sutilibus.

Jam

Jam vicina jubent nos vivere Mausolea:
Cum doceant, ipsos posse perire deos.

Ad Cæsarem. LXII.

ASira polumque dedit quamvis obstante noverca,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper;
Et castigatum Libycæ ceroma palæstræ;
Et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx;
Salvarumque tremor, tacitâ qui fraude solebat
Ducere nec rectas, Cacus, in antra boves.
Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
Dat majora novus prœlia manè dies.
Quot graviora cadunt Nemæo pondera monstro?
Quot tua Mænalios collocat hasta sues?
Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi;
Est tibi, qui possit vincere Geryonem.
Sæpe licèt Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguste, dederunt
Alcidæ citò Dî, sed tibi serò dabunt.

In Pontilianum. LXIII.

SÆpe salutatus, nanquam prior ipse salutas:
Sic exit æternum, Pontiliane, vale.

De hirundine. LXIV.

HYbernos peterent solito cùm more recessus
Atthides, in nidis una remansit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reversæ,
Et profugam volucres diripuere suæ.
Serò dedit pœnas, discerpi noxia mater
Debuerat: sed tunc, cùm laceravit Itym.

Ad Lesbiam. LXV.

RAtoa de gente comam tibi, Lesbia, misi:
Ut scires quanto sit tua flava magis.

In M. Antonium. LXVI.

ANtoni, Pharios nil objecture Pothino,
Et leviùs tabulâ, quàm Ciceronе nocens:
Quid gladium demens Romana stringis in ora?
Hoc admisisset nec Catilina nefas.

Im-

Impius infando miles corrumpitur auro:
Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syrisco. LXVII.

INfusum sibi nuper à Patrono
Plenum, Maxime, centies Syriscus
In sellariolis vagus popinis
Circa balnea quatuor peregit.
O quanta est gula, centies comêsse!
Quanto major adhuc, nec accubare!

Ad Faustinum. LXVIII.

HUmida quà gelidas summittit Trebula valles,
Et viridis Cancri mensibus alget ager;
Rura Cleonæo nunquam temerata leone,
Et domus Æolio semper amica Noto,
Te Faustine, vocant: longas his exige messes
Collibus; hybernum jam tibi Tibur erit.

De origine Bacchi. LXIX.

QUi potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Ille potest Semelem dicere, Rufe, patrem.

Ad Theodorum. LXX.

NOn donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna caussa est!
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filiis. LXXI.

POmpeios juvenes Asia, atque Europa: sed ipsum
Terra tegit Libyes; si tamen ulla tegit.
Quid mirum, toto si spargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quinctum. LXXII.

QUæ legis caussâ nupsit tibi Lælia, Quincte,
Uxorem potes hanc dicere legitimam.

Ad

Ad Cinnam. LXXIII.

PRofecit poto Mithridates sæpe veneno,
Toxica ne possent sæva nocere sibi
Tu quoque cavisti cœnando tam malè semper,
Nec posses unquam, Cinna, perire fame.

Ad Marullum. LXXIV.

NArratur bellè quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auricula.

Ad Turanium. LXXV.

SI tristi domicœnio laboras,
Turani; potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, si soles προπίνειν.
Viles Cappadocæ, gravesque porri.
Divisis cybium latebit ovis.
Ponetur digitis tenendus unctis
Nigra col culus virens patella,
Algentem modò qui reliquit hortum:
Et pultem niveam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo
Mensæ munera si vole secundæ,
Marcentes tibi porrigentur uvæ,
Et nomen pyra quæ ferunt Syrorum:
Et, quas docta Neapolis creavit,
Lento castaneæ vapore tostæ.
Vinum tu facies bonum bibendo.
Post hæc omnia fortè si movebit
Bacchus, quam solet, esuritionem,
Succurrent tibi nobiles olivæ,
Piceni modò quas tulere rami,
Et fervens cicer, & tepens lupinus.
Parva est cœnula, (quis potest negare?)
Sed finges nihil, audiesve fictum.
Et vultu placidus tuo recumbes;
Nec crassum dominus leget volumen
Sed, quod non grave sit, nec infacetum,
Parvi tibia condyli sonabit.

In Zoilum LXXVI.

UNdecies unâ ſurrexit, Zoïle, cœnâ;
Et mutata tibi eſt ſyntheſis undecies:
Sudor inhæreret madidâ ne veſte retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non ſudo qui tecum, Zoïle, cæno?
Frigus enim magnum ſyntheſis una facit.

Ad Severum. LXXVII.

NOn totam mihi, ſi vacabis, horam,
Dones, & licèt imputes, Severe,
Dum noſtras legis, exigiſque nugas.
Durum eſt perdere ferias. rogamus,
Jacturam patiaris hanc. ferasque.
Quòd ſi legeris ipſe cum diſerto
(Sed numquid ſumus improbi?) Secundo;
Plus multò tibi debiturus hic eſt,
Quàm debet domino ſuo libellus.
Nam ſecurus erit, nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi videbit,
Quem cenſoria cum meo Severo
Docti lima momorderit Secundi.

Ad Æmilianum. LXXVIII.

SEmper eris pauper, ſi pauper es, Æmiliane:
Dantur opes nulli nunc niſi divitibus.

In Gaurum. LXXIX.

QUid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes, & non vis? rogo, non eſt turpius iſtud!
I, tibi diſperdas, Gaure: puſillus homo es.

Ad Dyndimum. LXXX.

INſequeris, fugio; fugis, inſequor: hæc mihi mens eſt:
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

Ad

Ad Gallum. LXXXI.

IAm triſtes nucibus puer reliſtis
Clamoſo revocatur à Magiſtro:
Et blando malè proditus fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Ædilem rogat udus aleator.
Saturnalia tranſiere tota:
Nec munuſcula parva, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quæ ſolebas.
Sanè ſic abeat meus December.
Scis certè, puto, veſtra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dediſti.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IV.

Ad Julium Martialem. I.

SExtus mittitur hic tibi libellus,
Inprimis mihi care Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
Audebit, minùs anxius tremensque,
Magnas Cæsaris in manus venire.

De filio Domitiani. II.

NAscere, Dardanio promissum nomen Iülo
Vera deûm soboles: nascere, magne puer,
Cui pater æternas post secula tradat habenas,
Quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et rotam Phryxi Julia nebit ovem

Ad Domitianum. III.

CEnsor maxime, principumque princeps,
Cùm tot jam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot deos, tot urbes:
Plus debet tibi Roma, quòd pudica est.

Ad Cæcilianum. IV.

RUstica mercatus multis sum prædia nummis,
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes? tacitum te dicere credo,
Non reddes, ideo, Cæciliane, rogo.

De Thelesina. V.

IUlia lex populis ex quo, Faustine, renata est
Atque intrare domos jussa Pudicitia est;
Aut minùs, aut certè non plus, tricesima lux est,
Et nubit decimo jam Thelesina viro.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege est.
Offendor mœchâ simpliciore minùs.

Ad

Ad Severum. VII.

PRætores duo, quatuor tribuni,
Septem cauſſidici, decem Poëtæ,
Cujuſdam modò nuptias petebant
A quodam ſene; non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

Ad Lævinum. VIII.

IN Pompeiano dormis, Lævine, theatro?
Et quereris, ſi te ſuſcitat Oceanus?

Petitorium. IX.

PAuca Jovem nuper cùm millia fortè rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Jovi; ſed millia nobis
Nulla dedit: pudeat pauca rogaſſe Jovem.
At quàm non tetricus; quàm nullâ nubilus irâ,
Quàm placido noſtras legerat ore preces!
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itque reditque vias.
Die precor, ô noſtri die conſcia virgo Tonantis:
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?
Sic ego, ſic breviter, poſitâ mihi Gorgone Pallas.
Quæ nondum data ſunt, ſtulte, negata putas?

In Marcum. X.

QUòd non ſi Pylades hoc tempore, non ſit Oreſtes
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior panis, turduſve dabatur Oreſti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras; me paſcit aquoſa Velabris:
Non mihi ſic ingenua eſt & mihi Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia veſtit:
Viſte pu purpureum Marce, ſagatus amem?
Ut præſtem Pyladen, aliquis mihi præſtet Oreſten.
Hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

De Fabulla. XI.

IUrat capillos eſſe, quos emit, ſuos
Fabulla: numquid, Paulle, pejerat? nego.

De statua Julie. XII.

Quis te Phidiaco formatum, Julia, cœlo,
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non tacitâ respondet imagine Lygdos,
Et placido fulget vivus in ore decor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Ut Martis provocetur amor, summique Tonantis;
Ar te Juno petat cestos, & ipsa Venus.

In Laberium. XIII.

Versus scribere possetе disertos
Affirmas, Laberi; quid ergo non vis?
Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat, Laberi; virum putabo.

De formica succino inclusa. XIV.

Dum Phaëthontea formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vitâ contempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

In Cinnamum. XV.

Cinnam, Cinname, te jubes vocari.
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
Tu si Furius antè dictus esses,
Fur istâ ratione diceretis.

Ad Priscum, de Salonino. XVI.

Sancta Salonini terris requievit Iberis,
Quâ melior Stygias non videt umbra domos.
Sed lugere nefas: nam qui te, Prisce, reliquit,
Vivit quâ voluit vivere parte magis.

In Posthumum caussidicum. XVII.

Non devi, neque cæde, nec veneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis:
Vicini queror has abesse furto.
Hoc judex sibi postulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
Et perjuria Punici furoris,

Et

Et Syllas, Marioſque, Mutioſque
Magnâ voce ſonas, manuque torâ.
Jam dia, Poſthume, de tribus capellis.

In Phœbum XVIII.

MUtua te centum ſeſtertia, Phœbe, rogavi:
Cùm mihi dixiſſes, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias; jam rogo, Phœbe, nega.

De Stella & Ianthide. XIX.

PErpetuam Stellæ dum jungit Janthida vati,
Læta Venus, dixit, plus dare non potui
Hæc coram domina: ſed nequius illud in aurem:
Tu ne quid pecces, extioſe, vide.
Sæpe ego laſcivum Martem furibunda cecidi,
Legitimos eſſet cùm vagus ante toros.
Sed poſtquam meus eſt, nullâ me pellice læſit:
Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
Dixit, & arcano pereuſſit pectora loro,
Plaga juvat: ſed tu jam dea cæde duos.

In Proculinam. XX.

QUòd nubis, Proculina, concubino,
Et mœchum modò, nunc facis maritum;
Ne lex Julia te notare poſſit:
Non nubis, Proculina, ſed fateris.

In deformem Candidatum XXI.

TU licèt & manibus blandis, & vocibus inſtes:
Contra te facies imperioſa tua eſt.

De Cariſiano. XXII.

NIl laſcivius eſt Cariſiano;
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. XXIII.

MArcelline, boni ſoboles ſincera parentis,
Horrida Parrhaſio quem tegit urſa jugo;
Ille vetus pro te patriuſque quod optet amicus,
Accipe & hæc memori pectore vota tene:
Cauta ſit ut virtus, nec te temerarius ardor
In medios enſes, ſævaque tela ferat.

Bella velint, Martemque ferum, rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & esse decus.

Ad Nepotem. XXIV.

RIS vicine Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
Incolis & veteris tu quoque Ficelias)
Est tibi, quæ patrii signatur imagine vultus,
Testis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno:
Et potiùs plenos ære relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum;
Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos:
Possunt & patres vivere, crede mihi.

Epitaphium Glauciæ. XXV.

LIbertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Româ,
Cari deliciæ breves patroni,
Hoc sub marmore Glaucias humatus
Juncto Flaminiæ jacet sepulchro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis senis modo messibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator,

De eodem. XXVI.

NOn de plebe domus, nec avaræ vernæ catasæ,
Sed domini sancto dignus amore puer:
Munera cùm posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum, quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas & rara senectus.
Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

In Tatum. XXVII.

SEx sestertia statim dedisse,
Cùm dixi mihi, sume, tolle, dono:

Debe-

Deberem tibi, Pæte, producentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
Post septem, puto, vel novem Kalendas,
Vis dicam tibi verum veris?
Sex sestertia, Pæte, perdidisti

De morte Othonis. XXVIII.

CUm dubitaret adhuc belli civilis Envo,
Forsitan & posset vincere mollis Otho:
Damnavit multo staturum sanguine Martem,
Et sed tecertâ pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, sane vel Cæsare major:
Dum moritur, numquid major Othone fuit?

Ad Diadumenum. XXIX

NUmera da nobis, Diadumene larga, quot, in-
Oceani fluctus me numerare jubes: (quis?
Et maris Ægæi sparsas per litora conchas;
Et quæ Cecropio monte vagantur apes:
Quæque sonant pleno voceſque, manuſque theatro,
Cùm populus subiit Cæsaris ora videt.
Nolo quot gemmas dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit, qui numerare potest.

Ad Cæcilianum. XXX.

SEptem clepsydras magnâ tibi voce petenti
Arbiter invitus, Cæciliane, dedi.
At tu multa diu dicis: vis reisque tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam.
Ut tandem saties vocemque sitimque, rogamus
Jam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

De filio Reguli XXXI.

ADspicis ut parvus, nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudat & ipse patrem?
Materno quæque sinus viso genitore relinquat.
Et patrias laudes sentiat esse suas?
Jam clamor, cunctumque virî, densumque coronâ
Vulgus & infanti Julia recta placent.
Actis equi soboles magno sic pulvere gaudet;
Sic vitulus molli proelia fronte cupit.

Di ſervate, precor, matri ſua vota, patrique:
Audiat ut natum Regulus, illa duos.

In Cinnam. XXXII.

Pater ex Marulla, Cinna, factus es ſeptem,
Non liberorum: namque nec tuus quiſquam,
Nec eſt amici, filiuſve vicini:
Sed in grabatis tegetibuſque concepti
Materna produnt capitibus ſuis furta.
Hic qui retorto crine Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe coci Santræ.
At ilie ſimâ nare, turgidis labris,
Ipſe eſt imago Pannici palæſtritæ.
Piſtoris eſſe tertium quis ignorat,
Quicunque lippum novit & videt Damam?
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quæ ſic moventur ut ſolent aſellorum,
Quis morionis filium neget Gyrrhæ?
Duæ ſorores, illa nigra, & hæc rufa,
Croti choraulæ, villicique ſunt Carpi.
Jamque hybridarum grex tibi foret plenus,
Si ſpado Coreſus, Dindymuſque non eſſet.

In raucum Poetam XXXIII.

Qui recitat lanâ fauces & colla revinctus,
Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

De Etruſci thermis. XXXIV.

Etruſci niſi thermulis lavaris,
Illotus morieris, Oppiane.
Nullæ ſic tibi blandientur undæ:
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinueſſa fervidique
Fluctus Paſſeris, aut ſuperbus Anxur,
Non Phœbi vada, principeſque Baiæ.
Nuſquam tam nitidum micat ſerenum;
Lux ipſa eſt tibi longior, dieſque
Nullo tardiùs à loco recedit.
Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore ſaxa
Quæ Phryx & Libys altiùs cecîdit.

Siccos

Siccos pinguis onyx anhelat æstus,
Et flammâ tenui calent ophitæ.
Ritus si placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Crudâ Virgine, Martiâve mergi;
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Ut nullas ibi suspiceris undas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supinâ
Jam dudum quasi negligenter audis.
Illotus morieris, Oppiane.

Ad Castricum. XXXV.

DUm tibi felices indulgent, Castrice, Baiæ,
Canaque sulphureis nympha natatur aquis;
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et casa jugeribus non onerosa suis.
Hic mihi Baiani soles, mollisque Lucrinus;
Hic vestræ mihi sunt, Castrice, divitiæ.
Quondam laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuisse vias.
Nunc urbi vicina juvant, facilesque recessus:
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodorum. XXXVI

FEstivè credis te, Calliodore, jocari;
Et solum multo permaduisse sale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes:
Sic te convivam posse placere putas.
At si ego non bellè, sed verè dixero quiddam;
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

Ad Catianum. XXXVIII.

VApulat assiduo Veneri quadriga flagello;
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Ianthida nympham. XXXVIII

NYmpha, mei Stellæ quæ fonte domestica puro
Laberis, & domini gemmea tecta subis;
Sive Numæ conjux Triviæ te misit ab antro;
Sivæ Camœnarum de grege nona venis:

Ex sol.

Exsolvit voti hâc se tibi virgine porca
Marcus, furtivam quòd bibit æger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
Da secura tui: sit mihi sana sitis.

In Pomponium. XXXIX

QUòd tàm grande sophos clamat tibi turba toga-
Non tu Pomponi, cœna diserta tua est. (at

Ad Lupercum. XL.

QUòd convivaris sine me tam sæpe, Luperce;
Inveni, noceam quâ ratione tibi
Irascar licet usque voces, mittasque, rogesque.
Quid facies? inquit, quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XLI.

HOc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus domini cura dolorque sui,
Vix tangente vagos ferro resecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
Sis illi quamvis Tellus placata levisque;
Artificis levior non potes esse manu.

De Andragora. XLII.

LOtus nobiscum est, hilaris cœnavit; & idem
Inventus manè est mortuus Andragoras.
Tam subitæ mortis caussam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. XLIII.

QUòd semper casiaque, cinnamoque,
Et nido niger alitis superbæ
Fragras plumbeâ Nicerotianâ;
Rides nos, Coracine, nil olentes,
Malo, quàm bene olere, nil olere.

In Phœbum. XLIV.

MEntiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis sordida calva comis,
Tonsorem capiti non est adhibere necessum:
Radere te meliùs spongia, Phœbe, potest.

Ad

Ad Aulum Tudentem XLV.

CErnere Parrhaſios dum de juvat, Aule, Triones
Comminus, & Scythici ſidera ferre poli;
Quàm per te tibi Stygias ego raptus ad undas
Elyſiæ vidi nubila fuſca plagæ!
Quamvis, laſſa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudor.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores
Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos:
Sospite me ſi ſpes Larias revehêris ad urbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. XLVI

ET dolet, & queritur ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas Baccara gauſapinas,
Odit & obſcuras luces, ventoſque, niveſque:
Odit & hybernos, ſi tepuere, dies.
Quid fecere mali noſtræ tibi, ſæva, lacernæ,
Tollere de ſcapulis quas levis aura poteſt?
Quanto ſimplicius, quantò eſt humanius iſtud,
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas?

De Pompillo. XLVII.

REm factam Pompillus habet, Fauſtine: legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
Sic leve flavorum valeat genus & ſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium,
Ingeniosa tamen Pompilli ſcripta feruntur:
Sed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.
Quam multi tineas paſcunt blattaſque diſerti!
Et redimunt ſoli carmina docta coci?
Neſcio quid plus eſt, quod donat ſecula chartis:
Victurus genium debet habere liber.

In Invidum, XLVIII.

LAudat, amat, cantat noſtros mea Roma libellos:
Meque ſinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet ſtupet oſcitat, odit,
Hoc volo, nunc nobis carmina noſtra placent.

Ad.

Ad Oppianum hæridipetam XLIX.

A Misit paterunicum Silanus:
Cessas mittere munera, Oppiane?
Heu crudele nefas, malæque Parcæ!
Cujus vulturis hoc erit cadaver?

Ad Marianum. L

SCis te captari: scis hunc, qui captat, avarum:
Et sis qui captat, quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, stulte, supremis
Scribis, & esse tuo vis, furiose, loco.
Munera magna quidem misit, sed misit in hamo;
Et piscatorem pisces amare potest?
Hiccine defiebit vero tua fata dolore?
Si cupis ut ploret; des, Mariane, nihil.

In detractorem. SI.

CUm sis nec rigidâ Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirsutâ peperit rubicunda sub ilice conjux;
Sed patris ad speculum tonsi, matrisque togatæ
Filius, & sponsam possit te sponsa vocare:
Emendare meos, quos novit fama, libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
Non adspernantur proceres urbisque, forique;
Quas & perpetui dignantur scrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore;
Quique videt propiùs magni certamina Circi,
Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Cæsar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minervâ
Acrius & tenues finxerunt pectus Athenæ.
Ne valeam, si non multò sapit altiùs istud,
Quod cum panticibus laxis & cum pede grandi,
Et rubro pulmone vetus, nasisque timendum,
Omnia crudelis lapius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus noverit, in me
Scribere versiculos, miseras & perdere chartas.

At

At ſi quid noſtræ tibi bilis inuſſerit ardor,
Vivet, & hærebit, totoque legetur in orbe:
Stigmata nec vafrâ delebit Cinnamus arte.
Sed miſerere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem naſum vivi tentaveris urſi.
Sit placidus licèt & lambat digitoſque, manuſque:
Si dolor & bilis, ſi juſta coëgerit ira,
Urſus erit, vacua dentes in pelle fatiges,
Et tacitus quæras, quam poſſis rodere carnem.

Ad Tuccam. LII.

HExametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccam
Tucca, ſolet fieri; denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum eſt, ſolet hoc quoque, Tucca,
Si breviora probas, diſticha ſola legas. (Neetque;
Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit tranſire tibi: ſcribere, Tucca, mihi.

Le Morte Eutychi pueri. LIII.

FLete nefas veſtrum, ſed toto flete Lucrino
Naiades, & luctus ſentiat ipſa Thetis.
Inter Baianas rapt us puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Caſtrice, dulce decus.
Quidquid id eſt, ſubitæ quæcunque eſt cauſſa rapinæ:
Sit precor & tellus mitis, & unda tibi.

Ad Martianum. LIV.

SExageſima, Martiane, meſſis
Acta eſt, &, puto, jam ſecunda Cottæ;
Nec ſe tædia lecti calentis
Expertum meminit die vel uno.
Oſtendit digitum, ſed impudicum,
Alconti, Daſioque, Symmachoque.
At noſtri bene computentur anni,
Et, quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores
A vita meliore ſeparentur;
Infantes ſumus, & ſenes videmur.
Ætatem Priamique Neſtoriſque
Longam qui putat eſſe, Martiane,

Mul-

Multùm decipiturque fallitur que,
Non est vivere, sed valere, vita.

De Cilice fure. LV.

Fur notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipsum surripuit Cilix Priapum.

Ad Esculanum. LVI.

Medio recumbit imus ille qui lecto,
Calvam trifilem semitectus unguento,
Foditque tonsis ora laxa lentiscis:
Mentitur, Esculane: non habet dentes

In Pontiam. LVII.

Cum mittis turdumve mihi quadramve placentæ,
Sive femur leporis, sive quid his simile,
Buccellas misisse tuas te Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

Epitaphium Fusci LVIII.

Ille sacri lateris custos, Martisque togati,
Credita cui summi castra fuere ducis,
Hic situs est Fuscus, licet hoc fortuna, fatetur:
Non timet hostiles jam lapis iste minas.
Grande jugum domita Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix possidet umbra nemus.

In Afrum. LIX.

Cum sis tam pauper, quàm nec miserabilis Irus;
Tam juvenis quàm nec Parthenopæus erat;
Tam fortis, quàm nec, cùm vincerer, Artemidorus;
Quid te Cappadocum sex onus esse juvat?
Rideris, multòque magis traduceris, Afer,
Quàm nudus medio si spatiere foro.
Non aliter monstratur Atlas cum compare ginno,
Quæque vehit similem bellua nigra Libyn.
Invidiosa tibi quàm sit lectica requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro,

Vid

Ad Aulum, de Phryge luſco. LX.

PAtor nobilis, Aule, lumine uno
Luſcus Phryx erat, alteroque lippus:
Huic Heras medicus; bibas caveto
Vinum: ſi biberis, nihil videbis.
Rideus Phryx, oculo, valebis, inquit.
Miſereri ſibi protinus deunces,
Sed crebos jubet, exitum requiris:
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum LXI.

TRiſtis es, & felix: ſciat hoc fortuna caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

Ad Cæſarem, de roſis hybernis. LXII.

UT nova dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hybernas ambitioſa roſas:
Navita deriſit Pharios Memphiticus horos,
Ubis ut intravit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantique Peſtani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus, greſſumque oculoſque ferebas,
Textilibus ſertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ juſſus jam cedere brumæ,
Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.

Ad Ruſum. LXIII.

OLidam memodò, Ruſe, diligenter
Inſpectum, veluti emptor, aut laniſta,
Cùm vultu digitoque ſubnotâſſet,
Tunc es, tunc, ait ille Martialis,
Cujus nequitias jocoſque novit
Autem qui modo non habet Batavum?
Sibi ſi modicè: levique nutu
Me, quem dixerat eſſe, non negavi.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Reſpondi: quia ſum malus Poëtæ,
Hoc ne ſæpius accidat Poëtæ,
Mittas, Ruſe, mihi bonas lacernas.

Ad

Ad Domitianum. LXIV

QUantum ſollicitò fortuna parentis Etruſco;
Tantum, ſumme ducum, debet uterque tibi.
Nam tu miſſa tuâ revocâſti fulmina dextrâ:
Hos cuperem mores ignibus eſſe Jovis.
Si tua ſit ſummo, Cæſar, natura Tonanti,
Utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utramque tui teſtatur Etruſcus,
Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. LXV.

OCtaphoro ſanus portatur, Avite, Philippus:
Hunc tu ſi ſanum credis, Avite furis.

In mortuum Rufum Camonium. LXVI.

EDitus eſt ſextus ſine te mihi, Rufe Camoni,
Nec te lectorem ſperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine lævo
Viſa tibi, cineres reddit, & oſſa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo:
Et reſonet tota planctus in Æmilia.
Heu qualis pietas, heu quàm brevis occidit ætas:
Viderat Alphei præmia quinque modò.
Pectore tu memori noſtros evolvere luſus,
Tu ſolitos noſtros, Rufe, tenere jocos.
Accipe cum fletu mœſti breve carmen amici.
Atque hæc abſentis thura fuiſſe puta.

Pro vino gelidè temperato. LXVII.

SEtinum, dominæque nives, denſique trientes,
Quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mavult hæres divitis eſſe Midæ.
Poſſideat Libycas meſſes, Hermumque, Tagumque,
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

Ad Cæſarem. LXVIII.

DI tibi dent, & tu Cæſar, quæcunque mereris:
Di mihi dent, & tu, quæ volo, ſi merui.

Ad

Ad Cæcilianum. LXIX.

MAne salutavi vero te nomine casu:
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

Ad Rufum de Panaretо potore. LXX.

CUm peteret seram mediâ jam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus;
Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse:
(Nec fuerat soli tanta lagena satis)
Ille fide summâ testæ sua vina remensus,
Reddidit œnophori pondera plena sui.
Miratis, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe, merum biberat.

In Ammianum. LXXI.

CAelatus tibi cùm sit, Ammiane,
Serpens in patera Myronis arte;
Vaticana bibis, bibis venenum.

De Thaide. LXXII

TAm malè Thaïs olet, quàm non fullonis avari
Testa vetus, mediâ sed modò fracta viâ:
Non ab amore recens hircus, non ora leonis;
Non de rasta cani Transtiberina cutis:
Pullus abortivo nec cùm putrescit in ovo;
Amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Deposità quoties balnea veste petit:
Psilotro niteat, aut acidâ latet oblita cretâ:
Aut tegitur pingui terque quaterque fabâ.
Cùm bene se tutam per fraudes mille putavit,
Omnia cùm fecit, Thaïda Thaïs olet.

De Calpetiano LXXIII.

POnuntur semper chrysendeta Calpetiano,
Sive foris, seu eùm cœnat in urbe domi.
Sic etiam in stabulo semper, sic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet imò suum

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER VII.

Ad Domitianum de lorica I.

ACcipe belligeræ crudum thoraca Minervæ,
Ipsa Medusæ quem timet ira comæ
Dum vacat hæc, Cæsar, poterat loricа vocari:
Pectore cùm sacro sederit, ægis erit.

De eadem.

INvia Sarmaticis domini loricа sagittis,
Et Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad Ætolæ securim cuspidis ictus
Texuit innumeri lubricus unguis apri:
Felix sorte tuâ! sæcrum cui tangere pectus
Fas erit, & nostri mente calere Dei.
I comes, & magnos illæsa merere triumphos,
Palmaræque ducem, sed citò, redde togæ.

Ad Pontilianum. II.

CUr non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano III.

ESset Castrice cum malicoloris,
Versus scribere cœpit Oppianus.

Ad Cæsarem, de reditu. IV.

SI desiderium, Cæsar, populique patrumque
Respicis, & Latiæ gaudia vera togæ;
Redde deum votis poscentibus: invidet horti
Roma suo, veniat laurea multa licèt.
Terrarum dominum propius videt ille, tuoque
Tetrerut vultu barbarus, & fruitur.

De eadem. V.

ECquid hyperboreis ad nos conversus ab oris
Ausonias Cæsar jam parat ire vias?

Cet

Certus abeſt auctor, ſed vox hunc nunciat omnis,
Credo tibi; verum dicere, Fama, ſoles.
Publica victrices teſtantur gaudia chartæ:
Martis laurigerâ cuſpide pila virent.
Rurſus, iô, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictuſque tuâ, Cæſar, in urbe ſonas.
Sed jam lætitiæ quo ſit fiducia major,
Sarmaticæ laurus nuncius ipſe veni.

De eodem. VI.

HYberna quamvis Arctos & rudis Peuce,
Et ungularum pulſibus calens Iſter,
Fractuſque cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidæ gentis,
Te, ſumme mundi rector, & parens orbis,
Abeſſe noſtris non tamen potes votis.
Illic & oculis & animis ſumus, Cæſar;
Adeóque mentes omnium tenes unus,
Ut ipſa magni turba neſciat Circi
Utrumne currat Paſſerinus, an Tigris.

De eodem. VII.

NUnc hilares, ſi quando mihi, nunc ludite, Muſæ:
Victor ab Orbryſio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota, December;
Jam licet ingenti dicere voce; Venit.
Felix ſorte tuâ! poteras non cedere Jano,
Gaudia ſi nobis, quæ dabit ille, dares.
Feſta corona ludet, convicia miles,
Inter laurigeros cùm comes ibit equos.
Fas audire jocos, levioraque carmina, Cæſar,
Sit tibi: ſi luſus ipſe triumphus amat.

De Caſſelio. VIII.

CUm ſexaginta numeret Caſſelius annos,
Ingenioſus homo eſt: quando diſertus erit?

In Olum. IX.

IN lucem cœnat Sertorius: Ole, quid ad te?
Cùm liceat totâ ſtertere nocte tibi,

Septin-

Septingenta Tito debet Lupus: Ole quid at te?
Assem ne dederis, crediderisve Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole,
Quodque magis curæ convenit esse tuæ.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credet: & hoc.
Uxor mœcha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
Poscit jam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, quid pertinet ad te:
Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Aulum Pudentem. X.

COgis me calamo, manuque nostrâ
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quàm me nimiùm probas, amasque,
Qui vis archetypas habere nugas?

Ad Faustinum. XI.

SIc me fronte legat dominus, Faustine, serena,
Excipiatque meos quâ solet aure jocos:
Ut mea nec justè quos odit pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest, cupiant cùm quidam nostra videri,
Si qua Lycambeo sanguine tela madent?
Vipereumque vomant nostro sub nomine virus,
Qui Phœbi radios ferre diemque negant?
Ludimus innocui: scis hoc bene, juro potentis
Per genium famæ. Castaliumque gregem;
Perque tuas aures magni mihi numinis instar,
Lector, inhumana liber ab invidia.

De Lycoride. XII.

DUm Tiburtinis albescere collibus audit
Antiqui dentis fusca Lycoris ebur.
Venit in Herculeos colles. quid Tiburis alti?
Aura valet? parvo tempore nigra redit.

Ad Regulum. XIII.

ÆRa domi non sunt, superest hoc, Regule tantum,
Ut tua vendamus munera: nunquid emis?

Ad

Ad Bibliothecam Iulii Martialis. XIV.

RUris bibliotheca delicati,
Vicinam videt unde lector urbem:
Inter Carmina sanctiora si quis
Lascivæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inseras vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos.
Auctoris calamo sui notatos:
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata parvo,
Quæ cantaberis orbe nota toto,
Pigaus pectoris hoc mei tuere,
Juli bibliotheca Martialis.

De fragmento Argus. XV.

FRagmentum, quod vile putas & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythiei triftior ira freti;
Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
Sanctior est salvâ parva tabella rate.

In Sanctram. XVI.

NIhil est miserius, nec gulosius Sanctrâ.
Rectam vocatus cùm recurrit ad cœnam,
Quam tot diebus, noctibusque captavit;
Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis, & duos armos:
Nec erubescit pejerare de turdo;
Et ostreorum rapere lividos cirros.
Buccis placentæ sordidam linit mappam.
Illic & uvæ collocantur ollares,
Et Punicorum pauca grana malorum,
Et lippa ficus, debilisque boletus.
Sed mappa cùm jam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti spondylos sinu condit,
Et devorato capite turturem truncum.
Colligere longâ turpe nec putat dextrâ
An alecta, quicquid & canes reliquerunt.

Nec

Nec eſculenta ſufficit gulæ præda.
Miſto lagenam replet ad pedes vino.
Hæc per ducentas dum domum tulit ſcalas,
Seque obſeratâ clauſit anxius cellâ,
Guloſus ille poſtero die vendit.

Ad Pollam, de natali Lucani. XVII.

HÆc eſt illa dies, quæ, magni conſcia partûs,
Lucanum populis & tibi, Polla, dedit
Heu! Nero crudelis, nullâque inviſior umbrâ:
Debuit hoc ſaltem non licuiſſe tibi

De eodem. XVIII.

VAtis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba favete ſacris.
Hæc meruit, cùm te terris, Lucane, dediſſet,
Mixtus Caſtaliæ Bætis ut eſſet aquæ.

Ad Phœbum, de eodem. XIX.

PHœbe, veni; ſed quantus eras cùm bella canenti
Ipſe dares Latiæ plectra ſecunda lyræ
Quid tanta pro luce precer? tu Polla, maritum
Sæpe colas, & ſe ſentiat ipſe coli.

In maledicum, amicitiæ peſtem. XX.

QUm Juvenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente neſas, Pyladen odiſſet Oreſtes:
Theſea Perithoi deſtituiſſet amor
Tu Siculo fratres, & majus nomen Atridæ,
Et Ledæ poteras diſſociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor auſis;
Sic tecum mihi, quod cum Juvenale velis.

In blandum poetam. XXI.

DUlcia cùm tantum ſcribas epigrammata ſemper,
Et ceruſſatâ candidiora cute;
Nullaque mica ſalis, nec amari fellis in illis
Gutta ſit; ô demens, vis tamen illa legi.
Nec cibus ipſe juvat morſu fraudatus aceti:
Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.

Infan-

Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas:
Nam mihi, quæ novit pungere, Chia ſapit.

Ad Apollinarem. XXII.

APollinarem conveni meum, Scazon,
Et ſi vacabit (ne moleſtus accedas)
Hoc qualecunque, cujus aliqua pars ipſe eſt,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris torâ,
Noto rogabis ut favore ſuſtentet.
Quanto mearum, ſcis, amore nugarum
Flagret: neo ipſe plus amare te poſſum.
Contra malignos eſſe ſi cupis turus,
Apollinarem conveni meum, Scazon.

De apro ſibi miſſo à Dextro. XXIII.

TUſcæ glandis aper populator, & illice multâ
Jam piger, Ætolæ fama ſecunda feræ,
Quem meus intravit ſplendenti cuſpide Dexter;
Præda jaces noſtris invidioſa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore Penates,
Flagret & exciſo feſta culina jugo.
Sed coquus ingentem piperis conſumet acervum,
Addet & arcano miſta Falerna garo.
Ad dominum redeas; noſter te non capit ignis,
Conturbator aper, viliùs eſurio.

Ad Fuſcum, XXIV.

SIc Tiburtinæ creſcat tibi ſylva Dianæ,
Et properet cæſum ſæpe redire nemus:
Nec Tarteſſiacis Pallas tua, Luſce, traperis
Cedat, & immodici dent bona muſta lacus:
Sic fora mirentur, ſic te Pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præſtat tibi parva Debember.
Excipe, ſed certâ, quos legis, aure jocos.
Scire libet verum: res eſt hæc ardua: ſed tu
Quod tibi vis dici, dicere Fuſce, potes.

Ad Regulum, XXV.

RAucæ cortis aves, & ova matrum,
Et flavas medio vapore Chias,

Et fœtum querulæ rudem capellæ,
Nec jam frigoribus pares olivas,
Et canum gelidis olus pruinis
De nostro tibi rure missa credis?
O quàm, Regule, diligenter erras!
Nil nostri, risissime, ferunt agelli.
Quidquid villicus Umber, aut colonus,
Aut rus marmore tertio notatum,
Aut Tusci tibi, Tusculive mittunt;
Id totâ mihi nascitur Suburrâ.

Ad Atticum XXVI.

Attice, facundæ renovas qui nomina gentis,
Nec finis ingentem conticuisse domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
Te secreta quies, te sophos omnis amat,
At juvenes alios fractâ colit aure magister,
Et rapit immeritas sordibus unctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi stipitis ictus bebes:
Vara nec injecto ceromate brachia tendis:
Non harpasta vagus pulverulenta rapis:
Sed curris niveas tantùm prope Virginis undas;
Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias arteis, omnis quibus area servit,
Ludere, cùm liceat currere, pigritia est.

In Cinnam. XXVII.

Sordidior cœno cùm sit toga, calceus autem
Candidior primâ sit tibi, Cinna, nive;
Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

Ad Severum, de balneis Charini. XXVIII.

Quo possit fieri modo, Severe,
Ut vir pessimus omnium Charinus
Unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, sed cito. quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deest protinus ecce de malignis,
Qui sic ranciduo loquatur ore:

Ut

Ut quid tu domini deique noſtri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis Charini.

Ad Stellam. XXIX.

CUm pluvias madidumq, Jovem perferre negaret
Et rudis hybernis villa nataret aquis,
Plurima, quæ poſſet ſubitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus ecce ſonat Boreæ ſtridore December:
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Caſtricum, de quæſtoris nota damnatoria. XXX.

NOſti mortiferum quæſtoris, Caſtrice, ſignum?
Eſt operæ pretium diſcere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore naſum,
Lethalem juguli juſſerat eſſe notam.
Turpis ab inviſo pendebat ſtiria naſo,
Cùm flaret madidâ fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus quid plura requiris?
Emungi miſero, Caſtrice, non licuit.

De Polyphemi & Scyllæ imaginibus. XXXI.

TAntus es, & talis noſtri, Polypheme, Severi,
Ut te mirari poſſit & ipſe Cyclops.
Sed nec Scylla minus, quòd ſi fera monſtra duorum
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

De Cælio. XXXII.

DIſcurſus varios, vagumque manè,
Et faſtus, & ave potentiorum,
Cum perferre patique jam negaret;
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et ſanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioſo;
(Quantum cura poteſt, & ars doloris!)
Deſit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etruſci. XXXIII.

HIc jacet ille ſenex, Auguſta notus in aula,
Pectore non humili paſſus utrumque deum:

Natorum pietas sanctis quem conjugis umbris
Miscuit: Elysium possidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata juventâ:
Hic propè ter senas vixit Olympiadas.
Sed festinatis raptum tibi credidit annis.
Adspexit lacrymas quisquis, Etrusce, tuas.

Ad Sempronium Tuccam. XXXIV.

COsmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris,
Cosmica, Semproni, tam mala quàm bona sunt.

Ad Castricum XXXV.

MUneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
Nos tenues in utroque sumus, vincique parati:
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?

In Cinnam XXXVI.

PRimum est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde sequens, ut citò, Cinna, neges.
Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.

Ad Ovidium, Cæsonii exsulantis comitem. XXXVII.

MAximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est;
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronem
Ausus es, & profugi, non tua, fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exsulis isti:
Qui modò nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hoc præsens, venturaque turba; fuisse
Illi te, Senecæ quod fuit ille suo.

Ad eundem. XXXVIII.

FAcundi Senecæ potens amicus
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic est Maximus ille, quem frequenti
Felix litera paginâ salutat.

Hunc

Hunc tu per Siculas ſecutus undas,
O nullis, Ovidi, tacende linguis,
Spreviſti domini furentis iras.
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas,
Hæſit qui comes exſuli parentis.
Quis diſcrimina comparet duorum?
Hæſiſti comes exſuli Neronis.

Ad Priſcum. XXXIX.

COmmendare tuum dum vis mihi carmine mu-
Mæonioque cupis doctius ore loqui; (nus,
Excrucias multis pariter me teque diebus:
Et tua de noſtro, Priſce, Thalia placet.
Divitibus poteris muſas, elegoſque ſonantes
Mittere: pauperibus munera pexa dato.

Ad Licinium Suram. XL.

DOctorum Licini celeberrime Sura virorum,
Cujus Priſca graves lingua reduxit avos;
Redderis, heu quanto fatorum munere! nobis.
Guſtatâ Lethes penè remiſſus aquâ.
Perdiderant jam vota meum, ſecuraque flebat
Triſtitia; & lacrymis uſque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falſa querelas
Moverit: & frueris poſteritate tuâ
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reverſa diem.

De Annio. XLI.

CUm menſas habeat ferè ducentas,
Pro menſis habet Annius miniſtros:
Tranſcurrunt gabatæ volantque lances.
Has vobis epulas habere lauti.
Nos offendimur ambulante cœnâ

Ad Severum. XLII.

PArva ſuburbani munuſcula mittimus horti:
Faucibus ova tuis; poma, Severe, gulæ

Ad Urbicum, de Aucto. XLIII.

MErcari noſtras ſi te piget, Urbice, nugas;
Et jucunda tamen carmina nôſſe libet:
Pompeium quæras (& nôſti forſitan) Auctum,
Ulpioris prima Martis in æde ſedet.
Jure madens varioque togæ limatus in uſu,
Non lector meus hic, Urbice, ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros, cantatque libellos
Ut pereat chartis littera nulla meis.
Denique, ſi vellet, poterat ſcripſiſſe videri:
Sed famæ mavult ille favere meæ.
Hunc licèt à decima (nec enim ſatis antè vacabit)
Sollicites, capiet cœnula parva duos.
Ille leget; bibetis: nolis licèt, ille ſonabit:
Et cùm, jam ſatis eſt, dixeris; ille leget.

Ad Auctum. XLIV.

GRatum eſt, quòd Celeri noſtros legis, Aucte, libellos,
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, juvat,
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
Major me tanti reverentia turbat; & aures
Non auditoris, judicis eſſe puto.

In Umbrum. XLV.

OMnia miſiſti mihi Saturnalibus, Umber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies;
Bis ſenos triplices, & dentiſcalpia ſeptem:
His comes acceſſit ſpongia, mappa, calix;
Semodiuſque fabæ cum vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena ſapæ:
Parvaque cum canis venerunt coctana prunis,
Et Lybicæ ſicci ponderoſa teſta gravis
Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

In

In Naſidianum. XLVI.

SEmper manè mihi de me mera ſomnia narras,
Quæ moveant animum ſollicitentque meum.
Jam prior ad fœcem, ſed & hæc vindemia venit;
Exorat noctes, dum mihi ſagatuas.
Conſumpſi ſalſaſque molas, & thuris acervos:
Decrevere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cottis aves, non ova ſuperſunt.
Aut vigila, aut dormi, Naſidiane, tibi.

Ad Rabyrium. XLVII.

AStra polumque tuâ cepiſti mente, Rabiri,
Parrhaſiam mirâ qui ſtruis arte domum.
Phidiaco ſi digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à noſtro Piſa Tonante manus.

Ad Titum, & Cæciliano. XLVIII.

NOn cœnat ſine apro noſter, Tite, Cæcilianus,
Bellum convivam Cæcilianus habet.

Ad Jovem. XLIX.

TArpeiæ venerande rector aulæ,
Quem ſalvo duce credimus Tonantem,
Cùm votis ſibi quiſque te fatiget,
Et poſcat dare, quæ dei poteſtas:
Nil pro me mihi, Jupiter, petenti
Ne ſuccenſueris, velut ſuperbo.
Te pro Cæſare debeo rogare.
Pro me debeo Cæſarem rogare.

Ad Domitianum.

ABſtulerat totam temerarius inſtitor urbem,
Inque ſuo nullum limine limen erat,
Juſſiſti tenues, Germanice, creſcere vicos;
Et modo quæ fuerat ſemita facta via eſt.
Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in denſa nec cæca novacula turba:
Occupat aut totas nigra popina vias.

Tonsor, caupo, coquus, lanius sua limina servant,
Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

De Silio LI.

PErpetui nunquam moritura volumina Sili
Qui legis, & Latiâ carmina digna togâ;
Pierios tantùm vati placuisse recessus
Credis, & Aoniæ Bacchica serta comæ?
Sacra cothurnari non attigit ante Maronis,
Implevit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorum;
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis senis ingentem fascibus annum
Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit;
Emeritos Musis & Phœbo tradidit annos:
Proque suo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. LII.

QUi tonsor fueras torâ notissimus urbe,
Et postbæc dominæ munere factus eques:
Sicanias urbes, Ætneaque regna petisti:
Cinname, cùm fugeres tristia jura fori.
Quâ nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magister,
Non Cynicus, non tu Stoïcus esse potes,
Vendere nec vocem Siculis plausumque theatris.
Quod supereſt, iterum, Cinname, tonsor eris.

In Gargilianum. LIII.

LIs te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miser, & demens! viginti litigat annis
Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

De Labieno. LIV.

HÆredem Fabius Labienum ex asse reliquit?
Plus meruisse tamen se Labienus ait.

Ad Instantium Rufum. LV.

COmmendare meas, Instanti Rufe, Camœnas
Parce precor socero: seria forsan amat.
Quòd si nugaces admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio Fabricioque legam.

De

De Theophila, ad Canium. LVI.

HÆc est illa tibi promissa Theophila, Cani,
Cujus Ceropiâ pectora dote madent.
Hanc sibi jure petat magni senis Atticus hortus,
Nec minùs esse suum Stoïca turba velit.
Vivet opus, quodcunque per istas miseris aures;
Tam non fæmineum nec populare sapit.
Non tua Pantænis nimiùm se præferat illi,
Quamvis Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:
Castior hæc, & non doctior illa fuit.

De familia ficosa. LVII.

FIcosa est uxor, ficosus & ipse maritus:
Filia ficosa est, & gener, atque nepos.
Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus fossor, sed nec arator eger.
Cùm sint ficosi pariter juvenesque senesque,
Res mira est; ficos non habet unus ager.

Ad Paullum. LVIII.

GRatus sic tibi, Paulle, sit December:
Nec vani triplices, brevesque mappæ,
Nec thuris veniant leves selibræ:
Sed lances ferat, aut scyphos avorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu, quod te potiùs juvat capitque,
Sic vincas Noviumque Publiumque
Mandris & vitreo latrone clausos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Unctæ det favor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi magìs sinistras:
Si quisquam mea dixerit malignus
Atro carmina quæ madent veneno,
Ut vocem mihi commodes patronam,
Et quantum poteris, sed usque, clames,
Non scripsit meus ista Martialis.

Ad Maximum. LIX.

ESquiliis domus est, domus est tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet,

Hinc viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ;
Inde novum, veterem prospicis inde Jovem.
Dic, ubi conveniam: dic, quâ te parte requiram.
Quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam habitat.

Ad Philomusum. LX.

QUòd te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimiùm tibi placere.
Delectas, Philomuse: non amaris.

In Tuccam LXI.

EXigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos,
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Papilum. LXII.

DUm Saxetani ponatur cauda lacerti;
Et bene si cœnas, conchis inuncta tibi est:
Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos,
Mittis. habes nec cor, Papile, nec genium.

Ad Severum, LXIII.

POtavi modò consulare vinum.
Quæris quàm vetus atque liberale?
Ipso consule conditum: sed ipse
Qui ponebat, erat, Severe, consul,

Ad Faustinum. LXIV.

QUatenus Odrysios jam pax Romana Triones
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ,
Hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum
Mittere; jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed si parva tui munuscula quæris amici
Commodare, ferat carmina nostra puer.
At tibi captivo famulus mittetur ab Istro,
Qui Tiburtinas pascere possit oves.

Ad Lausum. LXV.

TRiginta toto mala sunt epigrammata libro,
Si totidem bona sunt; Lause, liber bonus est.

Di

De Eutrapelo. LXVI.

EUtrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
Expungitque genas; altera barba subit.

Ad Librum. LXVII.

DUm mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & argutâ picta tabella manu:
I, liber, ad Geticam Peucen, Istrumque tacentem
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, sed dulcia dona, sodali:
Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

Ad Sabellum. LXVIII.

QUòd non insulsè scribis tetrastica quædam;
Distichа quod bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror, facile est epigrammata bellè
Scribere; sed librum scribere difficile est.

In Sextum. LXIX.

AD natalitias dapes vocabar,
Essem cùm tibi, Sexte, non amicus
Quid factum est, rogo, quid repentè factum,
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quòd sum præteritus vetus sodalis?
Sed causam scio; nulla venit à me
Argenti tibi libra pustulati.
Nec levis toga, nec rudes lacernæ;
Non est sportula, quæ negociatur:
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Jam dices mihi, vapulet vocator.

De Amoribus absurdis. LXX.

SI meus auritâ gaudet glaucopide Flaccus;
Si fruitur tristi Canius Æthiope:
Publius exiguæ si flagrat amore catellæ;
Si Cronus simílem cercopithecon amat:
Delectat Marium si pernicíosus ichneumon;
Pica salutatrix si tibi, Lause, placet.

Si gelidum collo nectit Glacilla draconem;
Luſciniæ tumulum ſi Thelesina dedit:
Cæa Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hæc dominis monſtra placere ſuis?

Ad Lauſum, de ſuis libris. LXXI.

FErtur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos,
Inter delicias pulchra Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior, juveniſque, puerque,
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm ſi mea carmina cantent
Qui Nilum ex ipſa protinus ore bibunt:
Quàm meus Hiſpano ſi me ſagus impleat auro,
Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettos apes.
Non nihil ergo ſumus, nec blandæ munere linguæ
Decipimur, credam jam puto, Lauſe, tibi.

Apollinari mittit coronam roſeam. LXXII.

FElix roſa, mollibuſque ſertis
Noſtri cinge comas Apollinaris,
Quas tu nectere candidas, ſed olim,
Sic te ſemper amet Venus, memento.

Ad Creticum. LXXIII.

IActat inæqua'em Matho me feciſſe libellum:
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Matho.
Æquales ſcribit libros Calvinus & Umber,
Æqualis liber eſt, Cretice, qui malus eſt.

In Baccaram. LXXIV.

SI quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque die,
Appellat rigidâ triſtis me voce Secundus:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Penſio te coram petitur claréque, palamque:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Eſſe queror gelidaſque mihi triſtaſque lacernas:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, ſubito fias ut fidere mutus;
Dicere ne poſſis, Baccara, *quid ſit opus.*

Ad

Ad Narniam LXXV.

NArnia, ſulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda jugo;
Quid tam ſæpe meum nobis abducere Quinctum
Te juvat, & lentâ detinuiſſe morâ?
Quid Nomentani cauſſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat!
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quincto;
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De Papilo. LXXVI.

UNguentum fuerat, quod onyx modò parva gerebat:
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

In Linnm. LXXVII.

BRuma eſt, & riget horridus December;
Audes tu tamen oſculo nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, baſiare Romam.
Quid poſſis graviuſque, ſæviuſque
Percuſſus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore baſiet nec uxor,
Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu dulcior, elegantiorque;
Cujus livida naribus caninis
Dependet glacies, rigetque barba,
Qualem forficibus metit ſupinis
Tonſor Cinyphio Cilix marito.
Quare ſi tibi ſenſus eſt, pudorque;
Hybernas, Line, baſiationes
In menſem, rogo, differas Aprilem.

Epitaphium Urbici pueri. LXXVIII.

COnditus hîc ego ſum Baſſi dolor Urbicus infans:
Cui genus & nomen maxima Roma dedit.

Sex mihi de prima deerant trieteride menſes,
Ruperunt tetricæ cùm mala penſa deæ
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſerior, undas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

Ad Librum, de Caſio Sabino. LXXIX.

NOſti ſi bene Cæſium, libelle,
Montanæ decus Umbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis;
Illi tu dabis hæc vel occupato.
Inſtent mille licèt premantque curæ,
Noſtris carminibus tamen vacabit:
Nam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum tibi nominis paratur!
O quæ gloria, quàm frequens amator!
Te convivia, te forum ſonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
Uni mitteris, omnibus legêris.

Ad Caſtorem. LXXX.

OMnia, Caſtor, emis: ſic fiet, ut omnia vendas.

Ad Criſpinum LXXXI.

SIc placidum videas ſemper, Criſpine, Tonantem;
Nec te Roma minùs, quàm tua Memphis amet.
Carmine Parrhaſia ſi noſtra legentur in aula,
(Namque ſolent ſacrà Cæſaris aure frui)
Dicere de nobis, ut lector candidus, aude:
Temporibus præſtat non nihil iſte tuis.
Nec Marſo nimiùm minor eſt, doctoque Catullo;
Hoc ſatis eſt: ipſi cætera mando Deo.

Ad

Ad Ponticum. LXXXII.

POntice, per reges discurris, & omnia lustras:
Magna quidem sequeris, Pontice; magnus homo es.
Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba:
Non adhibes multos, Pontice; cautus homo es.
Pontice, te celebrem formâ natura creavit:
Dignus eras Helenâ, Pontice, pulcher homo es.
Pontice, voce tuâ posses adamanta movere:
Vox tua dulce sonat, Pontice; dulcis homo es.
Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER VIII.

Imperatori Domitiano, Cæsari Augusto, Germanico, Dacico, Valerius Martialis salutem.

OMnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitam dedisti, tibi supplicant: &, puto propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentiùs fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia successerat: quam quidem subinde aliquâ jocorum mistura variari tentavimus, ne cœlesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quàm nos satiare, omnis versus ingereret. Quamvis autem epigrammata severissimis quoque, & suprema fortuna viru ita scripta sint, ut mimicam verborum licentiam affectâsse videantur: ego tamen illu non permisi tam lascivè loqui, quam vulgò solent. Cùm pars libri & major & melior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit meminerit, non nisi religionis purificatione lustratus, accedere ad templa debere. Quod ut custodiaturum me lecturi sciant, in ipso libelli hujus limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

Ad librum suum. I.

LAutigeros Domini liber intrature penates,
Disce verecundo sanctiùs ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cæsariana veni.

Ad Janum. II.

FAstorum genitor parensque Janus
Victorem modò cùm videret Istri,
Tot vultus sibi non satis putavit;
Optavitque oculos habere plures,
Et linguâ pariter locutus omni;
Terrarum Domino, Deoque rerum

Pro-

Promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Jane pater, tuam rogamus.

Ad Musam. III.

QUinque satis fuerant, vel sex, septemve libelli;
Et nimium: quid adhuc ludere, Musa, juvat?
Sit pudor, & finis. jam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubique liber.
Et cùm rupta situ Messalæ saxa jacebunt,
Altaque cùm Licini marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram; cùm sic respondit nona sororum,
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An juvat ad tragicos soccum transferre cothurnos
Aspera vel paribus bella tonare modis;
Prælegat ut tumidus raucâ te voce magister,
Oderit & grandis virgo bonusque puer?
Scribant ista graves nimiùm, nimiúmque severi.
Quos mediâ miseros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
Agnoscat mores vita legatque suos.
Angustâ cantare licet videaris avenâ,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

Ad Domitianum. IV.

QUantus io, Latias mundi conventus ad aras
Suscipit, & solvit pro duce vota suo!
Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tantùm,
Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

Ad Macrum. V.

DUm donas, Macer, annulos puellis;
Desisti, Macer, annulos habere.

In Eutum. VI.

ARchetypis veteri nihil est odiosius Eucti,
Ficta Saguntino cymbia malo luto.

Argenti-

Argenti furiosa sui cùm stemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula mensæ:
Ferret ut hæc muros struxit Apollo lyrâ.
Hoc cratere ferox commisit prælia Rhætus
Cum Lapithis; pugnâ debile cernis opus,
Hi duo longævo censentur Nestore fundi:
Pollice de Pyllo trita columba nitet.
Hic scyphus est, in quo misceri jussit amicis
Largius Æacides, & bibit ipse merum.
Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido.
In patera, Phrygio cùm data cœna viro est.
Miratus fueris cùm prisca toreumata multùm,
In Priami cyathis Astyanacta bibes.

In Cinnam. VII.

HOc agere est caussas, hoc dicere, Cinna, disertè,
Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
Sed modò clepsydras ingenti voce petisti
Quatuor: ô quantum, Cinna, tacere potes!

Ad Janum, de reditu Cæsaris. VIII.

PRincipium des, Jane, licét velocibus annis,
Et rovoces vultu secula longa tuo:
Te primum pia thura rogent, te vota salutent:
Purpura te felix, te colat omnis honos:
Tu tamen hoc mavis, Latiæ quod contigit urbi,
Mense tuo reducem, Jane, videre Deum.

Ad Quinctum. IX.

SOlvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.
Accipe quamprimúm: brevis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

De Basso. X.

EMit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi, lucri fecit.
Adeò bene emit? inquis, immo non solvit.

Ad Domitianum. XI.

PErvenisse tuam jam te scit Rhenus in urbem:
Nam populi voces audit & ille tui.

Sar-

Sarmaticas etiam gentes, Istrumque, Getasque
Lætitiæ clamor terruit ipse novæ.
Dum te longa sacro venerantur gaudia circo,
Nemo quater missos currere sensit equos,
Nullum Roma ducem, nec te sic, Cæsar, amavit:
Te quoque jam non plus, ut velit ipsa, potest.

Ad Priscum XII.

UXorem quare locupletem ducere nolim,
Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
Non aliter fuerint fœmina virque pares.

Ad Gargilianum. XIII.

MOrio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: spic.

In eundem amicum. XIV.

PAllida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus:
Hybernis objecta notis specularia puros
Admittunt soles, & sine fœce diem.
At mihi cella datur, non totâ clausa fenestrâ,
In qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arbori ergo tuæ tutior hospes ero.

Ad Domitianum, XV.

DUm nova Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem;
Dat Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus,
Et ditant Latias tertia dona tribus;
Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos.
Nec minor ista tuæ laurea pacis erit,
Quòd tibi de sancta credis pietate tuorum,
Principis est virtus maxima, nôsse suos.

In Ciperum. XVI.

IStor qui fueras diu, Cipere,
Nunc causas agis, & ducena quæris.
Sed consumis, & usque mutuatis.

Api-

A piſtore, Cipere, non recedis;
Et panem facis, & facis farinam.

Ad Sextum. XVII.

EGi, Sexte, tuam, pactus duo millia, cauſſam.
Miſiſti nummos quot mihi: mille, quid eſt?
Narràſti nihil, inquis, & à te prodita cauſſa eſt.
Tantò plus debes, Sexte, quòd erubui.

Ad Cirinium. XVIII.

SIc tua, Cirini promas epigrammata vulgo,
Ut m cum poſſis, vel prior ipſe legi:
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
Carior ut mea ſit quam tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos poſſet cùm ſuperare modos:
Et variâ ceſſit Romani laude cothurni,
Cùm poſſet tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De Cinna. XIX.

PAuper videri Cinna vult; & eſt pauper.

Ad Varum XX.

CUm facias verſus nullâ non luce ducenos,
Vare, nihil recitas: non ſapis, atque ſapis.

De reditu Domitiani, ad Phoſphorum. XXI.

PHoſphore, redde diem; quid gaud a noſtra mora
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem. (tis?
Roma rogat placidi numquid te pigra Booтæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne venis?
Ledæo poteras abducere Cyllaron aſtro:
Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo
Quid cupidum Titana tenes? jam Xanthus & Æthon
Fræna volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Jam, Cæſar, vel nocte veni: ſtent aſtra licebit,
Non deerit populo te veniente dies.

In

In Gallicum. XXII.

INvitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum,
Hybrida ſum, ſi das, Gallice, verba mihi.

Ad ruſticum. XXIII.

ESſe tibi videor ſævus, nimiúmque guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si levis iſta tibi flagrorum cauſſa videtur,
Ex qua vis cauſſa vapulet ergo cocus?

Ad Domitianum. XXIV.

SI quid fortè petam timido gracilique libello,
Improba non fuerit ſi mea charta; dato.
Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura preceſque Jovem.
Qui fingit ſacros auro vel marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. XXV.

VIdiſti ſemel, Oppiane, tantùm
Ægrum me malè: ſæpe te videbo.

Ad Domitianum. XXVI.

NOn tot in Eois timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hircano qui fugit albus equo,
Quod tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
Delicias potuit nec numerare ſuas.
Vincit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos,
Et victoris opes divitiaſque dei.
Nam cùm captivos ageret ſub curribus Indos,
Contentus geminâ tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. XXVII.

MUnera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſenique;
Si ſapis & ſentis, hic tibi ait, morere.

De toga ſibi à Parthenio donata. XXVIII.

DIc toga, facundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cujus fama decuſque gregis?
Apula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Quâ ſaturat Calabris culta Galeſus aquis?

An

An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
Bætis in Heſperia te quoque lavit ove?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem prius aſtrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclæo decuit livere veneno;
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæque columbæ;
Cedet Erythræis cruta gemma vadis.
Sed licèt hæc primis nivibus ſint æmula dona,
Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbè
Texta, Semiramiâ quæ variantur acu.
Non Athamanteo potius me mirer in auro;
Æolium dones ſi mihi, Phryxe, pecus.
O quantos riſus pariter ſpectata movebit
Cum Pallatina noſtra lacerna toga!

De Diſtichis. XXIX.

DIſticha qui ſcribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodeſt brevitas, dic mihi, ſi liber eſt?

De ſpectaculo Scævolæ. XXX.

QUid nunc Cæſarex luſus ſpectatur arenæ,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit,
Aſpicis, ut teneat flammas, pœnâque fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus?
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat: totis paſcitur illa ſacris.
Quòd niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sævior in laſſos ire ſiniſtra focos.
Scire piget, poſt tale decus, quid fecerit antè:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi nôſſe manum.

De columba Aretullæ. XXXI.

AEra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,
Permiſſâque diu nollet abire fugâ,

Si

Si meliora piæ fas est sperare sorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc à Sardois tibi forsitan exsulis oris,
Fratre reversuro, nuncia venit avis.

Ad Paullum, de phiala. XXXII.

DE prætoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
Hâc fuerat nuper nebulâ tibi pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit unda croci.
An magis astuti derasa est ungue ministri
Bractea de fulcro (quod reor esse) tuo?
Illa potest culicem longè sentire volantem,
Et minimi pennâ papilionis agi.
Exiguæ volitat suspensa vapore lucernæ,
Et leviter fuso rumpitur icta mero.
Hoc linitur sputo Jani caryota Calendis,
Quam fert cum parvo sordidus asse cliens,
Lenta minùs gracili crescunt colocasia filo:
Plena magis nimio lilia Sole cadunt:
Nec vaga tam tenui discursat aranea tela;
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
Crassior in facie vetulæ stat creta Fabullæ:
Crassior offensæ bulla tumescit aquæ,
Fortior & tortos servat vesica capillos,
Et mutat Latias spuma Batava comas.
Hâc cute Ledæo vestitur pullus in ovo;
Talia lunatâ splenia fronte sedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cùm mittere posses?
Mittere cùm posses vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleam cùm mittere pos-
Denique cùm posses mittere, Paulle, nihil. (ses?

In Jactatorem. XXXIII.

ARchetypum Myos argentum te dicis habere:
Quod sine te factum est, hoc magis archetypum est.

In Peſſimos conjuges. XXXVI.

CUm ſitis ſimiles, pareſque vitâ,
Uxor peſſima, peſſimus maritus ;
Miror, non bene convenire vobis.

Ad Domitianum. XXXV.

REgia pyramidum, Cæſar, miracula ride:
Jam tacet Eôum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhaſiæ labor eſt Mareoticus aulæ?
Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas adſurgere montes:
Theſſalicum brevior Pelion Oſſa tulit.
Æthera ſic intrat, nitidis ut conditus aſtris,
Inferiore toner nube ſerenus apex.
Et priùs arcano ſatietur lumine Phœbi,
Naſcentis Circes quàm videt ora patris.
Hæc, Auguſte, tamen, quæ vertice ſidera pulſat,
Par domus eſt cœlo : ſed minor eſt domino.

Ad Tolycarmum. XXXVI.

QUòd Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuiſſe putas?
Debuit hæc, inquis. tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.

Ad Meliorem. XXXVII.

QUi præſtat pietate pertinaci
Senſuro bona liberalitatis,
Captet forſitan, aut vicem repoſcat.
At ſi quis dare nomini relicto
Poſt manes, tumulumque perſeveret,
Quærit quid niſi parciùs dolere:
Refert ſis bonus, an velis videri.
Præſtas hoc, Melior, ſciente famâ:
Qui ſolemnibus anxius ſepulti
Nomen non ſinis interire Blæſi ;
Et de munifica profuſus arca
Ad natalitium diem colendum,
Scribarum memori piæque turbæ

Quòd

Quòd donas, facis ipſe B'æſianum.
Hoc longùm tibi vita dum manebit,
Hoc & poſt cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXVIII.

QUi Pallatinæ caperet convivia menſæ,
Ambroſiaſque dapes, non erat antè locus.
Hic haurire decet ſacrum, Germanice, nectar.
Et Ganymedeâ pocula mixta manu.
Eſſe velis, oro, ſervus conviva Tonantis,
At tu ſi properas, Jupiter ipſe veni.

Ad Priapum XXXIX.

NOn horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, cuſtos,
Ex quo natus es, & potes renaſci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et ſylvam domini foeis reſerves.
Si defecerit hæc, & ipſe lignum es.

Ad Fauſtinum. XL.

TRriſtis Athenagoras non miſit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere menſe ſolet.
An ſit Athenagoras triſti, Fauſtine, videbo!
Me certè triſtem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. XLI.

SI te ſportula major ad beatos
Non corruperit, ut ſoleat: licebit
De noſtro, Matho, centies laveris.

In Fabium & Chriſtillam. XLII.

EFfert uxores Fabius, Chriſtilla maritos;
Funereamque toris quaſſat uterque facem.
Victores committe Venus: quos iſte manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Ad Titullum. XXIII.

TItulle, moneo, vive ſemper; hoc ſerum eſt;
Sub pædagogo cœperis licet, ſerum eſt,
At tu, miſer Titulle, nec ſenex vivis;
Sed omne limen conteris ſalutator,
Et manè ſudas urbis oſculis udus.

Foroque triplici ſparſus ante equos omnes,
Ædemque Martis, & coloſſon Auguſti,
Curris per omnes tertiaſque quinctaſque.
Rape, congere, aufer, poſſide: relinquendum eſt.
Superba denſis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Kalendarum:
Jurabit heres, te nihil reliquiſſe;
Supraque pluteum te jacente, vel ſaxum,
Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
Ridebit omnes hic ſuperbior flentes.

Ad Flaccum, de reditu Pro. Terentii. XLIV.

PRiſcus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento ſplendeſcat turbida limo
Amphora conteno conſule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida menſis?
Tam juſto dabitur quando calere mero?
Cùm te, Flacce, mihi redder Cytherëia Cypros,
Luxuriæ fiet tam bona cauſa meæ.

In varie ſe tondentem. XLV.

PArs maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt,
Pars vulſa eſt: unum quis putet eſſe caput?

De abolla Criſpini. XLVI.

NEſcit cui dederit Tyriam Criſpinus abollam,
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quiſquis habes, humeris ſua munera redde, preca-
Non hoc Criſpinus, te ſed abolla rogat. (mur:
Non quicunque capit ſaturatas murice veſtes,
Nec niſi deliciis convenit iſte color.
Si te præda juvat fœdique inſania lucri,
Quò poſſis meliùs fallere, ſume togam.

De Aſpro. XLVII.

FOrmoſam planè ſed cæcus diligit Aſper.
Plus ergo, ut res eſt, quàm videt, Aſper amat.

Ad Domitianum. XLVIII.

QUanta Gigantei memoratur menſa triumphi,
Quantaque nox ſuperis omnibus illa fuit;

Quã

Quâ bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
Et licuit Faunis poscere vina Jovem:
Tanta tuas, Cæsar, celebrant convivia laurus:
Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecum, populusque, patresque;
Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus, quanto majora dedisti;
Promissa est nobis sportula, recta data est.

De phiala Instantii Rufi. XLIX.

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus est, an, Polyclete, tua?
Livescit nullâ caligine fusca, nec odit
Exploratores nubila massa focos
Vera minùs flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix pustula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem,
Plurima cùm tota lampade Luna nitet.
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror,
Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, & tu
Ipse tua pasci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore sonat.
Sic Methymnæo gavisus Arione delphin
Languida non tacitum perfreta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus.
Non grege de domini, sed tua, Ceste, manus.
Ceste decus mensæ, misce Setina: videtur
Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis instanti littera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.

Ad Ceditianum, de puero tonsore suo. L.

Tonsorem puerum, sed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis.
Drusorum cui contigêre barbæ,
Æquandas semel in genas rogatus,
Rufo, Ceditiane, commodavi.
Dum jussus repetit pilos eosdem,

Censurâ speculi manum regente;
Expingitque cutem, facitque longam
Detorsi epaphæresim capillis;
Barbatus mihi tonsor est reversus.

In Catullum. LI.

FOrmosissima quæ fuere, vel sunt;
Sed vilissima quæ fuere, vel sunt;
O quam te fieri, Catulla, vellem
Formosam minùs, aut magis pudicam:

Ad Domitianum. LII.

MAgna licèt toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipse tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæsar;
Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad eundem de leone. LIII.

AUditur quantum Massyla per avia murmur,
Innumero quoties sylva leone furit;
Pallidus attonitos ad Pœna mapalia pastor
Cum revocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausonia fremuit modò terror arena.
Quis non esse gregem crederet? unus erat.
Sed cujus tremerent ipsi quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem spargit honorem
Aurea lunatæ cùm stetit unda jubæ!
Grandia quàm decuit latum venabula pectus,
Quantaque de magna gaudia morte tulit!
Unde tuis, Libye, tam felix gloria sylvis?
A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
Hanc tibi vel frater, vel pater ipse, feram.

Ad Flaccum. LIV.

TEmporibus nostris ætas cùm cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma suo:
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tantâ bella sonare tubâ.

Sin

Sint Mecænates, non deerunt, Flacce. Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves:
Risit Tuscus eques, pauperratemque malignam
Reppulit, & celeri jussit abire fugâ.
Protinus Italiam concepit, & Arma virumque
Qui modò vix Culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos Marsosque loquar, ditataque vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, si munera Mecænatis
Des mihi? Virgilius non ero, Marsus ero.

De Picente. LV.

TReis habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum.
Collegitque sinu fragmenta novissima laxi
Oris, & aggestâ contumulavit humo.
Ossa licet quondam defuncti non legat hæres:
Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

In Artemidorum. LVI.

CUm tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ,
Possim te Sagarum jure vocare meum,

In luscum furem. LVII.

ADspicis hunc uno contentum lumine, cujus
Lippa sub attrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput; nihil est furacius illo:
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu convivam cautus vitare memento:
Tunc fuerit atque oculo luscus utroque videt,
Pocula sollicitis perdunt ligulasque ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,
Et tectus lænis sæpe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudare lucernâ
Erubuit fallax, ardeat illa licèt.
Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosâ
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

In Claudiam. LVIII.

SUmma Palatini poteras æquare Colossi,
Si fieres brevior, Claudia, sesquipede.

In Carinum. LIX.

LIvet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, unde pendeat, ramos,
Non jam quòd orbe cantor & legor toto;
Nec umbilicis quòd decorus & cedro
Spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
Sed quòd sub urbe rus habemus æstivum,
Veniumque mulis, non ut ante, conductis.
Qui dampnecabor, ô Severe, liventi?
Hoc optor mulas habeat, & suburbanum

De Picente. LX

SCribit in aversâ Picens epigrammata chartâ:
Et dolet, averso quòd facit ille deo.

In Clytum. LXI.

UT poscas, Clyte, munus, exigasque,
Uno nasceris octies in anno;
Et solas, puto tresve, quatuorve
Non natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi levior licebit
Tritis litoris aridi lapillis.
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie albicante plumas,
Aut massam modò lactis alligati;
Tu nobis, Clyte, jam senex videris.
Tam multos quis enim fuisse credat,
Natales Priamive, Nestorisve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd si ludis adhuc, semelque nasci
Uno jam tibi non sat est in anno;
Natum te, Clyte, nec semel putabo.

Ad Domitianum. LXII.

HIc ubi Fortunæ Reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat:

Hic

Hic ſtetit Arctoi formoſus pulvere belli
Purpureum fundens Cæſar ab ore jubar.
Hic lauro redimita comas, & candida cultu
Roma ſalutavit voce manuque ducem
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
Stat ſacer edomitis gentibus arcus ovans.
Hic geminis currus numerant elephanta frequentem:
Sufficit immenſis aureus ipſe jugis.
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hos aditus urbem Mavortis habere decet.

De Conſulatu Silii. LXIII.

AUguſto pia thura victimaſque
Pro noſtro date Silio, Camœnæ.
Bis ſenos jubet en redire faſces
Nato conſule, nobilique virgâ
Vatis Caſtaliam domum ſonare,
Rerum prima ſalus & una Cæſar,
Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet
Felix purpura, tertiuſque conſul.
Pompeio dederit licèt ſenatus,
Et Cæſar genero ſacros honores;
Quorum pacificus ter ampliavit
Janus nomina, Silius frequentes
Mavult ſic numerare conſulatus.

In Cæcilianum. LXIV.

HOras quinque puer nondum tibi nunciat, & tu
Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.
Cum modò diſtulerint raucæ vada monia quartæ,
Et Floralicias laſſet arena feras.
Curre, age, & illotos revoca, Calliſte, miniſtros:
Sternantur lecti: Ceciliane, ſede.
Caldam poſcis aquam? ſed nondum frigida venit:
Alget adhuc nudo clauſa culina foco.
Manè veni potiùs, nam curre quincta moretur?
Aut cur non ſerò, Cæciliane, venis?

Ad Entellum. LXV.

QUi Coreyræi vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ preferat ille domo.
Invida purpureos urat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
Concita perspicuâ vivit vindemia geminâ,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Velarum lucet sic per bombycina corpus:
Calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum sterilis ferre jubetur hyems.

In Vacerram. LXVI.

MIraris veteres, Vacerra, solos,
Nec laudas nisi mortuos poëtas,
Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
Non est, ut placeam tibi, perire.

De Nerva. LXVII.

QUanta quies, placidi tanta est facundia Nervæ;
Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
Cùm secare sacrum largo Permissida posset
Ore, verecundam maluit esse sitim:
Fieriam tenui frontem redimire coronâ
Contentus, famæ nec dare vela suæ.
Sed tamen hunc nostri scit tempo is esse Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

In Posthumianum, LXVIII.

QUatuor argenti libras mihi tempore brumæ
Misisti ante annos, Posthumiane, decem.
Speranti plures (nam stare, aut crescere debent
Munera) venerunt plus minúsve duæ.
Tertius & quartus multò inferiora tulerunt.
Libra fuit quincto septitiana. quid est?
Bassalem ad sextulam sexto pervenimus anno.
Post hunc in cotula rasa selibra data est.
Octavus ligulam misit sextante minorem:
Nonus aculeo vix cochleare tulit.

Quod

Quod mittat nobis decimus jam non habet annus,
Quattuor ad libras, Posthumiane, redi.

Librum suum Artano mittit. LXIX.

NOndum murice cultus, asperoque
Morsu pumicis aridi politus,
Artanum properas sequi, libelle:
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni,
Ad leges jubet annuosque fasces:
Votis quod paribus tibi petendum est,
Continget locus ille, & hic amicus,
Quàm vellem fieri meus libellus!

In malum medicum. LXX.

HOplomachus nunc es, fueras ophthalmicus an-
Feciſti medicus, quod facis hoplomachus. (te

De Gallo Lingono, ad Lucanum. LXXI.

DUm repetit serâ conductos nocte penates
Lingonus à Tecta Flaminiaque recens;
Expulit offenso vitiatum pollice talum,
Et jacuit toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus, quâ se ratione moveret?
Ingemuit domino servulus unus erat.
Tam macer, ut minimam posset vix ferre lacernam,
Succurrit misero casus, opemque tulit.
Quattuor inscripti portabant vile cadaver.
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus submissâ voce precatur,
Ut quocunque velint corpus inane ferant.
Permutatur onus, strataque tollitur altè
Grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane videtur,
Cui meritò dici, *mortue Galle*, potest.

In Gallicum. LXXII.

DIc verum mihi, Marce, die amabo;
Nil est quod magis audiam libenter:
Sic & cùm recitas tuos libellos,
Et causſam quoties agis clientis,

Oras, Gallice, merogaſque ſemper.
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid ſit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad liberum amicum. LXXIII.

LIber, amicorum dulciſſima cura tuorum,
Liber, in aterna vivere digne roſa:
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea ſerta caput.
Qui ſic vel medio finitus vixerit ævo,
Longior huic facta eſt, quàm data vita fuit.

De ludis Stellæ ad Cæſarem LXXIV.

QUos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæe tuos:
Fecit Hyperborei celebratos Stella triumphi.
O pudor! ô pietas! & parat eſſe parum.
Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec linea dives
Ceſſat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciva numiſmata nimbis:
Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras.
Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & abſens
Sortitur dominos, ne laceretur avis.
Quid numerem currus, terdenaque præmia palmæ,
Quæ dare non ſemper conſul uterque ſolet?
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
Quòd ſpectatorem te tua laurus habet.

In Fabullam. LXXV.

OMnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetuliſque fœdiores;
Has ducis comites, trahiſque tecum:
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formoſa, Fabulla, ſic puella es.

Ad Domitianum. LXXVI.

SAnctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæſar, ſecula cana mori;

Cùm

Cùm veteres Latiæ ritus renovantur arenæ,
Et pugnat virtus simpliciore manu.
Sic priscis servatur honos, te præside, templis,
Et casa tam culto sub Jove numen habet.
Sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora:
Debentur quæ sunt, quæque fuere, tibi.

De Gellia, ad Papirianum. LXXVII.

NOn per mystica sacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per deos deasque
Jurat Gellia: sed per uniones.
Hos amplectitur, hos deosculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat sorores:
Hos natis amat acriùs duobus,
His si quo careat misella casu,
Victuram negat esse se nec horam.
Eheu, quàm bene nunc, Papiriane,
Annei faceret manus Sereni!

Ad Domitianum. LXXVIII.

DAnte tibi turba querulos, Auguste libellos,
Nos quoque, qui domino carmina parva damus,
Posse deum rebus pariter Musisque vacare
Scimus; & hæc etiam serta placere tibi.
Fer vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque sumus.
Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex edera civica nostra tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IX.

Ad Avitum. I.

NOn te celabis, ſublimi pectore vates,
Cui refere: ſerus præmia digna cinis.
Hoc tibi ſub noſtra breve carmen imagine vivat,
Quam non obſcuris jungis, Avite, viris,
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus:
Quem non miraris, ſed puto, lector, amas.
Majores majora ſonent: mihi parva locuto
Sufficit in veſtras ſæpe redire manus.

Martialis Turanio ſuo. S.

AVe, mi Turani, frater cariſſime Epigramma, quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum ſcripſimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putavi, ne ignoraret Avitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

De templo Flaviæ gentis. II.

DUm Janus hyemes, Domitianus autumnos,
Auguſtus annis commodabit æſtates;
Dum grande famuli nomen aſſeret Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum;
Tarpeia ſummi ſaxa dum patris ſtabunt:
Dum voce ſupplex, dumque thure placabit
Matrona dives dulce Julium numen:
Manebit altum Flaviæ decus gentis,
Cum ſole, & aſtris, eumque luce Romana.
Invicta quidquid condidit manus, cœlum eſt.

Ad Domitianum. III.

QUantum jam ſuperis, Cæſar, cœloque dediſti,
Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;

Grandis

Grandis in æthereo licèt auctio fiat Olympo,
Coganturque Dei vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,
Decidat tecum qua pater ipse deûm
Pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis,
Quid pro Tarpeiæ frondis honore potest?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alciden, Phœbumque, pioſque Lacones?
Addita quid Latio Flavia templa polo?
Exspectes, & sustines, Auguste, necesse est:
Nam tibi quod solvat non habet æra Jovis.

In Paullam. IV.

NUbere vis Prisco, non miror, Paulla: sapisti.
Ducere te non vult Priscus: & ille sapit.

Ad Domitianum. V.

TIbi, summe Rheni domitor, & parens orbis,
Pudice princeps, gratias agunt urbes;
Populos habebunt: parere jam scelus non est,
Qui nec cubili fuerat ante te quondam
Pudor, esse per te cœpit & lupanari.

In Afrum. VI.

DIcere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus Avo.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terque reverso:
Jam satis est, non vis, Afer, avere: vale.

Ad Bithynicum. VI.

NIl tibi legavit Fabius, Bithynice, noli:
Annus, si memini, millia sena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
Annua legavit milia sena tibi.

In Cantharum. VIII.

COenes, Canthare, cùm foris libenter:
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces monemus;
Liber non potes, & gulosus esse.

De

De Earino Domitiani. IX.

NOmen cum violis roſiſque natum,
Quo pars optima nuncupatur anni;
Hyblam quod ſapit, Atricoſque flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quòd ſi Parrhaſia ſones in aula;
Reſpondent veneres Cupidineſque:
Nomen nobile, molle, delicatum
Verſu dicere non rudi volebam:
Sed tu ſyllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen Poëtæ,
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum,
Et quos ἄρης ἄρας decet ſonare?
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeveriores.

De eodem. X.

SI daret autumnus mihi nomen, θερίαν eſſem:
Horrida ſi brumæ ſidera, χειμερίαν
Dictus ab æſtivo θέρειν tibi menſe vocarer.
Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt?

De eodem. XI.

NOmen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
Cùm breve Ceeropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea ſuâ ſcribere gaudet acu.
Nomen, Erythræis quod litera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet:
Quod penna ſcribente grues ad ſidera tollant;
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe domo.

In amicum cænipetam. XII.

HUne, quem cœna tibi, quē menſa paravit amicū,
Eſſe putas, fidæ pectus amicitiæ?

Aprum

Aprum amat, & mullos, & sumen, & ostrea, non te.
Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

De Chloe. XIII.

INscripsit tumulo septem celebrata virorum,
Se fecisse, Chloë: quid potè simplicius?

De Coma Earini. XIV.

COnsilium formæ speculum, dulcesque capillos
Pergameo posuit dona sacrata deo
Ille puer tota domino gratissimus aula,
Nemine qui signat tempora verna suo.
Felix, quæ tali censetur munere, tellus!
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

De eadem ad Æsculapium. XV.

LAtonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras pensa, brevesque colos:
Hos tibi laudatos domino sua vota capillos
Ille tuus Lucia misit ab urbe puer.
Addidit & nitidum sacratis crinibus orbem,
Quo felix facies judice tota fuit.
Tu juvenile decus serva, ne pulchrior ille
In longa fuerit, quàm breviore coma.

Ad Domitianum. XVI

ESt mihi, sitque precor longùm te præside, Cæsar,
Rus minimum: parvi sunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det sitientibus hortis,
Curva laboratas antlia rotat aquas.
Sicca domus queritur nullo serore foveri,
Cùm mihi vicino Martia fonte soror.
Quam dederis nostris, Auguste, Penatibus undam,
Castalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

In Sabellum. XVII

LAudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Ad Domitianum XVIII.

HÆc quæ tota patet tegiturq; & marmor, & auro,
Infantis domini conscia terra fuit.

Felix

Felix quæ tantis ſonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitque manus?
Hic ſteterat veneranda domus, quæ præſtitit orbi,
Quod Rhodos, aſtrifero quod pia Creta polo.
Curetes texêre Jovem crepitantibus armis,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit Superûm pater, & tibi, Cæſar,
Pro jaculo & parma, fulmen & ægis erat.

Ad Paſtorem XIX.

CRedis ab hoc me, Paſtor, opes fortaſſe rogare:
Propter quod vulgus, eraſſaque turba rogat;
Ut Setina meos conſumat gleba ligones,
Et ſone innumerâ compede Tuſcus ager;
Ut Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes,
Et crepet in noſtris aurea lamna toris;
Nec labris niſi magna meis chryſtalla terantur,
Et faciant nigras noſtra Falerna nives:
Ut Canuſinatus noſtro Syrus aſſere fudet,
Et mea ſit culto ſella cliente frequens:
Ut lutulenta linas Tyrias mihi mula laeernas,
Et Maſſyleum virga gubernet equum.
Eſt nihil ex iſtis: ſuperos ac ſidera teſtor.
Ergo quid? ut donem, Paſtor & ædificem.

Ad Carum XX.

OCui virgineo flaveſcere contigit auro,
Dic ubi Palladium ſit tibi, Care, decus?
Adſpicis en domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has ultro noſtra corona comas.
Albanæ livere poteſt pia quercus olivæ,
Cinxerit invictum quòd prior illa caput.

Ad Eundem. XXI.

QUis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies; hæc ſunt Jovis ora ſereni:
Sic tonat ille deus, cùm ſine nube tonat.
Non ſolam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
Effigiem domini quam colis, illa dedit.

De

De Nerva XXII.

AUdet facundo qui carmina mittere Nervæ,
Pallida donabit glaucina, Coſme, tibi:
Pæſano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliva lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quòd conſcia vatis
Judicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſcivum juvenis cùm tibi luſit opus.

Epitaphium Latini. XXIII.

DUlce decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum; plauſus, deliciæque tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Solvere qui Curios, Fabricioſque graves.
Sed nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro,
Et ſolâ tantùm ſcenicus arte feror.
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe:
Interiùs mentes inſpicit ille deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Jovis.

Epitaphium Philænis. XXIV.

SCecula Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſenectæ,
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboïcæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora: major erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet! non illam mille cataſtæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magiſtri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo,
Quæ ſciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollique regaris arenâ,
Ne tua non poſſint eruere oſſa canes.

In pietatem Nigrinæ. XXV.

CAppadocum sævis Antistius occidit oris
Rusticus ô tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
Et questa est longas non satis esse vias:
Cùmq. daret sanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
Visa sibi est rapto bis viduata viro.

De Velii votivo anser, ad Cæsarem. XXVI.

DUm comes Arctois hæreret Cæsaris armis
Velius, hanc Marti pro duce vovit avem,
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poscebat jam sibi vota deus.
Ipsa suas anser properavit lætus ad aras;
Et cecidit sanctis hostia parva focis.
Octo vides patulo pendere numismata rostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non sanguine, Cæsar,
Victima, jam ferro non opus esse docet.

De templo gentis Flaviæ. XXVII.

JUpiter Idæi risit mendacia busti,
Dum videt Augusti Flavia templa poli:
Atque inter mensas largo jam nectare fusus,
Pocula cùm Marti traderet ipse suo;
Respiciens Phœbum pariter Phœbique sororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat;
Cnossia vos, inquit, nobis monumenta dedistis:
Cernite quàm plus sit Cæsaris esse patrem.

In Philomusum. XXVIII.

ARtibus his semper cœnam, Philomuse, mereris,
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis quid in Arsacia Pecorus deliberat aula:
Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata resignas;
Victricem laurum quàm venit antè vides.
Scis quoties Phario madeat Jove fusca Syene:
Scis quota de Libyco litore puppis eat:

Cujus

Cujus Juleæ capiti nascantur olivæ;
Destinet æthereus cui sua serta pater.
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me;
Hâc lege: ut nantes nil, Philomuse, novi.

In Gallam. XXIX.

CUm sis ipsa domi, mediâ exornare Suburrâ,
Fiunt absentes & tibi, Galla, comæ:
Nec dentes aliter quàm Serica nocte reponis;
Atque jaces centum condita pyxidibus:
Nec tecum facies tua dormit, ut innuis illo,
Quod tibi prolatum est manè, supercilio.

Ad Agathinum. XXX.

SUmma licèt velox, Agathine, pericula fugas,
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem sequitur, tenuesque reversa per auras,
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue sedet.
Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo,
Et rapiant celeres vela negata Noti:
Securos pueri neglecta perambulat artus,
Et nocet artifici ventus & unda nihil.
Ut peccare velis, cùm feceris omnia, falli
Non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

De Natali Cæsoniæ. XXXI.

PRima Palatino lux est hæc orta tonanti,
Optasset Cybele quâ peperisse Jovem.
Hæc & sancta mei genita est Cæsonia Rufi:
Plus debet matri nulla puella suæ.
Lætatur geminâ votorum sorte maritus,
Contigit hunc illi quòd bis amare diem.

Ad Apollinem pro Stella. XXXII.

CAmpis dives Apollo sic Myrinis,
Sic semper senibus fruare cycnis;
Doctæ sic tibi serviant sorores,
Nec Delphis tua mentiatur ulli;
Sic Pallatia te colant, amentque:
Bis senos citò te rogante fasces

Det

Det Stellæ bonus annuatque Cæsar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Casurum tibi rusticas ad aras
Ducam cornibus aureis juvencum.
Nata est hostia, Phœbe, quid moraris?

De statua Herculis juxta mensam Vindicis. XXXIII.

HIc, qui dura sedens porrecto saxa leone
Mitigat exiguo magnus in ære deus,
Quæque tulit, spectat resupino sidera vultu,
Cujus læva calet robore, dextra mero:
Non est fama recens, nec nostri gloria cœli:
Nobile Lysippi munus opusque vides.
Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,
Qui citò perdomito victor in orbe jacet.
Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:
Jusserat hic Syllam ponere regna trucem.
Offensus variæ tumidis terrotibus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare lares,
Utque fuit quondam placidi convivа Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis esse deus.

De eadem statua. XXXIV

ALeiden modò Vindicis rogabam,
Esset cujus opus laborque felix.
Risit (nam solet hoc) levique nutu,
Græcè numquid, ait, poëta nescis?
Inscripta est basi, indicatque nomen.
Ἀυσίππε lego, Phidiæ putavi.

Ad Marcellinum. XXXV.

MIles Hyperboreos modò. Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris sidera pigra poli;
Ecce Promethæ rupes & fabula montis
Quàm propè sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cùm conclamata querelis
Saxa senis dices: durior ille fuit.
Et licet hoc addas: potuit qui talia ferre.
Humanum meritò finxerat ille genus.

In

In Gellium. XXXVI.

GEllius ædificat semper: modò limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitque seras:
Nunc has nunc illas mutat, reficitque fenestras,
Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere possit amico
Unum illud verbum Gellius, *ædifico.*

In Pannicum. XXXVII.

DEmocritos, Zenonas, inexplicitosque Platonas,
Quidquid & hirsutis squallet imaginibus,
Sic quasi Pythagoræ loqueris successor, & hæres;
Præpendet mento nec tibi barba minor.
Tu qui sectarum causas & pondera nôsti,
Die mihi, scortari, Pannice, dogma quod est?

In Gallicum. XXXVIII.

HÆredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares sacra, caputque tuum.
Credidimus (quis enim damnet sua vota libenter?)
Et spem muneribus fovimus usque datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Misimus, Ætola de Calydone putes.
At tu continuò populumque patresque vocâsti:
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipse ego (quis credat?) conviva nec ultimus hæsi:
Sed nec costa data est caudave missa mihi.
De quadrante tuo quid sperem, Gallice? nulla
De nostro nobis uncia venit apro.

De toga à Partheniо sibi donata. XXXIX.

HÆc est illa meis multùm cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus: in hanc ibam conspiciendus eques;
Dum nova, dum nitidâ fulgebat splendida lanâ,
Dumque erat autoris nomine digna sui.
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam possis niveam dicere jure togam.

Quid

Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
Hæc toga jam non est Partheniana: mea est.

Ad Gaurum. XL.

INgenium mihi, Gaure, probat sic esse pusillum.
Carmina quòd faciam quæ brevitate placent.
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es,
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano & Tullo. XLI.

QUòd semper superos invito fratre rogâsti,
Hoc, Lucane, tibi contigit, antè mori.
Invidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, memorisque habitator amœni
Esse tuo primùm nunc sine fratre cupis,
Et si jam nitidis alternus venit ab astris;
Pro Polluce mones Castora, ne redeat.

Ad Quinctum Ovidium. XLII.

SI credis mihi, Quincte (quòd mereris)
Natales, Ovidi, tuos Aprilem.
Ut nostras amo Martias Kalendas.
Felix utraque lux; diesque nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic vitam tribuit, sed hic amicum,
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

Ad eundem. XLIII.

NAtali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera, tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendum est monitis, fiat quod uterque jubemus:
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.

Ad cognatum. XLIV.

SI mihi Picenâ turdus palleret olivâ,
Tenderet aut nostras sylva Sabina plagas.
Aut erescente levis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:

Cara

Cara daret ſolenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior eſſet avus.
Nunc ſturnos inopes, fringillarumque querelas
Audit, & arguto paſſere vernat ager.
Inde ſalutatus picæ reſpondet arator:
Hinc propè ſumma rapax milvus in aſtra volat.
Mittimus ergo tibi parvæ munuſcula cortis,
Qualia ſi recipis, ſæpe propinquus eris.

Ad Flaccum, de Chariſtiis. XLV.

Luce propinquorum, quâ plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce paro:
Succurrit nobis ingens oneroſaque turba;
In qua ſe primum quiſque meumque putat.
Demein ſſe duos, votum eſt: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, grave eſt.
Quâ poſſum ſolâ veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

In Hedylum XLVI.

Nil eſt tritius Hedyli lacernis.
Non anſæ veterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam ſecant ſalebræ,
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tuſcâ ligo vineâ politus,
Nec pallens roga mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec raſum caveâ latus biſontis,
Nec dens jam ſenior ferocis apri.
Res una eſt tamen, ipſe non negabit,
Frons eſt tritior Hedyli lacernis.

Ad Nympham Sabini. XLVII.

Nympha ſacri regina lacus, cui grata Sabinus
Et manſura pio munere templa dedit,
Sic montana tuos ſemper colat Umbria fontes,
Nec tua Baiana Sarſina malit aquas:
Excipe ſollicitos placidè, mea dona, libellos:
Tu fueris Muſis Pegaſis unda meis.

Nym-

Nympharum templis quisquis sua carmina donat.
Quid fieri libris debeat, ipse monet.

In Mamurram. XLVIII.

IN septis Mamurra diu multúmque vagatus,
Hic ubi Roma suas aurea vexat opes;
Inspicit Illyricos grandes, oculisque pererrat
Non hos quos primæ prostituere casæ,
Sed quos arcanæ servant tabulata carastæ,
Et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde satur mensas, & operitos exuit orbes,
Expositumque altè pingue popposcit ebur:
Et testudineum mensus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non satis esse suo.
Consuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpavit statuas, & Polyclete, tuas.
Et turbata brevi questus crystallina vitro,
Myrrhina signavit sepositque decem.
Expendit veteres calathos, & si qua fuerunt
Pocula Mentoreâ nobilitata manu.
Et virides picto gemmas numeravit in auro,
Quidquid & in nivea grandius aure sonat.
Sardonychas veros mensa quæsivit in omni,
Et pretium magnis fecit iaspidibus
Undecimâ lassus cùm jam discederet horâ,
Asse duos calices emit, & ipse tulit.

Sabino mittit coronam roseam. XLIX.

SEu tu Pæstanis genita es, seu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto;
Seu modò Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut nostro videare corona Sabino?
De Nomentano te putet esse meo.

De Platano Cæsaris. L.

IN Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris,
Quà dives placidum Corduba Bætin amat;
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et linit Heſperium bractea viva pecus:

Ædibus

Ædibus in mediis totos amplexa Penates
Stat platanus densis Cæsariana comis:
Hospitis invicti posuit quam dextera felix.
Cœpit & ex illa crescere virga manu.
Auctorem dominumque nemus sentire videtur:
Sic viret, & ramis sidera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni:
Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
Dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
Terruit & tacitam fistula sera domum
Atque oluere lares commissatore Lyæo,
Crevit & effuso latior umbra mero:
Hesternisque rubens dejecta est herba coronis,
Atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis: ô magni Cæsaris arbor,
Ne metuas ferrum sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
Non Pompeianæ te posuere manus.

De Philæni. LI.

TInctis murice vestibus quòd omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non est ambitiosa, nec superba:
Delectatur odore, non colore.

De statua Domitiani LII.

HErculis in magni vultus descendere Cæsar
Dignatus, Latiæ dat nova templa viæ:
Qua, Triviæ nemorosa petit dum regna, viator
Octavum domina marmor ab urbe legit.
Antè colebatur votis, & sanguine largo:
Majorem Alciden nunc minor ipse colit.
Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
Illi securus vota minora facit.

Ad Herculem, de eadem statua LIII.

ALcides, Latio nunc agnoscende Tonanti,
Postquam pulchra dei Cæsaris ora geris:
Si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
Cesserunt manibus cùm fera monstra tuis:

Argolico famulum non te servire tyranno
Vidissent gentes, sævaque regna pati:
Sed tu jussisses Eurysthea, nec tibi fallax
Portâsset Nessi perfida dona Lichas.
Oetæi sine lege rogi securus adisses
Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec Styga vidisses, Tartareumque canem.

In Magistrum ludi LIV.

QUid tibi nobiscum est, ludi scelerate magister,
Invisum pueris virginibusque caput?
Nondum cristati rupere silentia galli:
Murmure jam sævo verberibusque tonas.
Tam gravè percussi incudibus æra resultant,
Caussidicum medio cùm faber aptat equo.
Mitior in magno clamor fuit amphitheatro,
Vincenti parmæ cùm sua turba favet.
Vicini somnum non totâ nocte rogamus:
Nam vigilare leve est, pervigilare grave.
Discipulos dimitte tuos, vis, garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

In Cæcilianum. LV.

DIxerat ô mores! ô tempora! Tullius olim,
Sacrilegum strueret cùm Catilina nefas;
Cùm gener atque socer diris concurreret armis,
Mœstaque civili cæde maderet humus.
Cur nunc ô mores! cur nunc ô tempora! dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?
Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:
Pace frui certâ, lætitiâque licet.
Non nostri faciunt, tua quòd tibi tempora sordent;
Sed faciunt mores. Cæciliane, tui.

De leone & ariete. LVI.

MAssyli leo fama jugi, pecorisque maritus
Lanigeri mirum, quâ coïere fide.
Ipse licet videas, cavea stabulantur in una,
Et pariter socias carpit uterque dapes.

Nec

Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
Concordem ſatiat ſed rudis ægna famem.
Quid meruit terror Nemees, quid proditor Helles,
Ut niteant celſi lucida ſigna poli?
Sidera ſi poſſent pecudeſque feræque mereri;
Hic aries aſtris, hic leo dignus erat.

Ad Liberum. LVII.

LIber, Amyclæâ frontem redimite coronâ,
Qui quatis Auſoniâ verbera Graia manu.
Clauſa mihi texto cùm prandia vimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit:
Atqui digna tuo ſi nomine munera ferres,
Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

In Sutorem LVIII.

DEntibus antiquas ſolitus producere pelles,
Et mordere luto putre vetuſque ſolum,
Præneſtina tenes defuncti rura patroni;
In quibus, indignor, ſi tibi cella fuit.
At me literulas ſtulti docuere parentes:
Quid cum grammaticis rhetoribuſque mihi?
Frange leves calamos, & ſcinde, Thalia, libellos:
Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

De Effigie Camoni. LIX.

EFfigiem tantùm pueri pictura Camoni
Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nullâ ſignavit imagine vultus.
Dum timet ora pius muta videre pater.

De Balneo Tuccæ. LX.

NOn ſilice duro, ſtructilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca Balneum fecit:
Sed ſtrage nemorum, pineaque compage,
Ut navigare Tucca balneo poſſit.
Idem beatas lautus extruit thermas
De marmore omni, quod Caryſtos invenit,
Quod Phrygia Synas, Afra quod Nomas mittit.

Et quod virenti fronte lavit Eurotas,
Sed ligna desunt. Iubice balneum thermis.

De Effigie Camoni. LXI.

HÆc sunt illa mei quæ cernitis ora Camoni;
Hæc pueri facies, primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
Gaudebatque suas pingere barba genas:
Et libata semel summos modò purpura cultus
Sparserat, invidit de tribus una soror:
Et festinatis incidit stamina pensis;
Absentemque patri rettulit urna rogum.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

De convivio Prisci. LXII.

QUod optimum sit disputat convivium
Facundi Prisci pagina:
Et multa dulci, multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quæritis convivium?
An quod choraules non venit.

Ad Picentinum. LXVIII.

LUnera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine. sequi vult, puto, Galla viros.

Ad Domitianum. LXIV.

( )Derat antè ducum famulos turbamq; minorem,
Et Pallatinum Roma supercilium;
At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum;
Ut sic cuique suæ cura secunda domûs.
Tam placidæ mentes, tanta est reverentia nostri,
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo suos (hæc est aulæ natura potentis)
Sed dominî mores Cæsarianus habet.

Ad Aulum. LXV.

LEctor & auditor nostros probat, Aule, libellos:
Sed quidam exactos esse poëta negat.
Non nimium curo: nam cœnæ fercula nostræ
Malim convivis quàm placuisse cocis.

In

In Cinnam. LXVI

DIxerat astrologus periturum te cito, Cinna:
Nec, puto, mentitus dixerat ille tibi.
Nam tu dum metuis ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.
Bisque tuum decies non uno tabuit anno:
Dic mihi, non hoc est, Cinna, perire cito?

Ad Domitiannm. LXVII

INter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur
Se tibi, quòd spectant, qui recitare solent.

Ad Norbanum. LXVIII.

CUm tua sacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæsare sancta fides:
Hâc ego Pieria ludebam tutus in umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixisti; Meus est iste poëta, meus!
Omne tibi nostrum, quod bis triereride juncta
Antè dabat lector, nunc dabit auctor opus.

Ad Atilium, de Paullo LXIX.

LAnguidior nostri si quando est Paullus Atilî,
Non se convivis abstinet ille suis.
Tu languore quidem subito fictóque laboras,
Sed mea porrexit sportula, Paulle, pedes.

De filio Silii mortuo. LXX.

FEstinata sui gemeret cùm fata Severi
Silius, Ausonio non semel ore potens:
Cum grege Pierio mœstus Phœboque querebar,
Ipse meum flevi, dixit Apollo, Linon.
Respexitque suam, quæ stabat proxima fratri,
Calliopen, & ait, tu quoque vulnus habes.
Adspice Tarpeium, Palatinumque Tonantem:
Ausa nefas Lachesis læsit utrumque Jovem.

Numina cùm videas duris obnoxia fatis,
Invidiâ possis exonerare deos.

Ad Lupercum. LXXI.

SEptem post calices Opimiani
Denso cùm jaceam triente blæsus,
Adfers nescio quas mihi tabellas,
Et dicis, modò liberum esse jussi
Nastam, (servulus est mihi paternus)
Signa, eras melius, Luperce, fiet:
Nunc signat meus annulus lagenam.

Ad Rufum. LXXII.

DUm me captares, mittebas munera nobis:
Postquam cepisti das mihi, Rufe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
De cavea fugiat ne malè pastus aper.

Ad Stellam. LXXIII.

LEge nimis durâ convivam scribere versus
Cogis, Stella, licet scribere, nempe malos.

Ad Flaccum. LXXIV.

SIc in gramine floreo reclinis,
Quà gemmantibus hinc & inde rivis
Cutvâ calculus excitatur undâ,
Exclusis procul omnibus molestis,
Perfundas glaciem triente nigro,
Frontem sutilibus rubet coronis:
Infamem nimio calore cypron
Observes, moneo, precorque, Flacce,
Messes aurea cùm teret crepantes,
Et fulvi juba sæviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte, nostris
Illæsum juvenem remitte votis.
Sic Martis tibi serviant Kalendæ,
Et cum thure, meroque, victimaque
Libetur tibi candidus ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Ad-

Adulatur Domitiano. LXXV.

AD cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, inde Jovis:
Astra licèt propiùs, pallatia longiùs essent,
Responsa ad superos hæc referenda darem:
Quæritis qui malit fieri convivа Tonantis;
Me meus in terris Jupiter ecce tenet.

Ad Condylum. LXXVI.

QUæ mala sunt domini, quæ servi commoda ne-
Condyle, qui servum te gemis esse diu. (scis
Dat tibi securos vilis tegeticula somnos;
Pervigil in pluma Cæius ecce jacet.
Cæius à prima tremebundus luce salutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Cæi. redde, inquit Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis: podagrâ, chiragrâque secatur
Cæius, & mallet verbera mille pati.
Quod nec manè vomis, nec morbo, Condyle, fœtes?
Non mavis, quàm ter Cæius esse tuus.

Ad Calocissum. LXXVII.

ADdere quid cessas, puer immortale Falernum?
Quadrantem duplica de seniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calocisse, deorum
Sex jubeo cyathos fundere? Cæsar erit.
Sutilis apretur decies rosa crinibus, ut sit
Qui posuit sacræ nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da pocula, fiat ut illud
Nomen, ab Odrysio quod deus orbe tulit.

De Hippocrate. LXXVIII.

SAntonicâ medicata dedit mihi pocula virgâ:
Os hominis! mulsum me rogat Hippocrater.
Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
Χάλκεα donanti, χρύσεα qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
Accipiat, sed si potat in elleboro.

De Herode. LXXIX.

CLinicus Herodes trullam ſubduxerat agro:
Deprenſus dixit; Stulte, quid ergo bibis?

Ad Julium. LXXX

RUmpitur invidiâ quidam, cariſſime Juli,
Quòd me Roma legit; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quod turba ſemper in omni
Monſtramur digito; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, tribuit quòd Cæſar uterque
Jus mihi natorum; rumpitur invidiâ
Rumpitur invidiâ, quòd rus mihi dulce ſub urbe eſt,
Parvaque in urbe domus; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quod ſum jucundus amicis,
Quòd conviva frequens; rumpitur invidiâ
Rumpitur invidiâ, quòd amamur, quòdq; probamur;
Rumpatur, quiſquis rumpitur invidiâ

Ad Quinctum Ovidium LXXXI.

VIndemiarum non ubique proventus
Ceſſabit, Ovidi: pluvia profluit grandis.
Centum Coronus amphoras aquæ fecit

Ad Atticum de M Antonio LXXXII.

MArcus amat noſtras Antonius, Attice, Muſas,
Charta ſalutatrix ſi modò vera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Toloſæ
Gloria, qu m genuit pacis alumna quies.

Ad librum. LXXXIII.

TUqui longa potes diſpendia ferre viarum,
Liber, abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, ſi te nunc mitteret emptor.
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi refert, à fronte bibatur,
Qua fluit, an pigro quæ ſtupet unda lacu.

In Baſſum. LXXXIV.

DEnariis tribus invitas, & mane rogatum
Obſervare jubes atria, Baſſe, tua:
Deinde hærere tuo lateri, præcedere ſellam;
Ad vetulas tecum plùs mihi ire decem.

Trita

Trita quidem nobis togula eſt, viliſque pu riſque:
Denariis tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.

Adulatur Domitiano. LXXXV.

APpia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar
Conſecrat Auſoniæ maxima fama viæ;
Sicupis Alcidæ cognoſcere facta prioris.
Diſce, Libyn domuit: aurea poma tulit.
Pelratam Scythico diſcinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem ſylvis cervum, Stymphalidas undis:
Abſtulit: à Stygia cum cane venit aqua.
Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Heſperias Tuſco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides, major quæ geſſerit, audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Aſſeruit poſſeſſa malis Pallatia regnis:
Primo ſuo geſſit pro Jove bella puer.
Solus Juleas cùm jam retineret habenas,
Tradidit, inque ſuo tertius orbe fuit
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri:
Sudantem Gericâ ter nive lavit equum.
Sæpe recuſato Parthos duxiſſe triumphos,
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tu it.
Templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
Aſtra ſuis, cœlo ſidera, ſerta Jovi.
Herculeum tantis numen non ſufficit actis:
Tarpeio deus hic comodet ora patri.

Ad Phœbum. LXXXVI

QUadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potiùs mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
Quod tibi non poſſum ſolvere, Phœbe, meum eſt.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER X

Liber ad Lectorem. I.

SI nimius videor, seraque coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
Pagina, fac tibi me, quàm cupis, esse brevem.

Ad eundem. II.

FEstinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus,
Nova leges quædam, sed limâ rasa recenti:
Pars nova major erit: lector, utrique fave:
Lector, opes nostræ; quem cùm mihi Roma dedisset,
Nil tibi quod demus majus habemus ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Crispi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec secula prosunt;
Solaque non nôrunt hæc monumenta mori.

Ad Priscum. III.

VErnaculorum dicta, sordidum dentem,
Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ sulphurato nolit empta ramento,
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poëta quidam clancularius spargit;
Et vult videri nostra, credis hoc, Prisce,
Voce ut loquatur psittacus coturnicis,
Et concupiscat esse canus ascaules?
Procul à libellis nigra sit meis fama,
Quos rumor albâ gemmeus vehit pennâ,
Cur ego laborem notus esse tam prave,
Constare gratis cùm silentium possit?

Ad

Ad Mamurram. IV.

QUi legis Oedipodem, caligantemque Thyeſten,
Colchidas & Scyllas, quid niſi monſtra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys?
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exanuſve puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana juvant miſeræ ludibria chartæ?
Hoc lege, quod poſſis dicere jure meum eſt.
Non hic Centauros, non Gorgonas Harpyïaſque
Invenies: hominem pagina noſtra ſapit
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
Nec te ſcire: legas Ætna Callimachi.

In maledicum Poetam. V.

QUiſquis ſtolæve purpuræve contemptor,
Quos colere debet læſit impio verſu:
Erret per urbem pontis exſul & elivi,
Interque raucos ultimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
Clauſuſque fornix triſte frigus extendat:
Vocet beatos clamiteteque felices.
Orciniana qui feruntur in ſponda,
Et, cùm ſupremæ fila venerint horæ,
Dieſque tardus; ſentiat canum litem,
Abigatque moto noxias aves panno.
Nec finiantur morte ſimplices pœnæ:
Sed modò ſeveri ſectus Æacì loris,
Nunc inquieti monte Siſyphi preſſus,
Nunc inter nudas garruli ſenis ſiccus,
Delaſſet omnes fabulas poëtarum:
Et cùm fateri Furia juſſerit verum,
Irodente clamet conſcientia. *ſcripſi*

De adventu Trajani. VI.

FFlices, quibus urna dedit ſpectare coruſcum,
Solibus Arctois, ſideribuſque ducem!
Quando erit ille dies, quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Latia culta feneſtra nitu?

Quandò

Quando mora dulces, longusque à Cæsare pulvis,
Totaque Flaminiâ Roma videnda viâ?
Quando eques, & picti tunicâ Nilotide Mauri
Ibitis, & populi vox erit una, Venit?

Ad Rhenum de eodem. VII.

NYmpharum pater amniumque, Rhene,
Quicunque Odrysias bibunt pruinas;
Sic semper liquidis fruaris undis,
Nec te barbara contumelioſi
Calcatum rota conterat bubulci;
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas utraque ripa:
Trajanum populis suis, & urbi,
Tibris te dominus rogat, remittas.

De Paulla. VIII

NUbere Paulla cupit nobis, ego ducere Paullam
Nolo: anus est, vellem, si magis esset anus.

De se. IX.

[U]Ndenis pedibusve, syllabisque,
Et multo sale, nec tamen proterve,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis: quid invideris?
Non sum Andremone notior Caballo.

In Paullum X

CUm tu, laurigeris annum qui fascibus intras,
Manè salutator limina mille teras:
Hîc ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
Qui de plebe Numæ, densaque turba, sumus?
Qui me respiciat, dominum regemque vocabo?
Hoc tu (sed quantò blandius!) ipse facis.
Lecticam, sellamque sequar? nec ferre recuso:
Per medium pugnas sed prior ire lutum
Sæpiùs adsurgam recitanti carmina? tu stas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non liceat esse clienti?
Divisit nostras purpura vestra togas.

In

In Callidorum. XI.

NIl aliud loqueris, quam Theſea Perithoumque;
Teque puta Pyladi, Callidiore, parem.
Diſpeream ſi tu Pyladi præſtare matellam
Dignus es, aut porcos paſcere Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque;
Et lotam (ut multum) terque quaterque, togam.
Quid! quòd nil unquam Pyladi donavit Oreſtes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

Ad Domitianum. XII

AEmiliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaëtontei qui periis arva Padi;
Ne vivam, niſi te, Domiti, permitto libenter,
Grata licèt ſine te ſit mihi nulla dies.
Sed deſiderium tanti eſt, ut meſſe vel uvâ
Urbano releves colla peruſta jugo.
I, precor, & toros aviâ cute combibe ſoles.
Quàm formoſus eris, dum peregrinus eris?
Et venies albis non cognoſcendus amicis,
Libabitque tuas pallida turba genas!
Sed via quem dederat, rapiet citò Roma colorem,
Niliaco redes tu licèt ore niger.

Ad Tuccam. XIII.

CUm cathedralicios portet tibi rheda miniſtros,
Et Libys in longo pulvere ſudet eques;
Strataque non unas cingant triclinia Baias,
Et Thetis unguento palleat uncta tuo;
Candida Serini rumpant cryſtalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus:
Uere non miſerum ceſſant ſuſpiria pectus,
Vis dicam malè ſit cur, tibi, Tucca? bene eſt.

Ad Criſpum. XIV

CEdere de noſtris nulli te dicis amicis.
Sed ſit ut hoc verum, quid, rogo, Criſpe, facis?
Mutua cùm peterem ſeſtertia quinque, negaſti:
Non caperet nummos cùm gravis arca tuos.

Quando

Quando fabæ nobis modium farriſve dediſti,
Cùm tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidæ miſſa eſt toga tempore brumæ?
Argenti venit quando ſelibra mihi?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quàm quòd me coram pedere, Criſpe, ſoles.

De Apro. XV.

DOtatæ uxori cor arundine fixit acuta,
Sed dum ludit Aper; ludere novit Aper.

In Caium. XVI.

SI donare vocas promittere nec dare, Caï;
Vincam te donis, muneribuſque meis.
Accipe Callaicis quidquid fodit Aſtur in arvis,
Aurea quidquid habet divitis unda Tagi;
Quidquid Erythræa niger invenit Indus in alga,
Quidquid & in nidis unica ſervat avis;
Quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
Quidquid habent omnes, accipe quomodo das.

De Macro ad Muſam. XVII.

SAturnalicio Macrum fraudare tributo
Fruſtra, Muſa cupis: non licet, ipſe petit:
Solenneiſque jocos nec triſtia carmina poſcit;
Et queritur nugas obticuiſſe meas:
Menſorum longis ſed nunc vacat ille libellis.
Appia, quid facies, ſi leget iſta Macer?

De Mario. XVIII.

NEc vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec ſpondet, nec vult credere, ſed nec habet.
Turba tamen non deeſt, ſterilem quæ curet amicum.
Eheu, quàm fatuæ ſunt tibi Roma, togæ.

Mittit librum ſuum ad Plinium. XIX.

NEc doctum ſatis, & parùm ſeverum,
Sed non ruſticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio, Thalia,
I perfer: brevis eſt labor peractæ
Altum vincere tramitem Suburræ
Illic Orphea protinus videbis.

Ubi

Udi vertice lubricum theatri.
Mirantesque feras, avemque regem,
Raptum quæ Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cœlata est aquilæ minore pennâ.
Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum,
Hoc quod secula, posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora est tua, cum furit Lyæus,
Cùm regnat rosa, cùm madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. XX.

DUcit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
Pendula quòd patriæ visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis,
Et prætextata cultus amicitia.
Tu facis, in terris quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel ficci Getula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit.

Ad Sextum. XXI.

SCribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix Claranus, quid rogo, Sexte juvat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline, libris:
Judice te major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine Grammaticis.

In Philænim. XXII.

CUr spleniato sæpe prodeam mento,
Albave pictus sana labra ceruſſa,
Philæni, quæris? basiare te nolo,

De

De M. Antonio. XXIII.

IAm numerat placido felix Antonius ævo
Quindecies actas primus Olympiadas:
Præteritoſque dies, & tutos reſpicit annos;
Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
Nulla recordanti lux eſt ingrata, graviſque:
Nulla fuit, cujus non meminiſſe velit.
Ampliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus: hoc eſt
Vivere bis, vitâ poſſe priore frui.

Ad Kalend. Martias. XXIV.

NAtales mihi Martiæ Kalendæ,
(Lux formoſior omnibus Kalendis)
Quinquageſima liba, ſeptimamque
Veſtris addimus hanc focis acerram.
His vos (ſi tamen expedit rogari)
Annos addite bis, precor, novenos,
Ut nondum nimiâ pigeat ſenectâ,
Sed vitæ tribus arcis peractis,
Lucos Elyſiæ petam puellæ,
Poſt hæc tempora, nec diem rogabo.

De Mucio. XXV.

IN matutina nuper ſpectatus arena
Mucius, impoſuit qui ſua membra focis,
Si patiens fortiſque tibi duruſque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cùm dicatur, tunicâ preſente moleſtâ,
Ure manum: plus eſt dicere, Non facio.

De Morte Vari. XXVI.

VAre, Paræonias Latia modò vite per urbes
Nobilis, & centum dux memorande viris:
At nunc Auſonio fruſtra promiſſe Quirino,
Hoſpita Lagæi litoris umbra jaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mœſtis addere thura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine numen.
Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Ad

Ad Diodorum. XXVII.

NAtali, Diodore, tuo, conviva ſonatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques:
Et tua tricenos largitur ſportula nummos.
Nemo tamen natum te, Diodore putat.

Ad Janum. XXVIII.

ANnorum, nitidique ſator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota preceſque vocant,
Pervius exiguos habitabas antè Penates,
Plurima quâ medium Roma terebat iter:
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis;
Et fora tot numeras, Jane, quot ora geris.
At tu, Sancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

De Apollinaris litore Formiano. XXIX.

OTemperatæ dulce Formiæ litus,
Vos, cùm ſeveri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille ſanctæ dulce Tibur uxoris,
Nec Tuſculanos, Algidoſve ſeceſſus,
Præneſte nec ſic, Antiumve miratur.
Non blanda Circe, Dardaniſve Cajeta
Deſiderantur, Nec Marica, nec Liris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic ſumma leni ſtringitur Thetis vento:
Nec langue: æquor: viva ſed quies ponti
Piſtam phaſelon adjuvante fert aura:
Sicut puellæ non amantis æſtatem
Mota ſalubre purpura venit frigus.
Nec ſera longo quærit in mari prædam;
Sed à cubili lectuloque jactatam
Spectatus alte lineam trahit piſcis.
Si quando Nereus ſentit Æoli regnum,
Ridet procellas tuta de ſuo menſa.
Piſcina rhombum paſcit, & lupos vernas;
Natat ad magiſtrum delicata muræna.

Nomen

Nomenculator mugilem citat notum,
Et adesse jussi prodeunt senes mulli.
Frui sed istis quando, Roma, permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotiosis rebus urbis hærenti?
O janitores, villicique felices:
Dominis parantur ista, serviunt vobis.

In Calistratum XXX.

ADdixti servum nummis herè mille trecentis,
Ut bene cœnares, Calliodore, semel:
Nec bene cœnâsti, nullus tibi quattuor emptus
Librarum cœnæ pompa caputque fuit.
Exclamare libet; non est hic, improbe, non est
Piscis: homo est: hominem, Callidiore, voras.

De imagine Marci Antonii, ad Caditianum. XXXI.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,
Quos referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis
Primus: in hoc juvenem se videt ore senex.
Ars utinam mores, animumque effingere posset:
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Ad Munatium Gallum. XXXII.

SImplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
Cecropium superas qui bonitate senem;
Sic tibi consoceri claros retinere Penates
Perpetuâ natæ det face casta Venus:
Ut tu, si viridi tinctos ærugine versus
Fortè malus livor dixerit esse meos.
Ut facis, à nobis abigas: nec scribere quemquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc servare modum nostri novere libelli;
Parcere personis, dicere de vitiis.

Ad Trajanum. XXXIII.

DI tibi dent quidquid, princeps Trajane, mereris;
Et rata perpetuò, quæ tribuere, velint:
Qui suæ restituis spoliato jura patrono;
Libertis exsul non erit ille suis.

Dignus

Dignus es, ut possis totum servare clientem;
Et (liceat tantùm vera probare) potes.

De Sulpitia. XXXIV.

OMnes Sulpitiam legant puellæ,
Uni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpitiam legant mariti,
Uni qui cupiunt placere nuptæ,
Non hæc Colchidos adserit furorem,
Diri prandia nec refert Thyestæ;
Scyllam, Byblida nec fuisse credit:
Sed castos docet, & pios amores,
Lusus, delicias, facetiasque.
Cujus carmina qui bene æstimârit,
Nullam dixerit esse sanctiorem.
Hæc condiscipulâ, vel hac magistrâ
Esses doctior & pudica Sappho.
Sed tecum pariter simulque visam
Dutus Sulpitiam Phaon amaret,
Frustra: namque ea nec Tonantis uxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis Puella
Erepto sibi viveret Caleno.

In Munnam. XXXV.

IMproba Massiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus;
Ate, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica læva vias:
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc, puto, caussa tibi est; ne tua vina bibas.

Ad Maternum XXXVI.

IUris, & æquarum cultor sanctissime legum,
Veridico Latium qui regis ore forum;
Municipi, Materne, tuo veterique sodali
Callaicum mandas si quid ad Oceanum.
An Laurentino turpes in litore ranas,
Et satius tenues, ducere credis acos;

Ad

Ad sua captivum quàm saxa remittere mullum,
Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et fatuam summa cœnare pelorida mensa,
Quosque tegit levi cortice concha brevis;
Ostrea Baianis quàm non liventia testis.
Quæ pueri domino non prohibente vorent?
Hîc olidam clamosus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos sordida præda canes.
Illic piscoso modò vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dùm loquor, ecce redit sporta piscator inani.
Venator capta mele superbus adest.
Omnis ab urbano vedit ad mare cœna macello.
Callaïcum mandas si quid ad Oceanum.

Ad Calenum. XXXVII.

O Molles tibi quindecim Calene,
Quos cum Sulpitia tua jugales
Indulsit deus & peregit annos!
O nox omnis, & hora, quæ notata est,
Caris litoris Indici lapillis!
Vixisti tribus ô Calene, lustris.
Ætas hæc tibi tota computatur;
Et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel unam.
Malles quàm Pyliam quater senectam.

In Lésbiam. XXXVIII.

Consule te Bruto quid juras, Lesbia natam?
Mentiris, nata es, Lesbia, rege Numâ.
Sic quoque mentiris, namque, ut tua secula narrant,
Picta Prometheo diceris esse luto.

In Proculeiam. XXXIX.

Mense novo Jani veterem, Proculeia, maritum
Deseris, atque jubes res sibi habere suas
Quid rogo quid factum est? subiti quæ causa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego: prætor erat.

Con-

Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et populare ſacrum bis millia dena tuliſſet.
Diſſidium non eſt hoc, Proculeia; lucrum eſt.

Ad Dindymum. XL.

TAm dubia eſt lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus, & ſoles, & levis aura terat.
Celantur ſimili ventura Cidonia lana,
Pollice virgineo quæ ſpoliata nitent.

Ad Philerotem. XLI.

SEptima jam, Philero, tibi conditur uxor in agro,
Plus nulli, Philero, quàm tibi reddit ager.

Ad Q. Ovidium. XLII.

QUincte Caledonios Ovidi viſure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumque patrem;
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia? nec retinet ruſque focuſque ſenem?
Gaudia tu differs: at non & ſtamina differt
Atropos; atque omnis ſcribitur hora tibi.
Præſtiteris caro (quis non hoc laudet?) amico,
Ut potior vita ſit tibi ſancta fides.
Sed reddare tuis tandem manſure Sabinis,
Teque tuas numeres inter amicitias.

In delicatum Lectorem. XLIII.

SI quid lene mei dicunt & dulce libelli,
Si quid honorificum pagina blanda ſonat;
Hoc tu pingue putas & coſtam rodere mavis,
Illa Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, ſi delectaris aceto:
Non facit ad ſtomachum noſtra lagena tuum.

In Mathonem. XLIV.

OMnia vis belle Matho dicere: dic aliquando
Et bene: dic neutrum: dic aliquando malé.

Ad Julium Martialem. XLV.

VItam quæ faciunt beatiorem,
Jucundiſſime Martialis, hæc ſunt:
Res non parta labore, ſed relicta;

Non

Non ingratus ager; focus perennis;
Lis nunquam; toga rara, mens quieta;
Vires ingenuæ; salubre corpus;
Prudens simplicitas: pares amici;
Convictus facilis; sine arte mensa;
Nox non ebria, sed soluta curis;
Non tristis torus, & tamen pudicus;
Somnus qui faciàt breves tenebras;
Quod sis, esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Convivium. XLVI.

NUnciat octavam Phariæ sua turba juvencæ,
Et sistrata redit calva subitque cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
Septem signa capit, sex sumus; adde Lupum,
Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus est lactuca sedens, & sectile porrum:
Nec deest ructatrix mentha, nec herba salax.
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,
Et madidum thynni de sale sumen erit.
Parvus in his, unâ ponetur cœnula mensâ,
Hœdus inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro structoris, ofellæ,
Et faba fabrorum, prototomique rudes.
pullus adhæc, cœnisque tribus jam perna superstes
Addetur: saturis mitia poma dabo.
De Nomentana vinum sine fæce lagena,
Quæ bis Frontino consule plena fuit.
Accedunt sine felle joci, nec manè timenda
Libertas, & nil quod tacuisse velis.
De Prasino conviva meus, Venetoque loquatur:
Nec facient quemquam pocula nostra reum.

In Cottam XLVII.

CUm potes amethystinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano;

Pro-

Propinas modò conditum Sabinum.
Et dicis mihi Cotta, *vis in auro?*
Quisquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. XLVIII.

FRangat Idumæas tristis Victoria palmas:
Plange, Favor, sævâ pectora nuda manu.
Mutet Honor cultus, & iniquis munera flammis:
Mitte coronatas, Gloria mœsta, comas.
Heu facinus! primâ fraudatus, Scorpe, juventâ
Occidis, & nigros tam cito jungis equos.
Curribus illa tuis semper properata, brevisque
Cur fuit, & vitæ tam propè meta tuæ?

Ad Faustinum. XLIX.

SIdera jam Tyrius Phryxeï respicit agni
Taurus, & alternum Castora fugit hyems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbos:
Ilmarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
Abstulit? ô soles, ó tunicata quies!
O nemus, ô frontes, solidumque madentis arenæ
Litus, & æquoreis splendidus Anxur aquis,
Et non unius spectator lectulus undæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris?
Sed nec Marcelli, Pompeianumque, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora juncta quater:
Nec Capitolini summum penetrale tonantis,
Quæque nitent cœlo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino;
Quæ tua sunt, tibi habe: que mea, redde mihi?

Epitaphium Scorpi. L.

ILle ego sum Scorpus, clamosi gloria circi,
Plausus, Roma, tui deliciæque breves:
Invida quem Lachesis raptum trieteride nonâ,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Olum. LI.

MEnsas, Ole, bonas ponis: sed ponis opertas.
Ridiculum est, possum sic ego habere bonas.

In

Ad Gallum LII.

TOtis, Galle, jubes tibi me ſervire diebus,
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reſicit dentem Caſcellius ægrum;
Infeſtos oculis uris, Higine, pilos.
Non ſecat & tollit ſtillantem Fennius uvam:
Triſtia ſervorum ſtigmata delet Eros.
Enterocelatum fertur Podalirius Hermes,
Qui ſanet ruptos, dic mihi, Galle, quis eſt?

Ad Sextum. LIII.

ARgenti libram mittebas: facta ſelibra eſt,
Sed piperis, tanti non emo, Sexte, piper.

Ad Frontinum. LIV.

ANxuris æquorei placidos, Frontine, receſſus,
Et propriùs Baias, litoreamque domum.
Et quod inhumanæ, Cancro fervente, cicadæ
Non novêre nemus, flumineoſque lacus,
Dum colui; doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas. nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus eſt? jactemur in alto
Urbis, & in ſterili vita labore perit;
Dura ſuburbani dum jugera paſcimus agri,
Vicinoſque tibi, ſancte Quirine, Lares,
Sed non ſolus amat, qui nocte diequs frequentat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes
Juro deos, & non officioſus amo

In delicatum lectorem. LV.

COnſumpta eſt uno ſi lemmate pagina, tranſis.
Et breviora tibi, non meliora placent
Dives, & ex omni poſita eſt inſtructa macello
Cœna tibi; ſed te martya ſola juvant.
Non opus eſt nobis nimiùm lectore guloſo:
Hunc volo, qui fiat non ſine pane ſatur

De Munna. LVI.

IUra trium petiit à Cæſare diſcipulorum,
Adſuetus ſemper Munna docere duos.

Epi-

Epitaphium Erotii LVII.

HIc festinata requievit Erotion umbrâ,
Crimine quam fati sexta peremit hyems.
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua justa dato.
Sic Lare perpetuo, sic, turbâ sospite, solus
Flebilis in terra sit lapis iste tua.

Ad Magistrum ludi. LVIII.

LUdi magister, parce simplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicatæ diligat chorus mensæ:
Nec calculator, nec notarius velox
Majore quisquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
Tostamque fervens Julius coquit messem.
Scuticaque loris horridis Scythæ pellis,
Quâ vapulavit Masyas Celenæus,
Ferulæque tristes sceptra pædagogorum.
Cessent, & idus dormiant in Octobres:
Æstate pueri si valent, satis discunt.

Epitaphium nobilis matronæ. LIX.

MArmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausoli saxis Pyramidumque, legis.
Bis mea Romano spectata est vita Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas:
Clausérunt omnes lumina nostra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Una pudicitiæ copula nota meæ.

Ad Pollam. LX.

COntrigeris regina meos si Polla libellos,
Non tetricâ nostros excipe fronte jocos.
Ille tuus vates, Heliconis gloria nostri,
Pieria caneret cùm fera bella tuba.
Non tamen erubuit ludenti dicere versu:
Si nec rideo, mi Cotta, quid hic facio?

In Carmenionem. LXI.

CUm te municipem Corinthiorum
Jactes, Carmenion, negante nullo;
Cur frater tibi dicor ex Iberis
Et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexa nitidus coma vagaris;
Hispanis ego contumax capillis.
Levis dropace tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus, genisque,
Os blæsum tibi, debilisque lingua est:
Nobis filia fortiùs loquetur.
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Ne te, Carmenion, vocem sororem.

De Theopompo. LXII.

QUis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus
Qui jussit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigrâ violare culinâ
Sustinet? has uncto polluit ungue comas?
Quis potiùs cyathos, aut quis crystalla tenebit?
Quâ sapient meliùs mixta Falerna manu?
Si tam sidereos manet exitus iste ministros.
Jupiter utatur jam Ganymede coco.

Epitaphium vetulæ. LXIII.

PYrrhæ filia, Nestoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laërtes aviam senex vocavit.
Nutricem Priamus, socrum Thyestes.
Jam cornicibus omnibus superstes.
Hoc tandum sita durat in sepulchro
Calvo Plotia cum Melanthione.

In Lælium. LXIV.

CUm tibi non Ephesus, nec sit Rhodus, aut Mity-
Sed domus in vico, Lælia patricio, (lene,
Deque

Deque coloratis nunquam lita mater Etruſcis,
Durus Aricina de regione pater;
Zoïlus ψυχὴ laſcivum congeris uſque,
Pro pudor! Herſiliæ civis, & Egeriæ,
Tu licet ediſcas totam referasque Corinthon,
Non tamen omnino, Lælia, Thaïs eris.

De Polla. LXV.

CUſtodes das, Polla, viro; non accipis ipſa,
Hoc eſt uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LXVI.

QUòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
Deſidiæ tibi ſum, docte Potite, reus.
Juſtius at quantò mireré, quòd exeat unus,
Labantur toti cùm mihi ſæpe dies?
Nunc reſalutantes video nocturnus amicos:
Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam ſignat mea gemma Dianam:
Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quinta rapit.
Nec conſul, prætorve tener, reduceſque choreæ:
Auditor toto ſæpe poëta die.
Sed nec cauſſidico poſſis impunè negare,
Nec ſi te rhetor grammaticuſve rogent.
Balnea poſt decimam laſſo, centumque petuntur
Quadrantes, fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. LXVII.

QUiſquis læta tuis & ſera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hâc caras tellure Rabirius umbras:
Nulli ſorte jacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori nox mitis & ultima eluſit:
Arſerunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos ſibi quærit in annis,
Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

De Nerva, adulationibus inimico. LXVIII.

FRuſtra blanditiæ venitis ad me
Attritis miſerabiles labellis:
Dicturus dominum deumque non ſum.

Jam non est locus hic in urbe vobis:
Ad Parthos procul ite pileatos
Et turpes humilesque suppliceſque
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed justissimus omnium senator:
Per quem de Stygia domo reducta est
Siccis rustica Veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caveto
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. LXIX.

LItera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Ausoniæ dona severa togæ:
Quâ non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
Vellet Mecœnas Cæsarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuisset:
Non quâcunque manu victima cæsa litat.
A te missa venit? possem nisi munus amare
Marce, tuum; poteram nomen amare meum;
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,
Officium docti, judiciumque viri.

Ad Romam. LXX.

JAm parce lasso, Roma, gratulatori,
Lasso clienti? quamdiu salutator
Anteambulones, & rogatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto?
Cùm Scorpus una quindecim graves hora
Ferventis auri victor auferat saccos:
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim campos.
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus;
Nec quæ paludes delicata Pomptinas
Ex arce clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam, quæris ergo? dormire.

De Cotta, amico mercenario. LXXI.

MIllia viginti quondam me Cotta popoſcit;
Et, faccor magni non erat ille nimis.
Annus abit: bis quina dabis sestertia? dixit.
Posce:

Poscere plus visus, quàm priùs, ille mihi,
Jam duo poscenti post sextum millia mensem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Transierant binæ forsan trinæve Kalendæ,
Aureolos ultro quattuor ipse petit!
Non dedimus, centum jussit me mittere nummos,
Sed visa est nobis hæc quoque summa gravis:
Sportula nos junxit quadrantibus arida centum:
Hanc voluit: puero diximus esse datam.
Inferiùs numquid potuit descendere? fecit.
Vilior hic gratis cœpit amare: nego.

De Mævio. LXXII.

HOc fortuna, tibi videtur æquum?
Civis nòn Syriævе Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques catastis,
Sed te plebe Remi, Numæque verna,
Jucundus, probus, innocens, amicus,
Linguâ doctus utrâque, cujus unum est,
Sed magnum vitium, quòd est poëta,
Pullo Mævius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Ineitatus.

De Caro Medico defuncto, ad Maximum. LXXIII.

NEquius à Caro nihil unquã, Maxime, factum est,
Quàm quòd febre perit: fecit & illa nefas.
Sæva, nocens febris saltem quartana fuisset:
Servari medico debuit illa suo.

Ad Macrum. LXXIV.

IBis litoreas, Macer, Salonas.
Ibit rara fides, amorque recti,
Et secum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit potestas.
Felix auriferæ colone terræ,
Rectorem vacuo sinu remittes,
Optabisque moras, & exeuntem
Udo, Dalmata, gaudio sequêris.
Nos Celtas, Macer, & truces Iberos
Cum desiderio tui petemus,
Sed quæcunque tamen feretur illic

Piscosi calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit.
Sic inter veteres legat poëtas;
Nec multos mihi præferas priores.
Uno sed tibi sim minor Catullo.

De Torquato & Otacilio LXXV.

AD lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit: cucumam fecit Otacilius.
Disposuit Daphnonasuo Torquatus in agro:
Castaneas centum sevit Otacilius
Consul Torquatus, vici fuit ille Magister;
Nec minor in tanto visus honore tibi.
Grandis ut exiguam bos ranam rupera olim:
Sic, puto, torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. LXXVI.

PLorat Eros, quoties maculosæ pocula myrrhæ
Inspicit, aut pueros, nobiliusve cirrum:
Et gemitus imo promit de pectore, quòd non
Tota miser coëmat sepia, feratque domum.
Quàm multi faciunt quod Eros sed lumine sicco:
Pars major lacrymas rider. & intus habet.

Ad Gallum. LXXVII.

SI quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
Manè, vel à media nocte togatus ero;
Stridentesque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed si non fias quadrante beatior uno
Per gemitus nostros, ingenuasque cruces;
Parce precor lasso, vanosque remitte labores,
Qui tibi non prosunt & mihi Galle, nocent.

Ad Maximum LXXVIII.

RAros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ Maxime, calvæ
Campum temporibus tegis comatis:
Sed mori redeunt jubente vento,
Redduntuique sibi, caputque nudum

Citris

Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
Inter Splondophorum Teleſphorumque,
Cide ſtare putabis Hermeroten.
Vis tu ſimplicius ſenem fateri?
Ut tandem videaris unus eſſe,
Tonſor jam reliquos metat capillos
Calvo turpius eſt nihil comato.

De Ladonte nauta. LXXIX.

IAm ſenior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis
Quæ cùm ſæpe vagus premeret torrentibus undis
Tibris, & hyberno rumperet arva lacu:
Emeritam pupppim, ripa quæ ſtabat in alta,
Implevit ſaxis, oppoſuitque vadis.
Sic nimias averrit aquas, quis credere poſſet?
Auxilium domino merſa carina tulit.

De Lauro. LXXX.

NEmo nova caluit ſic inflammatus amica,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat luſor, dum floruit ætas;
Nunc poſtquam deſit ludere, prima pila eſt.

De natali Reſtituti. LXXXI.

OCtobres age ſentiat Kalendas
Facundi pia Roma Reſtituti.
Linguis omnibus & favete vobis:
Natalem colimus, tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, breveſque mappæ.
Exſpectent gelidi jocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus ebriæque noctis
Cœnatoria mittat advocato.
Infamata virum puella vicit?
Veros ſardonychas, ſed ipſa, tradat.
Mirator veterum ſenex avorum
Donet Phidiaci toreuma cœli.
Venator leporem, colonus hœdum, Piſca-

Piſcator ferat, æquorum rapinas.
Si mittit ſua quiſque, quid peëtam
Miſſurum tibi, Reſtitute, credis?

Ad Cottam. LXXXII.

OMnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos;
Accipis & ceras: officioſus homo es.

De ſtatua Junonis. LXXXIII.

IUno labor, Polyclete, tuus & gloria ſelix,
Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto, quanto ſuperâſſet in Ida
Judice convictas non dubitante deas.
Junonem, Polyclete, ſuam niſi frater amaret,
Junonem poterat frater amare tuam.

Ad Marium. LXXXIV.

MArti, quietæ cultor & comes vitæ,
Quo cive priſca gloriatur Atîna;
Has tibi gemellas, barbari decus luci,
Commendo pinus, iliceſque Faunorum,
Et ſemidocta villici manu ſtructas
Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas tinxit agni ſæpe ſanguis, aut hœdi,
Dominamque ſancti virginem deam templi,
Et quem ſororis hoſpitem vides caſtæ
Martem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ.
Hoc omne agelli mite parvuli numen,
Seu tu cruore, ſive thure placabis:
Ubicunque noſter Martialis eſt, dices,
Hæc ecce mecum dextera litat vobis
Abſens ſacerdos; vos putate præſentem;
Et date duobus, quidquid alter optârit.

Ad Clementem. LXXXV.

SI prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras,
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer Ateſtinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina purpureâ ſed modò culta togâ.
Ut roſa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic nova nec mento ſordida charta juvat.

Mu-

Munusculum Pomorum. LXXXVI.

NOn mea Mſſylus ſervat pomaria ſerpens,
Regius Alcinoï nec mihi ſervit ager:
Sed Nomentanâ ſecurus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ ſunt mihi nata Suburrâ,
Mittimus autumni cerea poma mei.

Ad Avitum. LXXXVII.

SÆpe loquar nimium gentes quod, Avite, remotas
Miraris, Latia factus in urbe ſenex;
Auriferumque Tagum ſitiam, patriumque Salonem,
Et repetam ſaturæ ſordida cura caſæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit & tenues luxuriantur opes.
Paſcitur hic, ibi paſcit ager: tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretioſa fames, conturbatorque macellus:
Menſa ibi divitiis turis oppreſſa ſui.
Quattuor hîc æſtate rogæ pluresque feruntur:
Autumnis ibi me quattuor una tegit.
I, cole nunc reges: quicquid non præſtat amicus,
Cùm præſtare tibi poſſit, Avite, locus.

De Numa. LXXXVIII.

DUm levis arſurâ ſtruitur libitina papyro,
Dum myrrham & caſiam flebilis uxor emit:
Jam ſcrobe, jam lecto, jam pollinctore parato
Hæredem ſcripſit me Numa: convaluit.

De figura Socratis. LXXXIX.

SI Romana forent hæc Socratis ora, fuiſſent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

In plagiarium XC.

QUid, ſtulte, noſtris verſibus tuos miſces,
Cum ligurante quid tibi, miſer, libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquiliſque ſimiles facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, fruſtra crure ligneo curres.

De Capitolino XCI.

ELyſio redeat ſi forte remiſſus ab agro
Ille ſuo felix Cæſare Galba vetus;

Qui

Qui Capitolinum pariter Galbamque jocantes
Audierit, dicet; ruſtice Galba, tace.

Ad Avitum, de Gaditino pſeudo-poeta. XCII.

GAditanus, Avite, (dic quid iſtud)
Qui ſcribit nihil, attamen poëta eſt?

Ad municipes ſuos Bilbilitanos. XCIII.

MUnicipes, Auguſta mihi quos Bilbilis aeri
Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis;
Ecquid læta juvat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus & nomen, famaque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo:
Meque velit dici non minùs illa ſuum.
Quattuor acceſſit triceſima meſſibus æſtas.
Ut ſine me Cereri ruſtica liba daris.
Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ,
Mutavere meas Italia regna comas.
Excipitis reducem placidâ ſi mente, venimus:
Aſpera ſi geritis corda, redire licet.

Ad Librum. XCIV.

INoſtro comes, i, libelle, Flacco
Longum per mare, ſed faventis undæ;
Et curſu facili, tuiſque ventis
Hiſpanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forſitan eſſedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut ſodales
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi quatuorque viſos
Ipſa protinus à via ſalutes;
Et noſtrum admoneas ſubinde Flaccum,
Jucundos mihi nec laborioſos
Seceſſus ſpatio paret ſalubri.
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hæc ſunt, jam tumidus vocat magiſter,
Caſtigatque moras, & aura portum
Laxavit melior, vale, libelle:
Navem, ſcis puto, non moratus unus.

M. VAL-

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XI.

Ad librum. I.

QUò tu, quò, liber ocioſe, tendis,
Cultus ſindone non quotidianâ?
Num quid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas inevolutus.
Libros non legit ille, ſed libellos:
Nec muſis vacat, aut, ſuis vacaret.
Ecquid te ſatìs æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet ocioſiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primus dominus levis carinæ.
Sunt illic duo treſve qui revolvant
Noſtrarum tineas ineptiarum:
Sed cùm ſponſio, fabulæque laſſæ
De Scorpo fuerint & Incitato.

Ad Lectores. II.

TRiſte ſupercilium, durique ſevera Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricii,
Et perſonati faſtus, & regula morum,
Quidquid & in ludis non ſumus, ite foras.
Clamant ecce mei, Jo Saturnalia, averſus,
Et licet, & ſub te præſide, Nerva, liber.

Ad Lectores. III.

LEctores tetrici, ſalebroſum ediſcite Sanctram:
Nil mihi vobiſcum eſt: iſte liber meus eſt.

De ſuis libellis. IV.

NOn urbana meâ tantum Pimpleïde gaudent
Ocia, nec vacuis auribus iſta damus:
Sed meus in Geticis ad Martia ſigna pruinis
A rigido teritur centurione liber.

Dicis,

Dicitur & noſtros cantare Britannia verſus.
Quid prodeſt? neſcit ſacculus iſta meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantaque Pieriâ prælia flare tubâ;
Cùm pia reddiderint Auguſtum numina terris,
Et Mecœnatem ſi mihi Roma daret!

Votum pro Nerva. V.

SAcra Lareſq Phrygum, quos Trojæ maluit hæres
Quàm rapere atſuras Laomedontis opes;
Scriptus & æterno nunc primùm Jupiter auro,
Et ſoror, & ſummi filia tota patris;
Et qui purpureis jam tertia nomina faſtis,
Jane, refers Nervæ; vos precor ore pio:
Hunc omnes ſervate ducem, ſervate ſenatum:
Moribus hic vivat principis, ille ſuis.

In laudem Nervæ. VI.

TAnta tibi eſt recti reverentia, Cæſar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: ſed Numa pauper erat.
Ardua res hæc eſt, opibus non tradere mores,
Et cùm tot Cröeſos viceris, eſſe Numam.
Si redeant veteres, ingentia Nomina, patres,
Elyſium liceat ſi vacuare nemus:
Te volvet invicto pro libertate Camillus;
Aurum Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
Imperium trader, cùm poſiturus erit.
Et te privato cum Cæſare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi Craſſus opes.
Ipſe quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
Si Cato reddatur, Cæſarianus erit.

Saturnalia. VII.

UNctis falciferi ſenis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Verſu ludere non laborioſo
Permittis; puto, pileata Roma.
Riſiſti: licet ergo, nec verearmur,
Rallentes procul hincabite curæ;

Quid-

Quidquid venerit obvium loquamur,
Morosa sine cogitatione.
Misce dimidios, puer, trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:
Misce, Dindyme, sed frequentiores,
Possum nil ego sobrius: bibenti
Succurrent mihi quindecim poetæ.

De horto suo. VIII.

Lassa quod externi spirant opobalsama Glauci,
Ultima Cotycio quæ cadit aura croco,
Poma quod hybernâ maturescentia capsâ,
Arbore quod vernâ luxuriosus ager,
De Pallatinis dominæ quod serica prelis,
Succina virgineâ quod regelata manu,
Amphora quod nigri, sed longè fracta Falerni,
Quod qui Sicanias detinet hortus apes,
Quod Cosmi redolent alabastra, focique deorum,
Quod modo divitibus lapsa corona comis;
Singula quid dicam? non sunt satis, omnia misce:
Hoc fragrant horti lilia manè mei.

De statua Memoris. IX.

Clarus fronde Jovis, Romani fama cothurni,
Spirat Apelleâ redditus arte Memor.

De Turno. X

Contulit ad Satyras ingentia pectora Turnus:
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum suum. XI.

Tolle puer calices, tepidique toreumata Nili,
Et mihi securâ pocula trade manu,
Trita patrum labris, & tonso pura ministro;
Antiquus mensis restituatur honor.
Te potare decet gemmâ, qui Mentora frangis
In scaphium fœci, Sardanapale, tuæ.

In Zoilum. XII.

Jus tibi natorum vel septem, Zoïle, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem,

Epi-

Epitaphium Paridis. XIII.

QUiſquis Flaminiam teris, viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciæ, ſaleſque Nili,
Ars & gratia, luſus & voluptas,
Romani decus & dolor theatri,
Atque omnes Veneres Cupidineſque,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulcro.

De colono. XIV.

HÆredes, nolite brevem ſepelire colonum:
Nam terra eſt illi quantulacunque gravis.

Ad Sabinum, XV.

NOn omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
Invenies & quod manè, Sabine, legas.

Ad Lupum. XVI.

DOnâſti, Lupe, rus ſuò urbe nobis:
Sed rus eſt mihi majus in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare:
In quo rura facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ.
Quod formica die comedit uno,
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis invenitur herba,
Quàm coſti folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec ſerpens habitare tota poſſit.
Erucam malè paſcit hortus unam:
Conſumpto moritur culex ſalicto;
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt,
Fines mus populatur, & colono
Tanquam ſus Calydonius timetur;
Et ſublata volantis ungue Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino.
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picatâ,

Erraſti

Erràsti Lupe, literâ sed unâ;
Nam quo tempore *prædium* dedisti,
Mallem tu mihi *prandium* dedisses.

Ad Libellum. XVII.

DUm te prosequor, & domum reduco
Aurem dum tibi præsto garrienti,
Et quidquid loqueris facisque laudo,
Quot versus poterant, Labulle, nasci?
Hoc damnum tibi non videtur esse,
Si quid Roma legit, requirit hospes.
Non derident eques, tenet senator,
Laudat Caussidicus, poëta carpit,
Propter te perit, hoc, Labulla, verum est,
Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi sit minor meorum?
Triginta propè jam diebus una est
Nobis pagina vix peracta: sic fit,
Cùm cœnare domi poëta non vult.

In Zoilum. XVIII.

OS malè caussidicis, & dicis olere poetis,
Obtrectatori, Zoile, pejus olet

In Cæcilium. XIX.

ATreus Cæcilius, cucurbitarum,
Sic illas quasi filios Thyestæ,
In partes lacerat secatque mille.
Gustu protinus has edes in ipso,
Has primâ feret, alterâve cœnâ,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc seras epidipnidas parabit,
Hinc pistor fatuas facit placentas,
Hinc & multiplices struit tabellas,
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Ut lentem positam, fabamque credas:
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cybi, brevesque mænas:

Hinc

Hinc cellarius experitur artes,
Ut condat vario vafer sapore
In rutæ folium capellianæ.
Sic implet gabatas, paropsidasque,
Et leves scutulas, cavasque lances,
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Unum ponere ferculis tot assem.

In Nestorem. XX.

NEc toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula sarta palude teges:
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
Nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici atque videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blanditis honore:
Non est paupertas, Nestor, habere nihil

De Prasino. XXI.

SÆpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.
Invide, livor edax, dic te cessisse Neroni:
Vicit nimirum non Nero, sed Prasinus.

De Apro XXII.

AEdes emit aper, sed quas nec noctua vellet
Esse sua: adeò nigra vetusque casa est.
Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.
Cœnabit bellè. non habitabit Aper.

Ad Fabullum. XXIII.

IGnotos mihi cùm voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, querulisque, litigasque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

De Caio Proculo. XXIV

CAïus hanc lucem gemmâ mihi Julius albâ
Signat, io, voti redditus ecce meis.
Desperasse juvat, veluti jam rupta sororum
Fila, minùs gaudent, qui timuere nihil.

Hypne-

Hypne, quid exſpectas piger? immortale Falernum
Funde; ſenem poſcunt talia vota cadum.
Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus,
Caïus ut fiat, Julius, & Proculus.

In Zoilum. XXV.

Zoïle, quid tota gemmam præcingere libra
Te juvat, & miſerum perdere ſardonycha?
Annulus iſte tuis fuerat modò cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conveniunt.

De mulione ſurdo. XXVI.

MUlio viginti venit modò millibus, Aule.
Miraris pretium tam grave? ſurdus erat.

In Charidemum. XXVII.

CUnarum fueras moror. Charideme, meatum,
Et pueri cuſtos aſſiduuſque comes.
Jam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba,
Et queritur labris dextera puncta meis.
Sed tibi non crevi: te noſter villicus horret;
Te diſpenſator, te domus ipſa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſervas, quereris, ſuſpiria ducis;
Et vix à ferulis abſtinet ira manum.
Si Tyrios ſumpſi cultus, unxive capillos;
Exclamas, Nunquam fecerat iſta pater.
Et numeras noſtros adſtrictâ fronte trientes,
Tanquam de cella ſit cadus ille tua.
Deſine: non poſſum libertum ferre Catonem.
Muſa virum jam me dicet adulta tibi.

Ad Lygdum, de Amynta. XXVIII.

INdulget pecori nimiùm dum paſtor Amyntas,
Et gaudet fama luxuriaque gregis:
Cedentes oneri ramos, ſylvamque fluentem
Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, ſues habeat vicinus Iôlas:
Te ſatis eſt nobis adnumerare pecus.

In

In Cacilianum. XXIX.

VIvida cùm poſcas epigrammata, mortua ponis,
Lemmata. quifieri Cæciliane, poteſt?
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

Ad ſenem orbum. XXX

ORbus es, & locuples, & Bruto conſule natus:
Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas juvenis, quas pauper habebas.
Qui novus eſt, mortem diligit ille tuam.

In Silium. XXXI.

SIlius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominumque ſui tumulique Lariſque
Non alium mallet, nec Maro, nec Ciceto.

De eodem. XXXII.

IAm propè deſertos cineres, & ſancta Maronis,
Nomina qui colerat pauper, & unus erat,
Silius Andino tandem ſuccurrit agello.
Silius & vatem, non minor ipſe, colit.

Ad Julium Cerealem. XXXIII.

COenabis bellè, Juli Cerealis, apud me:
Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octavam poteris ſervare: levabimur unâ.
Scis quàm ſint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
Utilis, & porris fila reſecta ſuis.
Mox vetus, & tenui major cordylla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.
Altera non deerunt tenui verſata favillâ,
Et Velabrenſi maſſa recocta foco:
Et quæ Picenum ſenſerunt frigus olivæ.
Hæc ſatis in guſtu, cætera nôſſe cupis?
Mentiar, ut venias, piſces, conchylia, ſumen,
Et cortis ſaturas, atque paludis aves:
Quæ nec Stella ſolet tara niſi ponere cœna.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.

Ipſe

Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantes,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Rufina. XXXIV.

CLaudia cœruleis cùm ſit Rufina Britannis
Edita, cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! Romanam credere matres
Italides poſſunt, Atthides eſſe ſuam.
Dî bene, quòd ſancto peperit fœcunda marito,
Quòd ſperat generos, quódque puella nurus.
Sic placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. XXXV.

UNguenta, & caſias, & olentem funera myrrham,
Thuraque de medio ſemicremata rogo.
Et quæ de Stygio rapuiſti cinnama lecto,
Improbe de turpi Zoïle, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare protervæ,
Non miror furem, qui fugitivus erat.

De Lupo ad Urbicum. XXXVI.

HOrtatur fieri quòd te Lupus, Urbice, patrem,
Ne credas, Nihil eſt quod minùs ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis velle videri;
Ne facias optat, quod rogat ut facias.
Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantùm:
Pallidior fiet jam patiente Lupus.
At tu conſilio videaris ut uſus amici.
Sic morere, ut factum te putet eſſe patrem.

In Chæremonem. XXXVII.

QUòd nimiùm laudas, Chæremon Stoice, mortẽ,
Vis animum mirer ſuſpiciamque tuum.
Hanc tibi virtutem fractâ facit ureeus ansâ,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus:
Et teges, & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quàm magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et ſtipulâ & nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcitra lanis,
Conſtringatque tuos purpura texta toros.

O quàm tu cupias ter vivere Neſtoris annos,
Et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in auguſtis facile eſt contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Ad Severum. XXXVIII.

Miraris, docto quòd carmina mitto Severo;
Ad cœnam quòd res docte Severe, vocem.
Jupiter ambroſiâ ſatur eſt, & nectare vivit:
Nos tamen exta Jovi, thura, merumque damus.
Omnia cùm tibi ſint dono conceſſa deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

In tonſorem. XXXIX.

Quid ſi me tonſor, cùm ſtricta novacula ſuprâ eſt,
Tunc libertatem divitiaſque roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonſor,
Latro rogat: res eſt imperioſa timor.
Sed fuerit curvâ cùm tuta novacula thecâ,
Frangam tonſori crura manuſque ſimul.

De Charino XL.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos,
Nec cùm lavatur, cauſa quæ ſit, quæritis?
Dactyliothecam non habet.

In Fauſtum XLI.

Neſcio tam multis quid ſcribas, Fauſte, puellis:
Hoc ſcio, quòd ſcribit nulla puella tibi.

In Juſtinum. XLII.

Sexenti cœnant à te, Juſtine, vocati
Lucis ad officium quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus eſſe ſolebam:
Nec locus hic nobis invidioſus erat.
Poſtera ſed feſtæ reddis ſolennia menſæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

In Vaccerram. XLIII.

Et delatores, & calumniator:
Et fraudatores, & negotiator.

Et

Et bellator es, & laniſta, miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

In Maronem. XLIV.

NIl mihi das vivus: dicis poſt fata daturum,
Si non es ſtultus, ſcis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem. XLV.

PArva rogas magnos, ſed non dant hæc quoq; magni,
Ut pudeat leviùs te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. XLVI.

AMphitheatrales inter nutrita magiſtros
Venatrix ſylvis aſpera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidiſſima dextra.
Qui non Erigones mallet habere canem;
Nec qui Dictæa Cephalum de gente ſecurus,
Luciferæ pariter venit ad aſtra deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo ſpumantis apri ſum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror, inferna quamvis citò rapta ſub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

Ad Tatum. XLVII.

SOlvere, Pæte, decem tibi me ſeſtertia cogis:
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

In Vacerram. XLVIII.

IN omnibus Vacerra quòd conclavibus
Conſumit horas, & die tota ſedet;
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Ad Patum. XLIX.

AD primum decima lapidem quòd venimus hora,
Arguitur lentæ crimine pigritiæ.
Non eſt iſta viæ, non eſt mea, ſed tua culpa;
Miſiſti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

Ad

Ad Flaccum, de Baiis. L.

LIttus beatæ Veneris aureum Baias,
Baias superbæ blanda dona naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, versibus Baias,
Laudabo dignè non satis tamen Baias,
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
Optare utrumque pariter, improbi votum est.
Quòd si deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum est Martialis & Baiæ!

De Philostratu. LI.

ASinuessanis conviv Philostratus undis
Conductum repetens nocte jubente larem,
Penè imitatus obit sævis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit usque gradus,
Non esset, nymphæ, tam magna pericula passus,
Si potiùs vestras ille bibisset aquas.

Ad Sosibianum. LII.

NEmo habitat gratis, nisi dives & orbus, apud te,
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

De Antiocho tonsore LIII.

QUi nondum Stygias descendere quærit ad undas,
Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
Alba minùs sævis lacerantur brachia cultris,
Cùm fuerit ad Phrygios enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon secat enterocelas,
Fractaque fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoïca menta,
Collaque pulvereâ nudet equina jubâ.
Hic miserum Scythica sub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore poscet avem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
Antiochi tantùm barbara tela sonent.
Hæc quæcunque meo numeratis stigmata mento,
In vetuli picta qualia fronte sedent,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

In

In Parthenopæum. LIV.

Leviat ut fauces medicus, quas aspera vexat
Assiduè tussis, Parthenopæe, tibi;
Mella dari, nucleosque jubet, dulcesque placentas,
Et quicquid pueros non sinit esse truces,
At tu non cessas totis tussire diebus.
Non est hæc tussis, Parthenopæe; gula est.

Ad Pollam. LV.

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere rosas.

In Chrestillum. LVI.

Carmina nulla probas molli quæ limite currunt,
Sed quæ per salebras altaque saxa cadunt.
Et tibi Mæonio quid carmine majus habetur,
Lucili *columella hic situs Metrophanes,*
Attonitusque legis *terrai frugiferai*;
Accius & quicquid Pacuviusque vomunt.
Vis imiter veteres, Chrestille, tuosque poëtas?
Dispeream, si scis quid sapuêre sales.

Epitaphium Canaces. LVII.

Æolis heu Canace jacet hoc tumulata sepulchro,
Ultima cui parvæ septima venit hyems.
Ah scelus, ah facinus! properas quid flere, viator?
Non licet hîc vitæ de brevitate queri.
Tristius est leto leti genus: horrida vultus
Abstulit, & tenero sedit in ore lues:
Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi,
Nec data sunt nigris tota libella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via.
Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,
Ne posset duras flectere lingua deas.

In Zoilum. LVIII.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoïle, dixit.
Non vitiosus homo es, Zoïle, sed vitium.

De

De Theodoro LIX.

PIerios vatis Theodori flamma Penates
Abſtulit, hoc Muſis, hoc tibi, Phœbe, placet?
Oſcelus ô magnum facinus, crimenque deorum,
Non arſit pariter quòd domus & dominus!

In verpum amulum. LX.

QUòd nimium lives, noſtris & ubique libellis
Detrahis, ignoſco: verpe poëta, ſapis.
Hoc quoque non curo, quòd tu mea carmina carpas,
Corripias: & ſic, verpe poëta, ſapis.
Illud me cruciat; Solymis quòd natus in ipſis,
Suſtuleris porcum, verpe poëta, meum.
Ecce negas, juraſque mihi per templa Tonantis.
Non credo; jura, verpe, per Anchialum.

Ad Germanum. LXI.

MArtis, non Rhenus ſalit hîc, Germane, quid obſtas,
Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
Barbare, non debet, ſubmoto cive, miniſtro
Captivam victrix unda levare ſitim.

Ad Baſſum. LXII.

EFfugere non eſt, Baſſe, baſiatores,
Inſtant, morantur, perſequuntur, occurrunt,
Et hinc, & illinc, uſque quaque, quacumque.
Non ulcus ulcus acre, puſtulæve lucentes,
Nec triſte mentum, ſordidique lichenes,
Nec labra pingui delibuta oeroto,
Nec congelati gutta proderit naſi,
Et æſtuantem baſiant. & algentem,
Et nuptiale baſium reſervantem.
Non te cucullis aſſeret caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle veloque,
Nec vindicabit ſella ſæpius clauſa.
Rimas per omnes baſiator intrabit.
Non conſulatus ipſe, non tribunatus,
Sævique ſceptra, nec ſuperba clamoſi
Lictoris abiget virga baſiatorem,
Sedeas in alto tu licèt tribunali,

Et

Et è curuli jura gentibus reddas:
Adscendit illa basiator, atque illa.
Febricitantem basiabit & flentem:
Dabit oscitanti basium, natantique;
Dabit & vomenti, remedium mali solum est;
Facias amicum, basiare quem nolis.

Ad Flaccum. LXIII.

HAbere amicum nolo, Flacce, subtilem,
Cujus lacertos annuli mei cingant:
Sed idem amicum nolo mille librarum.
Carnarius sum, pinguiarius non sum.

Ad Flaccum. LXIV.

THaïda tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
Tu puto, quod non est, Flacce, videre potes.

In Lydiam. LXV.

NOn est mentitus qui te mihi dixit habere
Formosam carnem, Lydia, non faciem.
Est ita si taceas, & si tam muta recumbas,
Quàm filet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis;
Et sua plùs nulli, quàm tibi lingua nocet.
Audiat ædilis ne te, videatque, caveto.
Portentum est, quoties cœpit imago loqui.

Ad Sophronium. LXVI.

TAnta tibi est animi probitas orisque, Sophroni,
Ut mirer fieri te potuisse patrem.

Ad Garricum. LXVII.

MIttebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

Ad Albium Maximum. LXVIII.

ALbi Maxime, si vacabit hora,
Hoc tantùm lege: namque & occupatus,
Et non es nimiùm laboriosus.
Transis hos quoque quattuor? sapisti.

Ad Septicianum. LXIX.

EXplicitum nobis usque ad sua cornua librum,
Et quasi perfectum, Septiciane, refers.
Omnia legisti: credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad lectorem. LXX.

QUamvis tam longo possis satur esse libello,
Lector, adhuc à me districha pauca petis.
Sed Lupus usuram, puerique diaria poscunt.
Lector, solve, taces, dissimulasque? Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM LIBER XI.

M. Val Martial's Prisco suo salutem.

Scio me patrocinium debere contumacissimæ triennii desidiæ, quæ absolvendi non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius quàm officiosi esse videamur nedum in hac provinciali solitudine ubi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximum & primum est quòd civitatis aures, quibus adsueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dicta vii auditor. Illam judiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt; ad summam omnium, ea qua delicate reliquimus, quasi destituti desideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium & judicis loco livor, & unus aut alter mali in pusillo loco multi, adversus quos difficile est habere quotidie benum stomachum. Ne mireris igitur abjecta ab indignante, quæ à gestiente fieri solebant. Ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, cui non refero gratiam si tantùm ea præsto quæ possim, imperabo mihi, cui indulgere consuevera & statui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem adventoriâ suâ. Tu velim ista quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æstimare & excutere non graveris; & quod tibi difficillimum est, de nugis nostris judicii nitore sepositio, ne Romam, si ita decreveris, non Hispaniensium librum mittamus, sed Hispanum.

Ad Eundem. I.

Retia dum cessant, latratoresque Molossi,
Et non invento sylva quiescit apro;
Otia, Prisce, brevi poteris conare libello.
Hora nec æstiva est, nec tibi tota perit.

Ad ſua Carmina II.

QUi modò litoreo, ibatis carmina Pyrgos,
Ite ſacrâ, jam non pulverulenta via eſt.

Ad Librum ſuum III.

AD populos mitti qui nuper ab urbe ſolebas,
Ibis tu Romam nunc peregrine liber.
Auriferi de gente Tagi, terricique Salonis,
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hoſpes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Jure tuo veneranda novi pete limina templi.
Reddita Pierio ſunt ubi templa choro.
Vel ſi malueris, primâ gradiere Suburra:
Atria ſunt illic conſulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hianteæ Stella petitor aquæ.
Fons ibi Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,
Unde novem dominas ſæpe bibiſſe ferunt.
Ille dabit populo, patribuſque, equitique legendum:
Nec nimiùm ſiccis perleget ipſe genis.
Quid titulum poſcis? verſus duo treſve legantur;
Clamabunt omnes te, liber, eſſe meum.

Ad Priſcum. IV.

QUod Flacco, Varioque fuit, ſummoque Maroni
Mecœnas atavis regibus ortus eques;
Gentibus & populis hoc te mihi, Priſce Terenti,
Fama fuiſſe loquax, chartaque dicet anus.
Tu facis ingenium, tu, ſi quid poſſe videmur;
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæſarem. V.

LOngior undecimi nobis decimique libelli
Arctatus labor eſt, & breve raſit opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dediſti:
Hæc lege tu, Cæſar: forſan & illa leges.

In Commendationem Nervæ. VI.

CONtigit Auſoniæ procerum mitiſſimus aulæ
Nervæ: licet toto nunc Helicone frui.

Recta

Recta fides, hilaris elementia, cauta poteſtas
Jam redeunt: longi terga dedere metus.
Hoc populi genteſque tuæ pia Roma precantur:
Dux tibi ſi ſemper talis, & iſte diu.
Maſte animi, quem ratus habet, morumque tuorum,
Quos Numa quos hilaris poſſet habere Cato.
Largiri præſtare, breves extendere cenſus,
Et dare quæ faciles vix tribuere dei;
Nunc licet & fas eſt, ſed tu ſub principe duro,
Temporibuſque malis, auſus es eſſe bonus.

De Ligeia. VII.

TOto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligeia, prima eſt.

In Commendationem Trajani. VIII.

TErrarum dea gentiumque Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum,
Trajani modò læta cùm futuros
Tot per ſecula computaret annos,
Et fortem, juvenemque, Martiumque
In tanto duce militem videret;
Dixit præſide glorioſa tali;
Parthorum proceres, duceſque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſum oſtendere Cæſarem; Venite.

Ad Cæſarem. IX.

PAlma regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates;
Miſiſti mores in loca noſtra tuos.

De Africano. X.

HAbet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

PArthenio dic Muſa, tuo noſtroque ſalutem,
Nam quis ab Aonio largiùs amne bibit?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro?
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?

Et si fortè, sed hoc vix est sperare, vacabit;
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga.
Quattuor & tantùm timidumque brevemq; libellum
Commendet verbis; Hunc tua Roma legit.

In Posthumum. XII.

OMnia promitti, cùm totâ nocte bibisti:
Manè nihil præstas, Post hume, manè bibe.

Ad Auctum, XIII.

GEnus, Aucte, lucri divites habent iram,
Odisse quàm donare, vilius constat.

Ad Toiscum. XIV.

PArcius utaris, moneo, rapiente veredo,
Priscе, nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe sati fecit prædæ venator, & acri
Decidit excussus, nec redituius equo.
Insidias & campus habet: nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licèt, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent,
Invidiâ fati sed leviore cadant.
Si te delectant animosa pericula: Tuscis,
Tutior est virtus, insidiemur apris,
Quid te frena juvant temeraria? sæpius illis,
Priscе, datum est equitem rumpere quam lepotem.

Adulatorium. XV

QUidquid Parthasiâ nitebat aulâ,
Donatum est oculis, deisque nostris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Jupiter, & stupet superbas
Regis delicias, graveseque luxus.
Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc sunt, quæ Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Jove nunc sumus beati:
At nuper, (pudet, ah pudet fateri,)
Omnes cum Jove pauperes eramus.

In Lentinum. XVI.

QUare tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & usque gemis.

Gesta-

Geſtatur tecum ſella, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum.
Ebria Setino ſit ſæpe, & ſæpe Falerno:
Nec niſi per niveam Cæcuba porat aquam.
Circumfuſa roſis, & nigra recumbit amomo:
Dormit & in pluma, purpureoque toro.
Cùm ſit tam pulchrè, tam bellè vivat apud te,
Ad Damam potiùs vis tua febris eat?

Ad Juvenalem. XVII.

DUm tu forſitan inquietus erras
Clamoſa, Juvenalis, in Suburra,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumque
Major Cœlius & minor fatigant:
Me multos repetita poſt Decembres
Accepit mea, ruſticumque fecit
Auro Bilbilis & ſuperba ferro.
Hîc pigri colimus labore dulci
Botrodum, Plateamque: Celtiberis
Hæc ſunt nomina clariora terris.
Ingenti fruor improbóque ſomno,
Quem nec tertia ſæpe rumpit hora.
Et totum mihi nunc repono, quidquid
Terdenos vigilaveram per annos.
Ignota eſt toga: ſed data petenti
Rupta proxima veſtis à cathedra.
Surgentem focus excipit ſuperbâ
Vicini ſtrue cultus iliceti,
Multâ villica quem coronat ollâ
Sic me vivere, ſic juvat perire

De Æmilio. XVIII.

IN thermis ſumit lactucas, ova, lacertum;
Et cœnare foris ſe negat Æmilius.

Ad Marcellam. XIX.

MUnicipem rigidi quis te Marcelle, Saloni,
Et genitam noſtris quis putet eſſe locis?
Tam rarum, tam dulce ſapis: Pallatia dicent,
Audierint ſi te vel ſemel, eſſe ſuam:

Nulla nec in mediâ certabit nata Suburra,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partus,
Romanam ducat quam magis esse nurum.
Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
Esse jubes: Romam tu mihi sola facis.

De Philænide. XX.

QUàm sit lusca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Esset cæca decentior Philænis.

In Læliam. XXI.

DEntibus atque comis, nec te pudet, uteris emptis.
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

Ad Juvencum de covino curru. XXII.

OJucunda, covine, solitudo,
Carrucâ magis essedóque gratum
Facundi mihi munus Heliani.
Hic mecum licet, hic, Juvence, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi.
Succinctus neque cursor antecedit:
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Avitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm bene sic dies abiret.

In Thelesinum. XXIII.

CUm rogo te nummos sine pignore non habeo, in-
Idem si pro me spondet agellus, habes, (quis.
Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
Credis colliculis arboribusque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
Exsilii comitem quæris? agellus eat.

In avarum amicum. XXIV.

SExagintà teras cùm lumina manè senator,
Esse tibi videor desidiosus eques,
Quòd non à primâ discurram luce per urbem,
Et referam lassus basia mille domum.

Sed

Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
Aut Numidum gentes, Cappadocúmve petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
Et matutinum ferre patique lutum,
Quid petitur? ruptâ cùm pes vagus exit aluta,
Et subitus crassæ decidit imber aquæ,
Nec venit ablatis clamatus verna lacernis;
Accedit gelidam servus ad auriculam,
Et, rogat ut cœnes secum Lætorius, inquit.
Viginti nummis non ego malo famem?
Quod sit cœna mihi, tibi sit provincia merces;
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Cinnam. XXV.

POto ego sextantes; tu potas, Cinna, deunces:
Et quereris quòd non, Cinna, bibamus idem.

Ad Ponticum, de Hermogene fure. XXVI.

HErmogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
Quantus nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licèt observes dextram tenearque sinistram:
Invenier, mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:
Caturas altè sic rapit Iris aquas.
Nuper cùm Myrino peteretur missio læso:
Subduxit mappas quattuor Hermogenes.
Cretatam prætor cùm vellet mittere mappam;
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit; medios distringere lectos,
Mensarumque pedes, non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole:
Vela reducuntur cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
Inter adorantes cùm stetit Hermogenes. (quam
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit una-
A cœna semper rettulit Hermogenes.

Ad Aprum. XXVII.

Siccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Servum ſic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ uxoris. XXVIII.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
Prataque, nec bifero ceſſura roſaria Pæſto,
Quoque viret Jani menſe, nec alget olus,
Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæque gerit ſimiles candida turris aves;
Manera ſant dominæ poſt ſeptima luſtra reverſa:
Has Marcella domos, parvaque regna dedit:
Si mihi Nauſicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo poſſem dicere, malo meos.

In Vacerram XXIX.

O Juliarum dedecus Kalendarum,
Vidi, Vacerra, ſarcinas tuas vidi:
Quas non retentas penſione pro bima
Portabat uxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti,
Furias putavi nocte Ditis emerſas.
Has tu priores frigore & fame ſicca,
Et non recenti pallidus magis buxo,
Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes menſa,
Et cum lucerna, corneoque cratere,
Mitella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis ſuberat amphoræ cervix,
Fuiſſe gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ.
Nec quadra deerat caſei Tholoſatis,
Quadrima nigri nec corona puleï,
Calvæque teſtes allioque cepiſque,
Nec plena turpi matris olla reſinâ.
Quid quæris ædes, villicoſque deridet,

Habi-

Habitare gratis, ô Vacerra, cùm possis?
Hæc sarcinarum pompa convenit ponti.

Ad Julium Martialem. XXX.

TRiginta mihi quatuorque messes
Tecum, si memini, fuere, Juli:
Quarum dulcia mixta sunt amaris,
Sed jucunda tamen fuere plura.
Et si calculus omnis huc & illuc
Diversus bicolorque digeratur,
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et tristes animi cavere morsus;
Nulli te facias nimis sodalem,
Gaudebis minùs, & minùs dolebis.

Ad Callistratum. XXXI.

TAnquam simpliciter mecum, Callistrate, vivas:
Dicere sani animi te mihi sæpe soles.
Non es tam simplex, quàm vis, Callistrate, credi.
Nam quisquis garrit talia, plura tacet

In Labullum. XXXII.

LIbras quattuor aut duas amico,
Algentemque togam, brevemque lænam,
Interdum aureolos manu crepanteis,
Possint ducere qui duas Kalendas,
Quòd nemo, nisi tu, Labulle, donas;
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasque, Memmiosque,
Et Crispos mihi redde, sed priores:
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince, levemque Passerinum,
Nulla est gloria præterire asellos.

In scurram. XXXIII.

NAsutus nimiùm cupis videri.
Nasutum volo, nolo polyposum.

In Sabellum. XXXIV.

ODite, quia bellus es, Sabelle,
Res eſt putida bellus, Sabellus.
Bellum denique malo quàm Sabellum.
Tabeſcas utinam, Sabelle, belle.

Pontilianum. XXXV.

MEntiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
Pedis, diſſimulo: gemmâ vis ludere, vincor.
Res una eſt ſine me quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præſtas mihi, mortuus, inquis,
Accipiam bene te, nil volo: ſed morere.

In Tuccam XXXVI.

NOn eſt, Tucca, ſatis quòd es guloſus:
Et dici cupis, & cupis videri.

Ad M. Unicum. XXXVII.

UNice, cognato junctum mihi ſanguine nomen,
Quinque geris ſtudiis corda propinqua meis.
Carmina cum facias ſoli cedentia fratri,
Pectore non minor es, ſed pietate prior.
Lesbia cum tenero te poſſit amare Catullo,
Te poſt Naſonem blanda Corinna ſequi.
Nec deerant Zephyri, ſi te dare vela juvaret:
Sed tu litus amas, hoc quoque fratris habes.

Ad Phœbum. XXXVIII.

HœdinÂ tibi pelle contegenti
NÛdæ tempora ver icemque calvæ,
Feſtivè tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit, caput eſſe calceatum.

Ad Claſſicum. XXXIX.

VEndunt carmina Gallus & Lupercus.
Sanos, Claſſice, nunc nega poëtas.

In inconſtantem. XL.

DIfficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
Nec tecum poſſum vivere, nec ſine te.

In

In lautum invitatorem. XLI.

BOletos & aprum ſi tanquam vilia ponis,
Et non eſſe putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & heres
Vis ſcribi propter quinque Lucrina: Vale.
Lauta tamen cœna eſt: fateor, lautiſſima: ſed cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil;
Quod ſciat infelix damnatæ ſpongia virgæ,
Vel quicunque canes, junctaque teſta viæ.
Mullorum, leporumque, & ſuminis exitus hic eſt,
Sulphureuſque calor, carnificeſque pedes.
Non Albana mihi ſit comeſſatio tanti;
Nec Capitolinæ, pontificumque dapes.
Immutet ipſe deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios cœnarum quære magiſter,
Quos capiant menſæ regna ſuperba tuæ.
Me meus ad ſubitas invitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam poſſum reddere, cœna placet.

In amœnas ædes ſed incommodas. XLII.

DAphnonas, platonas & ærias cypariſſos,
Et non unius balnea ſolus habes:
Et tua centenis ſtat porticus alta columnis,
Calcatuſque tuo ſub pede lucet onyx:
Pulvereumque fugax hippodromon ungula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus ubique ſonat:
Atria longa patent: ſed nec cœnantibus uſquam,
Nec ſomno locus eſt; quàm bene non habitas!

De Fabullo. XLIII.

TAm ſæpe noſtrum decipi Fabullum, quid
Miraris, Aule? ſemper bonus homo tiro eſt.

Ad Semproniam de Rufo. XLIV.

TEmpora Pieriâ ſolitus redimire coronâ,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hîc ſitus eſt, hîc ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipſe tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elyſio narraris fabula campo,
Et ſtupet ad raptus Tyndaris ipſa tuos.

Tu

Tu melior, quæ deserto raptore redisti;
Illa virum voluit nec repetita sequi.
Ridet, & Iliacos audit Menelaüs amores:
Absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
Iste tibi dominam conciliabit amor.

In avarum. XLV.

NUmmi cùm tibi sint, opesque tantæ,
Quantas civis habet, patérve ratus:
Largiris nihil, incubasque gazæ,
Ut magnus draco, quem canunt poëtæ
Custodem Scythici fuisse luci;
Sed causa ut memoras, & ipse jactas,
Ditæ filius est rapacitatis.
Et quid tu fatuos rudesque quæris,
Illudas quibus, auferasque mentem?
Huic semper vitio pater fuisti

In Zoilum. XLVI.

CRine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus;
Rem magnam præstas, Zoïle, si bonus es.

In Polycarmum. XLVII.

AEgrotas uno decies aut sæpius anno;
Nec tibi, sed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam quoties surgis, soleria poscis amicos.
Sit pudor: ægrota jam, Polycarme, semel.

Ad Sparsum. XLIII.

CUr sæpe sicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ sordidum petam, quæris?
Ne cogitandi, Sparse, nec quiescendi
In urbe locus est pauperi, negant vitam
Ludimagistri manè, nocte pistores,
Ærariorum marculi die toto
Hinc ociosus sordidam quatit mensam,
Neroniana nummularius massa:
Illinc paludis malleator Hispanæ,

Tri-

Tritum nitenti fuste verberat saxum.
Nec turba cessat entheata Bellonæ,
Nec fasciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Indæus.
Nec fulfuratæ lippus institor mercis.
Numerare pigri damni qui potest somni,
Dicet quot æra verberent manus urbis,
Cùm secta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis;
Cui plana summos despicit domus montes,
Et rus in urbe est, vinitorq; Romanus:
Nec in Falerno colle major autumnus;
Intraque limen clausus essedo cursus,
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma, tædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

De imperiunis Basiatoribus. XLIX.

QUantum dat tibi Roma basiorum
Post annos modò quindecim reverso:
Te vicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor, inde fullo;
Hinc sutor modò pelle basiatâ,
Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defioculus, & inde lippus.
Jam tanti tibi non fuit redire.

Ad suum natalem. L.

MArtis alumne dies, roseam quo lampada primũ
Magnaque siderei vidimus ora dei:
Si te rure coli, viridesque pigebit ad aras,
Qui fueras Latiâ cultus in urbe mihi;
Da veniam, servire meis quòd nolo Kalendis,
Et quâ sum genitus, vivere luce volo.

In nimis anxia celebrantem suos natales. LI.

NAtali pallere suo, ne calda Sapello
Desit, & ut liquidum portet Alauda merum;
Turbida sollicito transmittere Cœcuba sacco,
Atque inter mensas ire redire suas;
Excipere hos illos, & totâ surgere cœnâ
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio est, hæc sponte tuâ perferre patique,
Quæ te si jubeat rex dominusve, neges?

De Ligurra. LII.

VErsus, & breve vividumque carmen
In te ne faciam times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed frustra metuis, cupisque frustra.
In tauros Lybici ruunt leones;
Non sunt papilionibus molesti.
Quæras, censeo, si legi laboras
Nigri fornicis ebrium poetam;
Qui carbone rudi putrique cretâ
Scribit carmina quæ legunt bibones.
Frons hæc stigmate non meo notanda est.

Ad Saturnum pro Prisco Terentio. LIII.

ANtiqui rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat.
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Scissa nec ad Manes, sed sita dives humus:
Lætus ad hæc faciliſque veni solennia Prisci
Gaudia: cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriæ sextâ, pater optime, brumâ
Pacifici Latiâ reddis ab urbe Numæ.
Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quàm non parca manus, largæque nomisma mensæ
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?
Utque sit his pretium meritis & gratia major,
Es pater, & frugi sic tua sacra colit.

At

At tu, sancte, tuo sic semper amere Decembri:
Hos illi jubeas sæpe redire dies.

Ad Corduban. LIV.

UNcto Corduba lætior Venafro,
Histriâ nec minùs absoluta testâ,
Albi quæ superas oves Galesi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo:
Die vestro rogo, sit pudor poëtæ,
Ne gratis recitet meos libellos.
Fertem si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.
Cæcus perdere non potest, quod aufert,
Nil est deterius latrone nudo:
Nil securius est malo poëta.

Ad Amœnum. LV.

BIs quinquagenis domus est tibi millibus empta,
Vendere quam summâ vel breviore cupis.
Arte sed emptorem vafrâ corrumpis, Amœne,
Et casa divitiis ambitiosa latet.
Gemmantes primâ fulgent testudine lecti,
Et Mauritiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta sonas, & aïs, non esse minoris,
Instructam vili vendis, Amœne, domum.

In natalem Maronis. LVI.

MAiæ Mercurium creâstis Idus,
Augustis redit Idibus Diana.
Octobres Maro consecravit Idus.
Idus sæpe colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. LVII.

MAtutine cliens, urbis mihi causa relictæ,
Atria, si sapias, ambitiosa colas.
Non sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, & senior, Pieridumque comes.
Ocia me somnusque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, si vigilatur & hîc.

Ad

Ad Paullum. LVIII.

SIc tanquam tabulas ſcyphoſque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

De Apro LIX.

LIntea ferret Apro Vatius cùm vernula nuper,
Et ſupra togulam luſca ſederet anus,
Atque olei ſtillam donaret Opelicus unctor:
Udorum tetricus cenſor & aſper erat:
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet quod modò lotus eques.
A ſene ſed poſtquam patruo venere trecenta;
Sobrius à thermis neſcit abire domum.
O quantum diatreta valent, & quinque comati!
Tunc, cùm pauper erat, non ſitiebat Aper.

Ad Lygdum. LX.

NIl non, Lygde, mihi negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

Ad Pannicum. LXI.

IUgera mercatus prope buſta latentis agelli,
Et malè compactæ culmina fulta caſæ,
Deſeris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaqua, ſed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium, piſanamque, fabamque ſoleba,
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catullum. LXII.

HÆredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, niſi legero, Catulle.

Ad Flaccum. LXIII.

CUm tibi Niliacus portet cryſtalla cataplus,
Aecipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera? ſed geminus vilibus uſus ineſt.
Nullum ſollicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid? quod ſecuro potat conviva miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus.

Hoc

Hoc quoque nonnihil est, quòd propinabs in istis,
Frangendus fuerit si tibi, Farce, calix.

De Agricola. LXIV.

AMphora vigessi modius daturæ re quaterno,
Ebrius & crudus nil habet agricola.

Ad Bithynicum LXV.

NIl in te scripsi, Bithynice, credere non vis,
Et jurare jubes, malo satisfacere.

De Callistrato LXVI.

NE laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Umbro LXVII.

BRumæ diebus, feriisque Saturni
Mittebat Umber aliculam mihi pauper.
Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

De Menogene. LXVIII.

EFfugeres thermis & cerea balnea non est
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextrâ lævâque trigonem,
Imputet exceptas ut tibi sæpe pilas,
Colliget, & referet lapsum de pulvere follem:
Et si jam lotus, jam soleatus erit.
Lintea si sumas, nive candidiora loquetur;
Sint licèt infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas dispositse comas.
Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ,
Frontis & humorem colliget usque tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpessus dicas tædia mille, *veni*.

Ad Polytimum. LXIX.

NOlueram, Polytime, tuos violare capillos
Sed juvat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modò tonse Pelops, positisque nitebas
Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

De Cotta. LXX.

BIs Cotta ſoleas perdidiſſe ſe queſtus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam;
Excogitavit homo ſagax & aſtutus,
Ne facere poſſet tale ſæpius damnum;
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. LXXI.

TOngilianus habet naſum: ſcio, non ego: ſed jam
Nil prætet naſum Tongilianus habes.

Ad Charinum, LXXII.

QUòd lanâ caput alligas Charine,
Non aures tibi, ſed dolent capilli.

De Marone. LXXIII.

PRo ſene, ſed clarè, votum Maro fecit amico,
Cui gravis & fervens hemitritæus erat:
Si Stygias æger non iret miſſus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem,
Ne votum ſolvat, nunc Maro vota facit.

Ad Priſcum. LXXIV.

SÆpe rogare ſoles qualis ſim, Priſce, futurus,
Si fiam locuples, ſimque repentè potens.
Quemquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

In Tuccam. LXXV.

SCribebamus epos: cœpiſti ſcribere: ceſſi,
Ænula ne ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad Tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos:
Aptâſti longum tu quoque ſyrma tibi.
Fila lyræ movi doctis exculta camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus ſatyras: Lucilius eſſe laboras.
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus eſſe poteſt; epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.

Elige

Elige quid nolis ; quis enim pudor omnia velle;
Et ſiquid non vis, Tucca, relinque mihi.

Ad Batim. LXXVI.

BÆtis oliviferâ crinem redimite coronâ,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis ;
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarũ
Albula navigerum per freta pandit iter ;
Omnibus lætis veſtras inſtantius oras
Intrer, & hic populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod ſit, ſuccedere Macro.
Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

In effrontem. LXXVII.

OS atavi, patrui naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cùm referas priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes ?

Ad Mattum. LXXVIII.

QUi negat eſſe domi ſe tunc cùm liminapulſas
Quid dicat, neſcis ? dormio, Matte, tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XIII.

XENIA.

De Libro. I.

NE toga cordylis, ne pennula desit olivis,
Aut inopem metuat sordida blatta famem:
Perdite Niliacas, Musæ, mea damna papyros;
Postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fritillus;
Alea nec damnum, nec facit ista lucrum.

In detractorem. II.

NAsutus sis usque licèt, sis denique nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum;
Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipse ego quàm dixi, quid dentem dente juvabit
Rodere? carne opus est, si satur esse velis.
Ne petdas operam, qui se mirentur, in illos
Virus habe: nos hæc novimus esse nihil.
Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
Nec matutinâ si mihi fronte venis.

Ad lectorem. III.

OMnis in hoc gracili xeniorum turba libello
Constabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor est nimium; poterit constare duobus,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hospitibus pro munere dist cha mittas,
Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
Prætereas, si quid non facit ad stomachum.

Thus.

Thus. IV.

SErus ut ætheræ Germanicus imperet aulæ,
Utque diu terris: da pia thura Jovi.

Piper. V.

CErea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cùm tibi sorte datur, si sapis, adde piper

Alica. VI.

NOs alicam, mulsum poterit tibi mittere dives,
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

Conchis faba. VII.

SI spumet rubrâ conchis tibi pallida testâ,
Lautorum cœnis sæpe negare potes.

Far. VIII.

IMbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
Ut satur in vacuis dulcia musta bibas.

Lens. IX.

ACcipe Niliacam. Pelusia munera, lentem:
Vilior est alicâ, carior illa faba.

Simula. X.

NEc poteris similæ dotes numerare, nec usus,
Pistori toties cùm sit & apta coco.

Ordeum. XI.

MUlio quod non det tacituris, accipe, mulis.
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

Frumentum Libycum. XII.

TErentum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.

Beta. XIII.

UT sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quàm sæpe petet vina piperque cocus!

Lactuca. XIV.

CLaudere quæ cœnas lactuca solebat avorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

Ligna.

Ligna Acapna. XV.

SI vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam, moneo, ruſtice, ligna feras.

Rapa. XVI.

HÆc tibi brumali gaudentia frigore rapâ
Quæ damus, in cœlo Romulus eſſe ſolet.

Colicvli. XVII.

NE tibi pallentes moveant faſtidia caules,
Nitratâ viridis braſſica fiat aquâ.

Porri ſectivi. XVIII.

FIla Tarentini graviter redolentia porri
Ediſti quoties, oſcula clauſa dato.

Porri capitati. XIX.

MIttit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niveo virides ſtipite cerne comas.

Napi. XX.

NOs Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nurſinas poteris parcius eſſe pilas.

Aſparagi. XXI.

MOllis in æquorea quæ crevit ſpina Ravenna,
Non erit in cultis gratior aſparagis.

Vva duracina. XXII.

NOn habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Chia ficus. XXIII.

CHia ſeni ſimilis Baccho, quem Setia miſit,
Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

Cydonia. XXIV.

SI tibi Cecropia ſaturata Cydonia melle
Ponentur; dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ. XXV.

POma ſumus Cybeles: procul hinc diſcede, viator,
Ne cadat in miſerum noſtra ruina caput.

Sorba

Sorba. XXVI.

SOrba ſumus molles nimium durantia ventres:
Aptiùs hæc puero, quàm tibi poma dabis.

Spathalion caryotarum. XXVII.

AUrea porrigitur Jani caryota Kalendis:
Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet.

Coctana. XXVIII.

HÆc tibi quæ tortâ venerunt condita metâ,
Si majora forent coctana, ficus erant.

Pruna Damaſcena. XXIX.

PRuna peregrinæ carie rugoſa ſenectæ
Sume: ſolent duri ſolvere ventris onus.

Caſeus Lunenſis. XXX.

CAſeus Etruſcæ ſignatus imagine Lunæ
Præſtabit pueris prandia mille tuis.

Caſeus Veſtinus. XXXI.

SI ſine carne voles jentacula ſumere frugi:
Hæc tibi Veſtino de grege maſſa venit.

Caſeus Velabrenſis. XXXII.

NOn quemcunq; focum, nec fumum caſeus om-
Sed Velabrenſem qui bibit, ipſe ſapit. (nem

Caſei Trebulani. XXXIII.

TRebula nos genuit, commendat gratia duplex
Sive levi flammâ, ſive donamur aquâ.

Lucanica. XXXIV.

FIlia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

Oliva. XXXV.

HÆc quæ Picenis venit ſubducta trapetis,
Inchoat atque eadem finit oliva dapes.

Mala citrea. XXXVI.

AUt Coryciæ ſunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Maſſyli poma draconis erant.

Coloſtrum. XXXVII.

SUrripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hœdis,
De primo matrum lacte coloſtra damus.

Hœdi. XXXVIII.

LAſcivium pecus, & viridi non utile Baccho
Dat pœnas: nocuit jam tenet ille deo.

Ova. XXXIX.

CAndida ſi croceos circumfluit unda vitellos,
Heſperius ſcombri temperet ova liquor.

Porcillus lactens. XL.

LActe mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, & Ætolo de ſue dives edat.

Apyrina & tuberes. XLI.

NOn tibi de Libycis tuberes & apyrina ramis,
De Nomentanis ſed damus arboribus.

Idem. XLII.

LEcta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes, quid tibi cum Libycis?

Sumen. XLIII.

ESſe putes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei. XLIV.

SI Libycæ nobis volucres, & Phaſides eſſent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aves.

Perſica Nuciperſica. XLV.

VIlia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptivis Perſica cara ſumus.

Panes Picentini. XLVI.

PIcentina Ceres niveo ſic nectare creſcit,
Ut levis acceptâ ſpongia turget aquâ.

Boleti. XLVII.

ARgentum atq; aurum facile eſt, lænamq; togamq;
Mittere; boletos mittere difficile eſt.

Ficedula.

Ficedula. XLVIII.

CUm me ficus alat, cùm pascar dulcibus uvis,
Cur potiùs nomen non dedit uva mihi?

Tubera. XLIX.

RUmpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera. boletis poma secunda sumus.

Turdorum Corona. L.

TExta rosis fortasse tibi, vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas. LI.

TOta quidem ponatur anas: sed pectore tantum,
Et cervice sapit: cætera redde coco.

Turtur. LII.

DUm pinguis mihi turtur erit; lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe, perdere nolo famem.

Perna. LIII.

CÆretana mihi fiet, vel massa licebit
De Menapis: lauti de petasone vorent.

Petaso. LIV.

MUsteus est: propera, caros nec differ amicos:
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

Colocasia. LV.

NIliacum ridebis olus, lanasque sequaces,
Improba cùm morsu fila manuque trahes.

Jecur anseris LVI.

ADspice quàm tumeat magno jecur anseris majus:
Miratur dices, hoc, rogo, crevit ubi?

Glires. LVII.

TOta mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus. LVIII.

GAudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

Atagena. LIX.

INter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus atagenarum.

Gallina altilis. LX.

PAſcitur & dulci facilis galina farinâ,
Paſcitur & tenebris, ingenioſa gula eſt.

Perdix. LXI.

POnitur Auſoniis avis hæc rariſſima menſis:
Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.

Columbæ. LXII.

NE violes teneras perjuro dente columbas
Tradita ſi Cnidiæ ſunt tibi ſacra deæ.

Galbula. LXIII.

GAlbula decipitur calamis & retibus ales,
Turget adhuc vitidi cùm rudis uva mero.

Cattæ. LXIV.

PAnnonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas;
Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

Pavo. LXV.

MIraris quoties gemmantes explicat alas;
Et potes hunc ſævo tradere dure, coco

Thœnicopterus. LXVI.

DAt mihi penna rubens nomen; ſed lingua guloſis
Noſtra ſapit. quid ſi garrula lingua foret?

Phaſianus. LXVII.

ARgivâ primùm ſum tranſportata carinâ:
Antè mihi notum nil, niſi Phaſis, erat.

Numidicæ. LXVIII.

ANſere Romano quamvis ſatur Hannibal eſſet:
Ipſe ſuas nunquam barbarus edit aves.

Anſer. LXIX.

HÆc ſervavit aves Tarpeii templa Tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.

Grues.

Grues. LXX.

TUrbabis versus nec litera tota volabit,
Unam perdideris si Palamedis avem.

Rusticula. LXXI.

RUstica sum, an perdix, quid refert, si sapor idem
Carior est perdix: sic sapit illa magis. ;est?

Cycnus. LXXII.

DUlcia defectâ modulatur carmina linguâ
Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyriones. LXXIII.

NOmen habet magni volucris tam parva gigantis:
Et nomen Prasini Porphyrionis habet.

Mullus LXXIV.

SPirat in advecto, sed jam piger æquore mullus
Languescit: vivum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

QUæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

QUamvis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior est tamen patellâ.

Ostrea. LXXVII.

EBria Bajano veni modò concha Lucrino:
Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

COeruleus non Liris amat, quem sylva Mariæ
Protegit; hinc squillæ maxima turba sumus.

Scarus. LXXIX.

HIc scarus, æquoreis qui venit obesus ab undis,
Visceribus bonus est, cætera vile sapit.

Coracinus. LXXX.

PRinceps Nilliaci raperis, coracine, macelli:
Pellææ prior est gloria nulla gulæ.

Echinus. LXXXI.

ISte licèt digitos reſtudine pungat acutâ,
Cortice depoſito mollis echinus erit.

Murices. LXXXII.

SAnguine de noſtro tinctas, ingrate, lacernas
Induis; &, non eſt hoc ſatis, eſca ſumus.

Gobius. LXXXIII.

IN Venetis ſint lauta licèt convivia terris,
Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

Lupus. LXXXIV.

LAneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

Aurata. LXXXV.

NOn omnis laudem pretiumque aurata meretur;
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus.

Acipenſis. LXXXVI.

AD Pallatinas acipenſem mittite menſas:
Ambroſias ornent munera rara dapes.

Lepus. LXXXVII.

Inter aves turdus, ſi quis me judice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Aper. LXXXVIII.

QUi Diomedæis metuendus ſetiger agris
Ætola cecidit cuſpide, talis erat.

Dama. LXXXIX.

DEnte timentur apri, defendunt cornua cervos.
Imbelles damæ quid niſi præda ſumus?

Oryx. XC.

MArtinarum non ultima præda ferarum
Sævus oryx, conſtat quot mihi morte canum?

Cervus. XCI.

HIc erat ille tuo domitus, Cypariſſe, capiſtro?
An magis iſte tuus, Silvia, cervus erat?

Laliſio.

Laticio XCII.

CUm tener eſt onager, ſolâque laticio matre
Paſcitur; hoc infans, ſed breve nomen habet.

Dorcas. XCIII.

DElicium parvo donabis dorcada nato:
Jactatis ſolet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCIV.

PEndentem ſumma capream de rupe videbis:
Caſurum ſperes, decipit illa canes.

Onager. XCV.

PUlcher adeſt onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: jam removete ſinus.

Oleum Venafranum. XCVI.

HOc tibi Campani ſudavit bacca Venafri
Unguentum; quoties ſumis, & iſtud oles.

Garum ſcombrorum. XCVII.

EXſpirantis adhuc ſcombri de ſanguine primo
Accipe fæcoſum, munera cara, garum.

Muria. XCVIII.

ANtipolitani fateor ſum filia thynni:
Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

Mel Aſticum. XCIX.

HOc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti
Pallados à ſylvis nobile nectar apis.

Favi Siculi. C.

CUm dederis Siculos mediis de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet eſſe favos.

Paſſum. CI.

CNoſſia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulſum pauperis eſſe ſolet.

Picatum vinum. CII.

HÆc de vitifera veniſſe picata Vienna
Ne dubites: miſit Romulus ipſe mihi.

Muſſum. CHI

ATtica nectareum turbatis mella Falernum:
Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIV.

HOc de Cæſareis mitis vindemia cellis
Miſit, Iuleo quæ ſibi monte placet.

Surrentinum. CV.

SUrrentina bibis: nec murrhina picta nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina ſuos.

Falernum. CVI.

DE Sinueſſanis venerunt Maſſica prelis.
Condita quo quæris Conſule? nullus erat.

Setinum. CVII.

PEndula Pomptinos quæ ſpectat Setia campos,
Exigua vetulos miſit ab urbe cados.

Fundanum. CVIII.

HÆc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expreſſit muſtum conſul, & ipſe bibit.

Trifolinum. CIX.

NOn ſum de primo, fateor, trifolina Lyæo:
Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

Cacubum. CX.

CÆcuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

Signinum. CXI.

POtabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium ſiſtant, ſit tibi parca ſitis.

Mamertinum. CXII.

AMphora Neſtoreâ tibi Mamertina ſenectâ
Si deeſt, quodvis nomen habere poteſt.

Tarraconenſe. CXIII.

TArraco, Campano tantùm ceſſura Lyæo,
Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

Ne-

Nomentanum. CXIV.

NOmentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. CXV.

DE Spoletinis quæ sunt carioſa lagenis
Malueris, quàm si muſta Falerna bibas.

Peligum. CXVI.

MArſica Peligni mittunt turbata coloni.
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

Acetum. CXVII.

AMphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti:
Eſſet cùm vinum, vilior illa fuit.

Maſſilianum. CXVIII.

CUm tua centenos expugnet ſportula cives,
Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Cæretanum. CXIX.

CÆretana Nepos ponat, Setina putabis:
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

Tarentinum. CXX.

NObilis & lanis, & felix vitibus Aulon
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

Unguentum, CXXI

UNguentum hæredi nunquam, nec vina relinquat
Ille habeat nummos, hæc tibi tota dato.

Corona roſea. CXXII.

DAt feſtinatas, Cæſar, tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XIV.

APOPHORETA.

De libro. I.

Synthesibus dū gaudet eques dominusq; senatus,
Utumque decent nostrum pilea sumpta Jovem;
Nec timet ædilem moto spectare fritillo.
Cùm videat gelidos tam propè verna lacus:
Divitis alternas, & pauperis accipe sortes
Præmia convivæ det sua quisque suo.
Sunt apinæ trieræque, & si quid vilius istis.
Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus.
Quos tibi pro cœlo filius ipse dedit?
Vis scribam Thebas Trojamque, malasque Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo jovis cumque loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitum est omne duobus opus.

Ad Lectorem. II

Lemmata si quæris cur sint adscripta, docebo:
Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Pugillares citrei. III.

Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices IV.

Cæde juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cetâ cùm datur altus honor.

Pugillares eburnei. V.

Anguida ne tristes obscurent lumina ceræ.
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

Tri-

Triplices. VI.

TUne triplices veſtros non vilia dona putabo?
Cùm te venturum ſcribis, amice, mihi.

Pugillares membranei. VII.

ESſe puta ceras, licèt hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties ſcripta novare voles.

Vitelliani. VIII.

NOndum legerit hos licèt patronus,
Novit quid cupiant Vitelliani.

Iidem. IX.

QUòd minimos cernis, mitti nos credis amico:
Falleris, & nummos iſta tabella rogat.

Charta majores. X.

NOn ſunt munera; quæ putas, amice;
Cùm donat vacuas poëta chartas.

Charta epiſtolares. XI.

SEu leviter noto, ſeu caro miſſa ſodali,
Omnes iſta ſolet charta vocare *ſuos*

Loculi eburnei. XII.

HOs niſi de flava loculos implere moneta
Non decet, argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei. XIII.

SI quid adhuc ſupereſt in noſtri fœce locelli,
Munus erit: nihil eſt, ipſe locellus erit.

Tali eburnei. XIV.

CUm ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

Teſſera. XV.

NOn ſim talorum numero par teſſera, dum ſit
Major, quam talis, alea ſæpe mihi.

Turricula. XVI. (los.

QUæ ſcit compoſitos manus improba mittere ta-
Si per me miſit, nil niſi vota facit.

Tabulæ

Tabula luſoria. XVII.

HIc mihi bis ſeno numeratur teſſera puncto:
Calculus hîc gemino diſcolor hoſte petit.

Nuces. XVIII.

ALea parva nuces, & non damnoſa videntur:
Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates.

Theca calamaria. XIX.

SOrtitus thecam calamis armare memento:
Cætera nos dedimus, tu leviora para.

Calculi. XX.

INſidioſorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles & hoſtis erit.

Graphiarium. XXI.

HÆc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro:
Si puero dones non leve munus erit.

Deruiſcalpium. XXII.

LEniſcum melius: ſed ſi tibi frondea cuſpis
Defuerit, dentes penna levare poteſt.

Auriſcalpium. XXII.

SI tibi moroſa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus Aurea. XXIV.

TEnuia ne madidi violent bombycina crines,
Figat acus tortas ſuſtineatque comas.

Pecten ad Calvam. XXV.

QUid faciet nullos hîc inventura capillos.
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Sapo. XXVI.

CAuſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos:
Captivis poteris cultior eſſe comis.

Matthæo.

Mattiaca pila. XXVII.

SI mutare paras longævos cana capillos:
Accipe Mattiacas (quò tibi calva) pilas.

Umbella. XXVIII.

ACcipe quæ nimios vincant umbracula ſoles?
Sit licèt & ventus, te tua vela tegent.

Cauſia. XXIX.

IN Pompeiano tectus ſpectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare ſolet.

Venabula. XXX.

EXcipient apros, exſpectabuntque leones,
Intrabunt urſos, ſit modò firma manus.

Culter venatorius. XXXI.

SI dejecta gemes longo venabula roſtro,
Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.

Parazonium. XXXII.

MIlitiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio. XXXIII.

PUgio, quem curvis ſignat brevis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex enſe. XXXIV.

PAx me Serta ducis placidos curvavit in uſus,
Agricolæ nunc ſum, militis antè fui.

Securicula. XXXV.

CUm fieret triſtis ſolvendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta, fuit.

Ferramenta tonſoria. XXXVI.

TOndendis hæc arma tibi ſunt apta capillis:
Unguibus hæc longis, utilis illa genis.

Scrinium.

Scrinium. XXXVII.

COnstrictos nisi das mihi libellos,
Admittam tineas truceſque blattas.

Faſces calamorum. XXXVIII.

DAt charris habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliquâ tecta paludetibi.

Candela XXXIX.

ANeillam tibi ſors dedit lucernæ:
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. XL.

ILluſtrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

Cereus. XLI.

HIc tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
Subducta eſt puero namque lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium. XLII.

NOmina candelæ nobis antiqua dederunt:
Non nôrat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XLIII.

ESſe vides ligneum: ſerves niſi lumina, fiet
De Candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLIV.

HÆc quæ difficili turget paganica plumâ,
Folle minùs laxa eſt, & minùs arcta pilâ.

Pila trigonalis. XLV.

SI me nobilibus ſcis expulſare ſiniſtris,
Sum tua: ſi neſcis, ruſtice, redde pilam.

Follis. XLVI.

ITe procul, juvenes: mitis mihi convenit ætas,
Folle decet pueros ludere, folle ſenes.

Har-

Harpaſta. XLVII.

HÆc rapit Antæi velox in pulvere dractes,
Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres XLVIII.

QUid pereunt ſtulto fortes haltere lacerti?
Exercet meliùs vinea foſſa viros.

Galericulum. XLIX.

NE luret immundum nitidos ceroma capillos.
Hâc poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles. L.

PErgamus has miſit, curvo diſtringere ferro,
Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. LI.

GEſtavit modò fronte me juvencus,
Verùm rhinocerota me putabis.

Idem ex rhinocerote. LII.

NUper in Auſonia domini ſpectatus arena,
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. LIII.

SIquis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenerâ garrula ſiſtra manu.

Flagellum. LIV.

PRoficies nihil, hoc cædas licèt uſque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Dentifricium. LV.

QUid mecum eſt tibi? me puella ſumat,
Emptos non ſoleo polire dentes.

Myrobalanum. LVI.

QUod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento conſtat, & ex balano.

Aphro-

Aphronitrum. LVII.

RUsticus es? nescis quid Græco nomine dicar.
Spuma vocor nitri. Græcus es 'Αφρόνιτρον?

Opobalsama. LVIII.

BAlsama me capiunt, hæc sunt unguenta virorum,
Delicias Nini vos redolete nurus.

Lomentum. LIX.

GRatum munus erit fissis nec in utile rugis,
Si clara Stephani balnea luce petes.

Laterna Cornea. LX.

DUx laterna viæ clausis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parva lucerna meo.

Laterna ex vesica. LXI.

COrnea si non sum, numquid sum fuscior? aut me
Vesicam contrà qui venit esse putat?

Fistula. LXII.

QUid me compactum ceris & arundine rides.
Quæ primùm exstructa est fistula, talis erat.

Tibia LXIII.

EBria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.

Soleæ Lunatæ. LXIV.

DEfuerit si fortè puer, soleasque libebit
Sumere; pro puero pes erit ipse sibi.

Mamillare. LXV.

TAurino poteras pectus constringere tergo:
Nam pellis mammas non capit ista tuas.

Muscaria Pavonina. LXVI.

LAmbere quæ turpes prohibet tua prandia muscas.
Alitis eximiæ cauda superba fuit.

Copia-

Copta Rhodia. LXVII.

PEccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos captam, quam tibi misit, edat.

Porcus. LXVIII.

ISte tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes illice pastus aptos.

Muscarium bubulum. LXIX.

SOrdida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

Botulus. LXX.

QUi venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni septem venerat ante dies.

Psittacus. LXXI.

PSittacus à vobis aliorum nomina discam:
Hoc didici per me dicere; Cæsar, ave.

Luscinia. LXXII.

FLet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

Pica. LXXIII.

PIca loquax certâ dominum te voce saluto:
Si me non videas, esse negabis avem.

Cavea. LXXIV.

SI tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hîc habitare potest.

Narthecium. LXXV.

ARtis ebur medicæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius esse sua.

Flagra. LXXVI.

LUdite, lascivi, sed tantùm ludite, servi:
Hæc signata mihi quinque diebus erunt.

Ferula. LXXVII.

INviſæ nimiùm pueris, gratæque magiſtris,
Clara Prometheo munere ligna ſumus.

Pera. LXXVIII.

NE mendita ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane, pera rogat.

Scopæ. LXXIX.

IN pretio ſcopa teſtatur palma fuiſſe:
Sed pretium ſcopis nunc analecta dabunt.

Scalpterium. LXXX.

DEfendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Manuale LXXXI.

NE toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pavoninus. LXXXII.

NOmina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Junonis avis: ſed prius Argus erat.

Ephippium. LXXXIII.

STragulâ ſuccincti, venator ſume veredi:
Nam ſolet à nudo ſurgere ſicus equo.

Stibadia. LXXXIV.

ACcipe lunatâ ſcriptum teſtudine ſigma:
Octo capit: veniat quiſquis amicus erit.

Guſtatorium. LXXXV

FOemineam nobis cherſon ſi credis ineſſe;
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

Menſa citrea. LXXXVI.

ACcipe felices, Atlantica munera, ſylvas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

Menſa

Mensa acerna. LXXXVII.

NOn sum crispa quidem, nec sylvæ filia Mauræ:
Sed nôrunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eburnei. LXXXVIII.

GRandia taurorum portant qui corpora, quæris
An Libycas possint sustinuisse trabes?

Quincupedal. LXXXIX.

PUncta notis ilex, & acurâ cuspide clausa,
Sæpe redemptoris prodere furta solet.

Pocula archetypa. XC.

NOn est ista recens, nec nostri gloria cœli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices. XCI.

NOs sumus audaces plebeia toreumata vitri,
Nostra nec argenti gemma feritur aquâ.

Phiala aurea cælata. XCII.

QUamvis Callaïco rubeam generosa metallo,
Glorior arte magis; nam Myos iste labor.

Calices Vatinii. XCIII.

VIlia sutoris calicem monumenta Vatini
Accipe, sed nasus longior ille fuit.

Lances Chrysendeta. XCIV.

GRandia ne viola parvo chrysendeta mullo:
Ut minimùm, libras debet habere duas.

Vasa Aretina. XCV.

ARetina nimis ne spernas vasa, monemus:
Lautus erat Tuscis Porsena fictilibus.

Bascauda. XCVI.

BArbara de pictis veni Bascauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma suam,

Pana-

Panaca. XCVII.

SI non ignota est docti tibi terra Catulli,
Potâsti testâ Rhætica vina meâ.

Boletaria. XCVIII.

CUm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, (pudet, heu!) servio coliculis.

Calices Sarrentini. XCIX.

ACcipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinæ læve toreuma rotæ.

Colum Nivarium. C.

SEtinos, moneo, nostrâ nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus nivarius. CI

ATtenuare nives nôrunt & lintea nostra?
Frigidior colo non salit unda tuo.

Urceoli Ministratorii CII.

FRigida non deerit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosâ ludere parce siti.

Urceus fictilis. CIII.

HIc tibi donatur pandâ ruber urceus ansâ:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi. CIV.

NOs Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris.
Perfusos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. CV,

QUæ non solicitus teneat servetque minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati. CVI

GEmmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adspice quot digitos exuit iste calix,

Am-

Ampulla potoria. CVII.

HAc licet in gemma, quæ ſervat nomina Coſmi,
Luxurioſe bibas, ſi foliara ſitis.

Chryſtallina. CVII.

FRangere dum metuis, frangis cryſtallina peccant
Securæ nimium, ſollicitæque manus.

Nimbus vitreus. CIX.

AB Jove qui veniet miſcenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas; hic tibi vina dabit.

Murrhina. CX.

SI calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Convenit, & melior fit ſapor inde mero.

Patella Cumana. CXI.

HAnc tibi Cumano rubicundam pulvere teſtam
Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.

Calices vitrei. CXII.

ADſpicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!

Lagena nivaria. CXII.

SPoletina bibis, vel Marſis condita cellis
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Nives, CXIV.

NOn potate nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive commenta eſt ingenioſa ſitis.

Idem. CXV.

MAſſiliæ fumos miſcere nivalibus undis
Parce, puer, conſtet ne tibi pluris aqua.

Ligula argentea. CXVI.

QUamvis me ligulam dicant equitesq; patresque:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochleare sive ligula. CXVII.

SUm cochleis habilis, sed nec minùs utilis ovis?
Numquid scis potiùs cur cochleare vocer?

Annuli. CXVIII.

ANtè frequens, sed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes est non alienus eques.

Dactyliotheca. CXIX.

SÆpe gravis digitis elabitur annulus unctis?
Tuta meâ fiet sed tua gemma fide.

Toga. CXX.

ROmanos rerum dominos, gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Idem. CXXI.

SI matutinos facile est tibi rumpere somnos:
Attritâ veniet sportula sæpe togâ.

Endromis. CXXII.

PAuperis est munus, sed non est pauperis usus:
Hanc tibi pro togula mittimus endromeda.

Canusinæ fuscæ. CXXIII.

HÆc tibi turbato Canusina simillima mulso,
Munus erit, gaude: non citò fiet anus.

Bardocucullus. CXXIV.

GAllia Santonico vestit te bardocucullo?
Cercophithecorum pænula nuper erat.

Canusinæ rufæ. CXXV.

ROma magis fuscis vestitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris militibusque color.

Pænu-

Panula ſcortea. CXXVI.

INgrediare viam cœlo licèt uſque ſereno,
Ad ſubitas nuſquam ſcortea deſit aquas.

Lacerna coccinea. CXXVII.

SI Veneto, Praſinóve faves, quid coccina ſumis?
Ne fias iſtâ tranſfuga ſorte, vide.

Pileus. CXXVIII.

SI poſſem, totas cuperem miſiſſe lacernas:
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacerna Batica. CXXIX.

NOn eſt lana mihi mendax, nec mutoraëno:
Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

Cœnatoria. CXXX.

NEc fora ſunt nobis, nec ſunt vadimonia nota:
Hâc opus eſt pictis accubuiſſe toris.

Lana CXXXI.

TEmpore brumali non multùm levia proſunt:
Calfaciunt villi pallia veſtra mei.

Lacerna alba CXXXII.

AMphitheatrales nos commendamur ad uſus,
Cùm tegit algentes alba lacerna togas.

Gauſapa villoſa vel mantile. CXXXIII.

NObilius villoſa tegant cibi lintea citrum:
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

Cuculli Liburnici. CXXXIV.

IUngere neſciſti nobis, ô ſtulte, lacernas:
Indueras albas, exue Callaicas.

Udones Cilicii. CXXXV.

NOn hos lana dedit, ſed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere ſinu.

Syntheſis. CXXXVI.

DUm toga per quinas gaudet requieſcere lucer,
Hos poteris cultus ſumere jure tuo.

Focale.

Focale. CXXXVII.

SI recitaturus dedero tibi fortè libellum,
Hoc focale tuas asserat auriculas.

Tunica Patavina. CXXXVIII.

VEllera cùm fumant Patavinæ multa trilices,
Vix pingues tunicas serra secare potest.

Spongia. CXXXIX.

HÆc tibi sorte datur tergendis spongia mensis
Utilis, expresso cùm levis imbre tumet.

Panula Gausapina. CXL.

IS mihi canor inest, villorum gratia tanta est,
Ut me vel mediâ sumere messe velis.

Cervical. CXLI.

TInge caput nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cùm coma, pluma tenet.

Lodices. CXLII.

NUdo stragula ne toro parerent,
Junctæ nos tibi venimus sorores.

Cubicularia pelymita CXLIII.

HÆc tibi Memphitis tellus dat munera: victa est
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Zona. CXLIV.

LOnga satis nunc sum: nimio sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona brevis.

Gausapa quadrata. CXLV.

LOdices mittet docti tibi terra Catulli;
Nos Helicaonia de regione sumus.

Semicinctium. CXLVI.

DEt tunicam dives, ego te præcingere possum,
Essem si locuples, munus utrumque darem.

Lana amethystina. CXLVII.

EBria Sidoniæ cùm sim de sanguine conchæ,
Non video quare sobria lana vocer.

Lana.

Lanæ albæ. CXLVIII.

VEllcribus primis Apulia, Parma ſecundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Lana Phrygia. CXLIX.

NOs Lacedæmoniæ paſtor donavit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lanæ Tollentinæ. CL.

NOn tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed ſolet & calices hæc dare terra ſuos.

Eadem. CLI.

LAna quidem triſtis, ſed tonſis apta miniſtris,
Quales non primo de grege menſa vocat.

Tomentum Lingonicum. CLII.

OPpreſſæ nimiùm vicina eſt faſcia plumæ?
Vellera Lingonicis accipe raſa ſagis.

Tomentum Circenſe. CLIII.

TOmentum conciſa palus Circenſe vocatur?
Hæc pro Lingonico ſtramina pauper emit.

Pluma. CLIV.

LAſſus Amyclæ poteris requieſcere plumâ,
Interior cygni quam tibi lana dedit.

Fœnum. CLV.

FRaudatâ tumeat fœno tibi culcita plumâ.
Non venit ad duros pallida cura toros.

Tintinnabulum. CLVI.

REdde pilam: ſonat æs thermarum, ludere pergis?
Virgine vis ſolâ lotus abire domum.

Diſcus. CLVII.

SPlendida cùm volitent Spartani pondera diſci,
Eſte procul, pueri: ſit ſemel ille nocens.

Cithara. CLVIII.

REddidit Eurydicen vati: ſed perdidit ipſe,
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

Idem CLIX.

DE Pompeiano sæpe est ejecta theatro,
Quæ duxit sylvas, detinuitque feras.

Plectra. CLX.

FErvida ne trito tibi pollice pustula surgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. CLXI.

IUcunda rota est: das nobis utile munus.
Iste trochus pueris, at mihi cantus erit.

Idem. CLXII.

GArrulus in laxo cur annulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum victoriæ. CLXIII.

HÆc illi sine sorte, daturæi nomina Rhenus
Vera dedit. decies adde Falerna, puer.

Sauroctonos Corinthius. CLXIV.

AD te reptanti puer insidiose, lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. CLXV.

FLexit ab invisо morientia lumina disco
Oebalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

Persona Germanica. CLXVI.

SUm figuli lusus, rufi persona Batavi.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

Hercules Corinthius. CLXVII.

ELidit geminos infans, nec respicit, angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLXVIII.

SUm fragilis; sed tu, moneo, ne sperne sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minervæ argentea. CLXIX.

DIc mihi, virgo ferox, cùm sit tibi cassis & hasta;
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigillum

Sigillum Giberii fictile. CLXX.

EBrius hæc fecit terris, puto, monstra Prometheus:
Saturnalitio lusit & ipse luto

Homeri Batrachomyomachia. CLXXI.

PErlege Mæonio cantatas carmine ranas,
Et frontem nugis solvere disce meis.

Homerus in membranis. CLXXII.

ILias & Priami regnis inimicus Ulysses,
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilii culex. CLXXIII.

ACcipe facundi culicem, studiose, Maronis:
Ne nugis positis *arma virumque* canas.

Virgilius in membrana CLXXIV.

QUàm brevis immensum cepit membrana Maronem!
Ipsius vultus prima tabella gerit.

Cicero in membranis. CLXXV.

SI comes ista tibi fuerit membrana, parato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Propertius. CLXXVI.

CYnthia, facundi carmen juvenile Properti,
Accepit famam, nec minùs ipsa dedit.

Livius in membranis. CLXXVII.

PEllibus exiguis arctatur Livius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Sallustius. CLXXVIII.

HIc erit, ut perhibent doctorum corda virorum
Primus Romana Crispus in historia.

Ovidii Metamorphosis in membranis. CLXXIX.

HÆc tibi multiplici quæ structa est massa tabellâ,
Carmina Nasonis quinque decemque gerit.

Lucanus. CLXXX

SUnt quidam qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola, putat.

Catullus. CLXXXI.

TAntum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Virgilio.

Calda & frigida aqua. CLXXXII.

HÆc tibi quæ fuerint calidarum nomina dicit.
Ipsa suas melius charta notabit aquas.

Mulæ pumiliæ. CLXXXIII.

HIs tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altiùs in terra penè sedere soles.

Catella Gallicana. CLXXXIV.

DElicias parvæ si vis audire catellæ,
Narranti brevis est pagina tota mihi.

Asturco. CLXXXV.

HIc brevis, ad numerum rapidos qui colligit un-
Venit ab auriferis gentibus, Asiur equus. (gues

Canis vertagus. CLXXXVI.

NOn sibi, sed domino venatur vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Simius. CLXXXVII

CAllidus emissas eludere simius hastas;
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Cymbala. CLXXXVIII.

AEra Celænæos lugentia matris amores
Esuriens Gallus vendere sæpe solet.

Notarius. CLXXXIX.

CUrrunt verba licèt, manus, est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Concha. CXC.

LÆvis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fiat; inoffensâ curret arundo viâ.

Morio. CXCI.

NOn mendax stupor est, nec fingitur arte dolosâ
Quisquis plùs justo non sapit, ille sapit.

Caput

Caput aristinum. CXCII.

MOllia Phryxei secuisti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit?

Pumilio, CXCIII.

SI solum spectes hominis caput, Hectora credes:
Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma. CXCIV.

HÆc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere rarò,
Parma tibi, scutum pumilionis erat.

Accipiter. CXCV.

PRædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis idem
Decipit, & captas non sibi mœret aves.

Obsonator. CXCVI.

DIc quotus & quanti cupias cœnare, nec unum
Addideris verbum: cœna parata tibi est.

Calami aucupatorii. CXCVII.

NOn tantùm calamis sed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacitâ crescit arundo manu.

Cor bubulum. CXCVIII.

PAuper causidicus nullos referentia nummos
Carmina cùm scribas, accipe cor quod habes.

Cocus. CXCIX.

NOn satis est ars sola coco, servire palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru CC

PArva tibi curvâ craticula suder ofellâ;
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

Pistor dulciarius. CCI.

MIlle tibi dulces operum manus ista figuras
Exstruit: huic uni parca laborat apis.

Jentacula. CCII.

SUrgite, jam vendit pueris jentacula pistor.
Cristataque sonant undique lucis aves.

M. VAL. MARTIALIS DE SPECTACULIS. LIBELLUS.

In Amphitheatrum Cæsaris. I

Barbara Pyramidum sileat miracula Memphis;
Assiduus jactet nec Babylona labor;
Nec Triviæ templo molles laudentur lônes;
Dissimuletque deum cornibus ara frequens;
Aere nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus immodicis Cares in astra ferant.
Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro:
Unum pro cunctis fama loquatur opus.

Ad Cæsarem, de publici ipsius operibus. II.

Hîc, ubi sidereus propiùs videt astra colossus,
Et crescunt mediâ pegmata celsa viâ;
Invidiosa feri radiabant atria Regis,
Unaque jam tota stabat in Urbe domus.
Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, stagna Neronis erant.
Hic ubi miramur velocia munera thermas,
Abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
Ultima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma sibi est; & sunt, te præside, Cæsar,
Deliciæ populi, quæ fuerant Domini.

Ad eundem, de gentium congratulatione. III.

Quæ tam sepositа est, quæ gens tam barbara, Cæsar,
Ex qua spectator non sit in urbe tua.
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeïus Æmo,
Venit & epoto Sarmata pastus equo:
Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
Et quem supremæ Tethyos unda ferit.
Festinavit Arabs, festinavêre Sabæi,
Et Cilices nimbis hic maduere suis.

Crini-

Crinibus in nodum tortis venêre Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Æthiopes.
Vox diversa sonat: populorum est vox tamen una,
Cum verus patriæ diceris esse pater.

De expulsis à Cæsare delatoribus. IV.

TUrba gravis paci, placidæque inimica quieti,
Quæ semper miseras sollicitabat opes,
Traducta est Gyaris: nec cepit arena nocentes;
Et delator habet, quod dabat, exsilium.
Exulat Ausonia profugus delator ab urbe:
Impensis vitam principis annumeres.

De Naumachia. V.

SI quis ades longis ferus spectator ab oris,
Cui lux prima faci muneris ista fuit:
Ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis: hîc modò terra fuit.
Non credis? spectes, dum laxent æquora Martem,
Parva mora est; dices, hîc modò pontus erat.

De eadem. VI.

AUgusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta navali sollicitare tubâ.
Cæsaris hæc nostri pars est quota: vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras:
Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipse putavit equos.
Dumque parat sævis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis.
Quidquid & in Cireo spectatur, & Amphitheatro
Dives Cæsareâ præstitit unda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc nôrint unam sæcula Naumachiam.

De natatoribus. VII.

LUsit Nereïdum docilis chorus æquore toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fuscina dente minax, nexu fuit anchora curvo:
Credidimus remum, credidimusque ratem:

Et

Et gratum nautis fidus fulgere Laconum,
Lataque perſpicuo vela tumere ſinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
Aut docuit luſus hos Theris, aut didicit.

De tauro perſonatum Herculem ſurſum vehente. VIII.

RAptus abit mediâ quòd ad æthera taurus arenâ;
Non fuit hoc artis, ſed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus;
At nunc Alciden taurus in aſtra tulit.
Cæſaris atque Jovis confer nunc, Roma, juvencos,
Par onus ut tulerint, altiùs iſte tulit.

Pœna perſonati Laureoli. IX.

QUaliter in Scythica religatus rupe Prometheus
Aſſiduam nimio pectore pavit avem:
Nuda Caledonio ſic pectora præbuit urſo
Non falſa pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris ſtillantibus artus,
Inque omni nuſquam corpore corpus erat.
Denique ſupplicium dederat necis illa paternæ,
Vel Domini jugulum foderat enſe nocens;
Templa vel arcano demens ſpoliaverat auro,
Subdiderat ſævas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquæ ſceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

Pœna perſonati Dædali. X.

DÆdale, Lucano cùm ſic lacereris ab urſo,
Quàm cuperes pennas nunc habuiſſe tuas.

Pœna perſonati Orphei. XI.

QUidquid in Orpheo Rhodope ſpectâſſe theatro
Dicitur; exhibuit, Cæſar arena tibi.
Repſerunt ſcopuli, mirandaque ſylva cucurrit,
Quale fuiſſe nemus creditur Heſperidum.
Adfuit immixtum pecori genus omne ferarum,
Et ſupra vatem multa pependit avis.
Ipſe ſed ingrato jacuit laceratus ab urſo:
Hæc tamen ut res eſt facta, ita ficta alia eſt.

Nec

Nec ſe miretur, Cæſar, longæva vetuſtas:
Quidquid fama canit, donat arena tibi.

Pugna rhinocerotis & tauri. XII.

PRæſtitit exhibitus totâ tibi, Cæſar, arenâ,
Quæ non promiſit prælia rhinoceros.
O quàm terribiles exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

Pugna rhinocerotis & urſi. XIII.

SOllicitant pavidi dum rhinocerota magiſtri,
Seque diu magnæ colligit ira feræ.
Deſperabantur promiſſi prælia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus antè furor.
Namque gravem gemino cornu ſic exſtulit urſum,
Jactat ut impoſitas taurus in aſtra pilas.

Pugna tauri & elephantis. XIV.

QUi modo per totam, flammis ſtimulatus, arenam
Suſtulerat raptas taurus in aſtra pilas;
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli ſic elephanta putat.

Pugna tigridis & leonis. XV.

LAmbere ſecuri dextram conſueta magiſtri
Tygris, ab Hyrcano gloria rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Auſa eſt tale nihil, ſylvis dum vixit in altis;
Poſtquam inter nos eſt, plus feritatis habet.

De leone qui laſerat magiſtrum. XVI.

LÆſerat ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto perſolvit crimina pœnas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet eſſe hominum tali ſub Principe mores,
Qui jubet ingenium mitius eſſe feris?

Dama ſupplex. XVII.

COncita veloces fugeret cùm dama moloſſos,
Et varia obliquas necteret arte moras.

Cæ-

Cæsaris ante pedes supplex, similisque roganti
Constitit; & prædam non tetigere canes.
Numen habet Cæsar, sacra est vis, sacra potestas.
Credite: mentiri non didicere feræ.

Elephas supplex. XVIII.

QUòd plus & supplex elephas te Cæsar adorat,
Hic modò qui tauro tam metuendus erat;
Non facit hoc jussus, nulloque docente magistro;
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

Ursus visco implicitus. XIX.

PRæceps sanguinea dum se rotat ursus arenâ,
Implicitam visco perdidit ille fugam.
Splendida jam tecto cessent venabula ferro,
Nec volat excussâ lancea torta manu.
Deprêndat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De sue quæ ex vulnere peperit. XX.

INter Cæsareæ discrimina sæva Dianæ
Fixisset gravidam cùm levis hasta suem,
Exsiliit partus miseræ de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
Omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera est.

De eadem. XXI.

ICta gravi telo, confossaque vulnere, mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quàm certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
Experta est numen moriens utriusque Dianæ?
Quâque soluta parens, quâque perempta fera est.

De eadem. XXII.

SUs fera jam gravior maturi pignora ventris
Emisit fœtum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium.

De

De Carpophoro venatore. XXIII.

SUmma tuæ, Meleagre, fuit quæ gloria famæ;
Quantula Carpophori portio fusus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit urso,
Primus in Arctoi qui fuit axe poli:
Stravit & ignotâ spectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuisse manus:
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

De eodem. XXIV.

DOrica quàm certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori:
Ille tulit geminos facili cervice juvencos;
Illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cùm fugeret, præceps in tela cucurrit.
I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

De eodem. XXV.

SEcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
Jam nullum in monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset,
Huic percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros:
Solvere & Hesionem solus. & Andromeden,
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est,
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Pugna fœminarum cum bestiis. XXVI.

BElliger invictis quòd Mars tibi sævit in armis.
Non satis est Cæsar: sævit & ipsa Venus.
Prostratum Nemees in vasta valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Prisca fides taceat: nam post tua munera, Cæsar,
Hæc jam fœminea vicimus acta manu.

Gladiatorum paria: Myrinus & Triumphus. XXVII.

DUm peteret pars hæc Myrinum, pars illa Triumphum:
Promisit pariter Cæsar utrâq; manu.
Non

Non potuit meliùs litem finire jocosam,
O dulce invicti Principis ingenium!

Priscus & Verus. XXVIII.

CUm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars utriusque diu;
Missio sæpe viris magno clamore petita est.
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
Lex erat ad digitum posita concurrere palmâ;
Quod licuit, lances donaque sæpe dedit.
Inventus tamen est finis discriminis æqui.
Pugnavere pares: succubuere pares.
Misit utrique rudes, & palmas Cæsar utrique:
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc, nullo nisi te sub principe, Cæsar:
Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

CEdere majori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

Ad Domitianum, libelli dedicatio. XXIX.

DA veniam subitis: non displicuisse meretur,
Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

Ad eundem. XXX.

FLavia gens, quantum tibi tertius abstulit hæres!
Pene fuit tanti, non habuisse duos.

FINIS.